artı eğitim

www.egitimtercihi.com

Eylül 2026 Yıl: 22 Sayı: 260

PISA 2025
TÜRKİYE KÜRESEL LİGDE İLERLİYOR

Bakan Yusuf Tekin

Öğrencilerimizi yukarıya çekmeyi başardık

İbrahim Taşel

Bir okulun kalitesi ücretiyle ölçülmez!

MIT'den üniversitelere yapay zekâ uyarısı

Okula Dönüşün

Yeni Kodları

✓ Kavram ✓ Sevinç
✓ Mektebim ✓ Girne

PISA 2025 dünyada nasıl yankılandı?

Dr. Talip Emiroğlu

2035'e doğru okul seçmek

Andreas Schleicher

PISA Verilerine Göre Küresel Eğitimin Durumu

TEDMEM

Eğitimde Yapay Zekâ

Natura

Okulda moda.
Fashion at school.

21
COUNTRIES

498.000
STUDENTS

152
SCHOOL BRANDS

Natura Giyim Tic. A.Ş.
Emek Mh. Nato yolu Cd. No:288 K:2
Sancaktepe/ İstanbul

+90 (216) 612 10 20
+90 (216) 612 10 20

info@naturagiyim.com
www.naturagiyim.com

0532 313 80 50
naturagiyim

Geleceğin Okulu
Güçlü Bir Eğitim Modeliyle
Kurulur!

- 40 yılı aşkın eğitim deneyimi
- Veriye dayalı akademik takip
- Sürekli öğretmen gelişimi
- Teknolojiyle desteklenen öğrenme modeli

Sevinç Eğitim Kurumları, eğitim yatırımcılarına köklü bir markanın deneyimini, güncel eğitim yaklaşımlarıyla birleştiren sürdürülebilir bir kurum modeli sunuyor.

Yeni nesil bir eğitim kurumu oluşturmak ve Sevinç Eğitim Kurumları ailesine katılmak için bizimle iletişime geçin!

0(216) 485 37 37

genelmudurluk@sevinc.k12.tr

Danışmanlık Başvuru

SEVİNÇ EĞİTİM KURUMLARI | 40

Kolej • Kurs Merkezi • Anaokulu

SEVİNÇ DANIŞMANLIK

İÇİNDEKİLER

AYIN DOSYASI
» Okula Dönüş

32 **Dilek Cambazoğlu**
Çocukları bizim dünyamıza değil, kendi geleceklerine hazırlamalıyız

34 **Yeliz Kayalak**
Öğrencilerimizle, öğretmenlerimizle ve velilerimizle geleceği bugün inşa ediyoruz

36 **Ebru Unutmazer**
Yeni dönemin eğitim anlayışı bilginin ötesinde bir öğrenme deneyimi gerektiriyor

38 **Selçuk Işık**
Kavram'da geleceğin eğitimini bugünden tasarlıyoruz

MAKALE

22 **Andreas Schleicher**
PISA Verilerine Göre Küresel Eğitimin Durumu

30 **Dr. Talip Emiroğlu**
2035'e doğru okul seçmek...

48 **Kayhan Karlı**
Özel okul kaosu bitmedi, yalnızca şekil değiştirdi!

50 **Yavuz KARA**
Eğitimcinin İlk Sorumluluğu: Öğrencinin Geleceğini Savunmak

54 **ERG**
Eğitimin Ötesinde: Kamusal Bir Mekan Olarak Eğitim

58 **Okan Gürbüz**
Kültür Temelli Eğitim Ekosistemi

60 **TEDMEM**
Eğitimde Yapay Zekâ Küresel Eğilimler ve Türkiye için Politika Önerileri

Yusuf Tekin

Erol Özvar

İbrahim Taşel

Talip Emiroğlu

HABER

14 İbrahim Taşel
Bir okulun kalitesi, asla ücretiyle ölçülmez!

16 **PISA 2025**
Türkiye, eğitimde dengeleri değiştirdi

20 Bakan Yusuf Tekin
Tüm öğrencilerimizi yukarıya çekmeyi başardık

24 **Eğitimin Küresel Karnesi: PISA 2025 Sonuçları Dünyada Nasıl Yankılandı?**

27 Dünyada üniversiteler öğrenci kaybederken, Türkiye'de tarihî doluluk

44 **MIT'den üniversitelere yapay zekâ uyarısı**

REHBERLİK

42 **Dr. Murat Doğan**
Çocuğunuzun Gelişim Karnesine Bakın!

52 **Buse Başakgil**
"Okula Gitmek İstemiyorum" cümlesinin arkasında ne var?

TÜM ENERJİMİZLE OKULUMUZA DÖNÜYORUZ

2026 - 2027 Eğitim Öğretim Yılında Tüm Öğretmen ve Öğrencilere

başarılar dileriz

KAVRAM

Yarım Asrın Mimarı
Geleceğin Başarısı

artı eğitim

ESM Yayıncılık
Eğitim ve Tanıtım Ltd. Şti. Adına
İmtiyaz Sahibi ve
Genel Yayın Yönetmeni
Cem KAÇMAZ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Burcu GÜRSES KAÇMAZ

Haber Merkezi
Gülbahar SALIK
Özgür ÇİLEK

Reklam Rezervasyon
0212 283 55 65

Abone
0212 283 55 65

Yönetim Yeri
ESM Yayıncılık Eğitim ve Tanıtım Ltd. Şti.
İnönü Cad. Yıldırım İş Hanı.
11/1 4. Levent - İstanbul
Tel: (0212) 283 55 65
Fax: (0212) 282 36 18
e-mail:
artiegitim@ artiegitim.com.tr

Baskı (Printing)/ Renk Ayrımı
(Color Sep.)
ŞAN MATBAA
Anadolu Caddesi No: 50/3
Kağıthane / İSTANBUL

artı eğitim ayda bir yayınlanır.
YEREL SÜRELİ
ISSN 1305-6794

editörden

Cem Kaçmaz
cemk@esmyayincilik.com.tr

Başarıyı kutlarken, geleceğe bakabilmek!

Eğitim dünyasının uluslararası ölçekte en çok konuşulan göstergelerinden biri olan PISA'nın 2025 sonuçları açıklandı. 91 ülke ve ekonomiden yaklaşık 760 bin öğrencinin katıldığı araştırma, 15 yaş grubundaki öğrencilerin yalnızca ne bildiğini değil, sahip oldukları bilgiyi gerçek yaşam problemlerinde nasıl kullandıklarını da ölçüyor. Bu nedenle PISA sonuçlarını yalnızca bir "sıralama tablosu" olarak değil, eğitim sistemlerinin güçlü ve zayıf yönlerini görmemizi sağlayan önemli bir gösterge olarak değerlendirmek gerekiyor.

Türkiye açısından tabloya baktığımızda, önce olumlu gelişmeleri teslim etmek gerekiyor.

Türkiye, 2022 yılına göre **matematik, okuma ve fen alanlarının üçünde de performansını artıran ülkeler arasında** yer aldı. Daha da önemlisi, 2015-2025 döneminde düşük performans gösteren öğrencilerin oranında özellikle dikkat çekici iyileşmeler yaşandı. Seviye 2'nin altında kalan öğrencilerin oranı matematikte ve okumada 16'şar puan, fende ise 25 puan azaldı. Bu, eğitim sistemimizin belirli bir tabanda öğrenme kayıplarını azaltma konusunda önemli mesafe aldığını gösteriyor.

Türkiye'nin fen performansı da dikkat çekici. Öğrencilerin yüzde 81'i fen alanında en az Seviye 2 yeterliliğine ulaşırken OECD ortalaması yüzde 74'te kaldı. Okuma alanında Türkiye'nin en az Seviye 2'ye ulaşan öğrenci oranı yüzde 76 ile OECD ortalamasının üzerinde. Matematikte ise yüzde 64'lük oran, yüzde 65 olan OECD ortalamasına oldukça yakın.

Bütün bunlar, Türkiye'nin eğitimde son yıllarda yalnızca niceliksel değil, belirli alanlarda niteliksel bir ilerleme de sağlayabildiğini gösteriyor.

Ancak tam da burada durup şu soruyu sormamız gerekiyor:

Türkiye'nin PISA başarısı ne kadar sürdürülebilir ve bu başarı eğitim sisteminin bütün öğrencilerine ne ölçüde yayılabiliyor?

Çünkü PISA 2025›in Türkiye açısından verdiği mesaj yalnızca olumlu değil.

En önemli sorunlardan biri, öğrenciler arasındaki başarı farklarının büyümesi. 2022-2025 döneminde matematik ve fende en başarılı yüzde 10'luk öğrenci grubu ile en düşük performans gösteren yüzde 10'luk grup arasındaki fark genişledi. Sosyoekonomik açıdan avantajlı öğrenciler ile dezavantajlı öğrenciler arasındaki fen performansı farkı da 81 puan seviyesinde. Üstelik 2015-2025 döneminde bu sosyoekonomik başarı farkı Türkiye'de genişlerken OECD genelinde daraldı.

Bu veri, eğitim politikalarının önümüzdeki dönemde yalnızca "ortalama başarıyı yükseltmeye" değil, **başarıdaki eşitsizliği azaltmaya** da odaklanması gerektiğini gösteriyor.

Bir başka dikkat çekici konu ise üst düzey beceriler.

Türkiye'de matematikte öğrencilerin yüzde 8'i en yüksek Seviye 5 veya 6'ya ulaşırken bu oran OECD ortalamasında da yüzde 8. Ancak okumada üst düzey performans gösteren öğrencilerin oranı yalnızca yüzde 4; OECD ortalaması ise yüzde 6. Başka bir ifadeyle, öğrencilerimizin temel yeterliliklerdeki performansı yükselirken, karmaşık metinleri anlayan, soyut kavramlarla çalışabilen, bilgiyi sorgulayabilen ve farklı kaynaklar arasında ilişki kurabilen öğrencilerin oranını daha fazla artırmamız gerekiyor.

Ancak Türkiye'nin OECD ortalamasının üzerinde olduğu alanları artırması kadar, **dünyanın en başarılı eğitim sistemleriyle arasındaki mesafeyi kapatması** da önem taşıyor.

PISA bize bir fotoğraf sunuyor. Fotoğrafta ilerleme de var, eksikler de. Güçlenen bir temel öğrenme performansı var; ancak fırsat eşitsizliği, üst düzey düşünme, okuma derinliği, dijital problem çözme ve eğitimde kalite farkları gibi çözülmesi gereken önemli başlıklar da var.

Şimdi yapılması gereken, **daha iyi öğretmen yetiştirmek, dezavantajlı öğrencileri daha güçlü desteklemek, okullar arasındaki kalite farklarını azaltmak, ezberden çok düşünmeyi ve problem çözmeyi teşvik etmek, okuma kültürünü güçlendirmek ve yapay zekâyı eğitimde doğru konumlandırmak zorundayız.**

Çünkü geleceğin eğitim sistemi, yalnızca daha yüksek puan alan öğrenciler yetiştiren sistem olmayacak.

PISA 2025 Türkiye için bu açıdan önemli bir mesaj veriyor: **Doğru yönde ilerliyoruz. Ama henüz yolun başındayız.**

Şimdi hedef; **Her öğrencinin daha iyi öğrenebildiği, fırsatların daha adil dağıldığı ve çocuklarımızın yalnızca bugünün sınavlarına değil, yarının dünyasına hazırlandığı bir eğitim sistemi kurmak.**

BİL KOLEJİNDE EĞİTİM

Hayatı Dönüştüren Bir Yolculuktur

BİL COLLEGE · BİL · 1995 · KOLEJİ

BİL KOLEJİ
Dünya İnovasyon Okulu

İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ · KIBRIS AYDIN ÜNİVERSİTESİ

Biriz Kutoğlu

Metin Özer

SINAV EĞİTİM KURUMLARI

TÜRKİYE FEN EĞİTİMİ ZİRVESİ GELECEĞE ODAKLANDI

Sınav Eğitim Kurumları 5 Eylül 2026 tarihinde Ankara Atatürk Kültür Merkezi'nde Türkiye Fen Eğitimi Zirvesi'ni gerçekleştirdi. Fen eğitimindeki yenilikçi yaklaşımların ve geleceğin eğitim vizyonunun ele alındığı bu zirvede, alan öğretmenleri, bilim adamları bir araya gelerek önemli paylaşımlarda bulundu. Uluslararası konuşmacıların da yer aldığı zirvede bilim ve mühendislik uygulamaları, üç boyutlu öğrenme gibi farklı alanlarda sununlar yapıldı. Bilimi seven, sorgulayan ve üreten nesiller için çalışmaya, gelişmeye ve paylaşmaya devam edeceklerini belirten Sınav Eğitim Kurumları Yönetim Kurulu Başkanı Metin Özer, "Bu zirvede katılımcılar fen eğitiminin güncel yaklaşımlarını yakından takip etme fırsatı buldular. Bilimsel düşünme kültürünü yaygınlaştırmak ve eğitimle yaşam arasındaki bağı güçlendirmek amacıyla düzenlediğimiz zirveyle Türkiye'de fen eğitiminin gelişimine katkı sağlayacak önemli bir platform olmayı hedefliyoruz. Bugün burada olan tüm katılımcılara, destek erenlere ve emeği geçen tüm paydaşlarımıza teşekkür ediyorum." diye konuştu.

İSTANBUL RUMELİ ÜNİVERSİTESİ'NDEN YAPAY ZEKA EĞİTİMİNDE YENİ DÖNEM

Yapay zekânın yalnızca teknoloji sektörünü değil, sağlık, finans, üretim, savunma sanayii, tarım ve eğitim gibi pek çok alanı dönüştürdüğü bir dönemden geçiliyor. İstanbul Rumeli Üniversitesi, bu değişime yönelik yeni bir eğitim modeliyle Yapay Zeka ve Makine Öğrenmesi Lisans Programı'nı 2026-2027 akademik yılında öğrencilerle buluşturuyor. Tamamen İngilizce yürütülecek program, üniversitenin Dijital Kampüs (RUDIC) Okmeydanı Yerleşkesi'nde eğitim verecek. Programla öğrencilerin yapay zekâ, makine öğrenmesi ve veri bilimi alanlarında güçlü bir teorik altyapının yanı sıra uygulama becerisi kazanmaları hedefleniyor. İstanbul Rumeli Üniversitesi Yapay Zeka ve Makine Öğrenmesi Bölüm Başkanı Doç. Dr. Aykut Diker, programı oluştururken öğrencilerin hızla değişen teknoloji dünyasına uyum sağlayabilecek ve bu dönüşüme katkı sunabilecek yetkinliklerle yetişmesini önemsediklerini belirtiyor.

SEV KURUMLARI II. EDTECH FESTİVALİ'NDE BULUŞTU

Sağlık ve Eğitim Vakfı (SEV) İnovasyon ve Teknoloji Departmanı öncülüğünde düzenlenen "SEV EdTech Festivali", SEV bünyesinde faaliyet gösteren eğitim kurumlarının katılımıyla gerçekleştirildi. İstanbul, Tarsus ve İzmir'de hayata geçirilen festival, kurumlar arası güçlü bağları pekiştirirken eğitimi teknoloji ve yenilikle buluşturdu. Festivalde, öğretmenleri sınıf içi uygulamalarla güçlendiren, etkileşimli ve iş birliğine dayalı kapsamlı deneyimler sunuldu. Organizasyon ayrıca kampüsler arası iş birliğine de sahne oldu. Kardeş okullardan öğretmenler bir araya gelerek deneyimlerini paylaşırken, güçlü ve sürdürülebilir profesyonel bağlar kurdular. Program kapsamında, farklı branşlardan eğitimde teknoloji kullanımına dair hazırlanan 52 farklı sunum başlığı, SEV bünyesindeki uzman eğitimciler tarafından her üç şehirde de paylaşıldı.

EĞİTİM EKOSİSTEMİ ZİRVESİ

Türk Eğitim Sistemi ve PISA Sonuçları

24 EKİM 2026
İSTANBUL

TÜRKİYE'NİN EĞİTİM GELECEĞİ İÇİN YENİ BİR PERSPEKTİF

24 Ekim 2026'da **İstanbul**'da gerçekleştirilecek **Eğitim Ekosistemi Zirvesi,** Türk Eğitim Sistemi'ni ve PISA 2025 sonuçlarını eğitimin tüm paydaşlarıyla birlikte masaya yatırıyor.

Akademisyenler, eğitim yöneticileri, okul liderleri, öğretmenler, özel okul temsilcileri, eğitim teknolojileri şirketleri ve eğitim dünyasının farklı aktörleri; başarıları, sorunları, değişen ihtiyaçları ve geleceğin eğitim modelini birlikte tartışacak.

Çünkü mesele yalnızca PISA'da kaç puan aldığımız değil. Çocuklarımızı geleceğe ne kadar iyi hazırlayabildiğimiz...

ZİRVENİN ÖNE ÇIKAN BAŞLIKLARI

- PISA 2025: Türkiye Yükseliyor, Peki Eğitim Sistemi Nereye Gidiyor?
- Türkiye'nin Eğitim Karnesi: Başarı Nerede, Sorun Nerede?
- PISA'nın Aynasında Türk Eğitim Sistemi
- Eğitimde Yeni Dönem: Türkiye Dünya ile Yarışabilir mi?
- Çocuklarımız Geleceğe Hazır mı?
- PISA'dan Geleceğe: Türkiye'nin Eğitim Yol Haritası
- Eğitimde Dönüşüm Zorunluluğu: Türkiye İçin Yeni Bir Model
- Başarıyı Nasıl Kalıcı Hale Getirebiliriz?
- 2030'a Doğru Türkiye'nin Eğitim Vizyonu

EĞİTİM EKOSİSTEMİ SERGİSİ

Eğitim Ekosistemi Zirvesi kapsamında Eğitim Ekosistemi Sergisi de yer alacak. Bu bölümde eğitim ekosistemi içinde yer alan tedarikçi firmalar stantlarında ürün ve hizmetlerini sergileme ve tanıtma imkanı bulacak.

13. YILIN EĞİTİMDE BAŞARI ÖDÜLLERİ TÖRENİ

24 EKİM 2026

EĞİTİMİN BAŞARISINA DEĞER KATANLAR ÖDÜLLENDİRİLİYOR.

Eğitim Ekosistemi Zirvesi kapsamında gerçekleştirilecek 13. Yılın Eğitimde Başarı Ödülleri Töreni ile eğitim dünyasına değer katan kişi, kurum ve kuruluşların başarıları onurlandırılacak.

Eğitimin bugününü konuşmak, yarınını birlikte tasarlamak için...

EĞİTİM EKOSİSTEMİ ZİRVESİ'NDE BULUŞALIM.

TÜRK MÜHENDİSTEN MARS İLETİŞİMİ İÇİN SİSTEM

İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Matematik Mühendisliği Bölümü'nden geçtiğimiz yıl mezun olan Aybüke Sude Buzkıran, Mars'ta elde edilen bilgilerin dünyaya daha verimli bir şekilde iletilmesini sağlayan bir sistem geliştirdi. Buzkıran, geliştirdiği sistem hakkındaki çalışmasını dünyanın en prestijli uzay organizasyonlarından olan Uluslararası Uzay Kongresi'nde (International Astronautical Congress - IAC) sunacak. Aybüke Sude Buzkıran, 5-9 Ekim tarihlerinde Antalya'da düzenlenecek 77'nci Uluslararası Uzay Kongresi'nde (IAC) yapacağı sunum hakkında şunları söyledi: "Bu kongre benim için çok önemli çünkü uzay ajanslarını, bilim insanlarını, mühendisleri, üniversiteleri ve uzay sektöründen kurumları aynı ortamda buluşturan uluslararası ölçekte çok önemli bir platform. Çalışmamızın IAC 2026'da sözlü sunum için kabul edilmiş olması, aylar boyunca üzerinde çalıştığımız araştırmayı uluslararası uzay topluluğuna doğrudan anlatma fırsatı sağlayacak."

TÜRK LİSESİ WORLD'S BEST SCHOOL PRIZES FİNALİSTİ OLDU

Türkiye'de kurulan ilk yenilenebilir enerji lisesi Cezeri Yeşil Teknoloji Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, uluslararası eğitim kuruluşu T4 Education'ın "World's Best School Prizes" (Dünyanın En İyi Okulu Ödülleri) programında finale kaldı. 2022'den beri düzenlenen "World's Best School Prizes" ödül programı, okulları "Toplum İş Birliği", "Çevresel Eylem", "Yenilikçilik", "Zorlukları Aşma" ve "Sağlıklı Yaşamı Destekleme" olmak üzere 5 kategoride değerlendiriyor. 2017'de ülkenin ilk yenilenebilir enerji lisesi olarak kurulmasından itibaren, karbon ayak izi azaltım çalışmaları, enerji verimliliği uygulamaları gibi faaliyetlere imza atan Cezeri Yeşil Teknoloji Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, bu yıl ödül programına "Çevresel Eylem" kategorisinde başvurdu. Binlerce başvuru arasından seçilip kendi kategorisindeki ilk 10 okul arasına giren Cezeri Yeşil Teknoloji Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, finale kalarak Türkiye'yi uluslararası alanda temsil etme şansını elde etti.

ÖZEL OKULLARDA YABANCI AD DÖNEMİ SONA ERİYOR

Türk özel öğretim kurumlarında yabancı ad kullanımına yönelik mevzuat hükümleri uygulanacak. Mevzuata uygun yeni kurum adı için en geç 1 Ekim 2026'ya kadar başvuru yapılacak. Bu kapsamdaki kurumlar, mevcut yabancı adlarını kullanmaya devam edemeyecek. Özel öğretim kurumlarına; Türk milli eğitiminin genel ve özel amaçları ile temel ilkelerine, kurumun amacına, eğitim programına ve düzeyine uygun, belli bir anlam taşıyan Türkçe ad verilecek. Azınlık okulları, yabancı ve milletlerarası özel öğretim kurumları ile sadece yabancı dil eğitimi veren kurslara ise yabancı ad verilebilecek. Kurum adlarının belirlenmesinde Türk milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerleri de gözetilecek. Bu değerlere aykırı ve öğrencilerin psikososyal gelişimine olumsuz etki edebilecek adlar kullanılamayacak. Anayasa'da yer alan milli kültür ile milli ve manevi değerlerin korunmasına ilişkin esaslar ile ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda, milli eğitimin temel ilke ve amaçlarına riayet edilerek kurum adlarının milli ve manevi değerlerle bağdaşması; kültürel yozlaşma, kimlik erozyonu, değer erimesi, dilsel yabancılaşma ve öğrencilerin psikososyal gelişiminde olumsuzluklara sebebiyet verilmemesi esas alınacak.

TÜRK TELEKOM VE İBN HALDUN ÜNİVERSİTESİ'NDEN STRATEJİK YATIRIM

Türk Telekom ile sosyal bilimlerde uzmanlaşan İbn Haldun Üniversitesi arasında çalışanların mesleki, kişisel ve liderlik yetkinliklerini güçlendirmek amacıyla Eğitim İş Birliği Protokolü imzalandı. İş birliği kapsamında eğitim programlarının tasarlanması, Türk Telekom uzmanlarının üniversitedeki akademik çalışmalara katkı sunması ve bilgi birikimlerini öğrencilerle paylaşması yönünde ortak çalışmalar yürütülmesi planlanıyor. Türk Telekom CEO'su Ebubekir Şahin, İbn Haldun Üniversitesi ile hayata geçirdiğimiz bu protokol ile çalışanlarımızın akademik perspektifle gelişmesine destek olurken, milli değerlerimizden güç alan geleceğin yetkinlikleriyle donanmış nitelikli gençlerin yetişmesine katkı sunmayı hedefliyoruz. Türk Telekom olarak, önümüzdeki dönemde de üniversite iş birliklerini çeşitlendirip yaygınlaştırarak ülkemizin yetenek ekosistemine ve küresel teknoloji rekabetine katkı sunmayı kararlılıkla sürdüreceğiz" dedi.

MEKTEBİM'E

GELSEN BAŞARIRSIN

✓ OKUL ÖNCESİ ✓ İLKOKUL ✓ ORTAOKUL ✓ LİSE

MEKTEBİM KOLEJİ
Gelecek Benim

mektebim koleji | mektebim koleji | mektebim koleji | mektebim koleji | mektebim koleji

BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ?

İstanbul'da çocuklar nerede EĞİTİM GÖRÜYOR, OYNUYOR ve ÖĞRENİYOR?

Yandex Maps, İstanbul'da çocuklara yönelik eğitim ve sosyal yaşam olanaklarının ilçelere göre nasıl dağıldığını analiz etti. Çalışmada anaokulları ve okulların yanı sıra sanat, dans, spor merkezleri ile oyun alanları ve parklar da dikkate alındı.

Türkiye'de 2026-2027 eğitim ve öğretim yılının 14 Eylül'de başlamasına kısa bir süre kala, günlük hayat yeniden okul, dersler ve okul sonrası etkinlikler etrafında şekillenmeye başlıyor. Ailelerin İstanbul'un farklı bölgelerinde çocuklara yönelik hangi imkânların bulunduğunu daha iyi görebilmesi için Yandex Maps, Türkiye'de platformda kayıtlı eğitim ve sosyal yaşam noktalarının şehir genelindeki dağılımını inceledi. Analiz; anaokulları ve okulların yanı sıra spor tesisleri, sanat kursları ve oyun alanlarını da kapsıyor. Elde edilen veriler, Maps üzerinden rota planlayan ve yakın çevrede çocuklar için uygun yerler arayan ebeveynler ile öğrenciler için de pratik bir rehber niteliği taşıyor.

Analiz kapsamında İstanbul genelinde 3.000'den fazla anaokulu ve kreş, yaklaşık 5.800 ilkokul, ortaokul ve lise ile 2.000'in üzerinde oyun alanı incelendi

Analize göre İstanbul ilçeleri arasında anaokulu ve kreşlerin en yoğun olduğu ilçe Beşiktaş oldu; burada her 1.000 çocuk başına yaklaşık üç kurum düşüyor. Kadıköy ikinci sırada yer alırken onu Bakırköy takip ediyor. Çocuk nüfusuna oranla hesaplanan veriler yerine toplam sayılara bakıldığında ise tablo değişiyor. Yandex Maps'te yaklaşık 200 anaokulunun listelendiği Ümraniye, bu alanda İstanbul'da ilk sırada yer alıyor.

OKUL VE EĞİTİM ALTYAPISI

Mutlak sayılara bakıldığında, yaklaşık 200 ilkokul, ortaokul ve liseyle Kadıköy ilk sırada bulunuyor. Ancak okul sayısı ilçedeki çocuk nüfusuyla karşılaştırıldığında Beşiktaş öne çıkıyor; burada 18 yaş altındaki her 1.000 çocuk başına yaklaşık beş genel okul düşüyor. Toplam ilkokul sayısında 60'tan fazla okulla Pendik öne çıkıyor. Çocuk nüfusuna oranlandığında ise ilk sırayı Çatalca alıyor, ilçede 18 yaş altındaki her 1.000 çocuk başına yaklaşık 2,2 ilkokul düşüyor. Toplam lise sayısında ise 60'tan fazla okulla Küçükçekmece ilk sırada. Çocuk nüfusuna oranlandığında ise Şile ilk sıraya yükseliyor, ilçede her 1.000 çocuk başına yaklaşık 1,17 lise düşüyor.

Özel okulların sayıca en fazla olduğu ilçe, yaklaşık 70 okulla Başakşehir. Nüfusa göre oranlandığında ise en yüksek yoğunluk Beşiktaş'ta, burada 18 yaş altındaki her 1.000 çocuk başına yaklaşık 1,2 özel okul düşüyor.

Okul dışı eğitim söz konusu olduğunda, toplam sayılara göre en fazla sanat okulu, dans okulu ve spor okulu Kadıköy'de bulunuyor. Yandex Maps verilerine göre ilçede 130'dan fazla sanat okulu, yaklaşık 80 dans okulu ve 60'tan fazla spor okulu bulunuyor. Bu durum, Kadıköy'ün daha geniş kültürel profiliyle de örtüşüyor: İlçede büyük kültür-sanat mekânlarının yanı sıra gençlere ve çocuklara özel sanat merkezlerini de içeren yoğun bir kültür ve sanat mekânı ağı bulunuyor.

Kadıköy, çocuk nüfusuna oranla en yüksek sanat okulu yoğunluğuna sahip. İlçede 18 yaş altındaki her 10.000 çocuk başına yaklaşık 22 sanat okulu düşüyor. Kadıköy aynı zamanda sanat atölyesi yoğunluğunda da ilk sırada; her 10.000 çocuk başına yaklaşık 33 sanat atölyesi bulunuyor.

Çocuk nüfusuna oranla en fazla spor okulu Beşiktaş'ta. İlçede her 10.000 çocuk başına yaklaşık 11 spor okulu düşerken, Kadıköy ikinci sırada.

Dans okullarında en yüksek yoğunluk Kadıköy'de; ilçede her 10.000 çocuk başına yaklaşık 13 dans okulu düşüyor. Bu oran, İstanbul ilçeleri genelindeki ortalamanın altı katından fazla. Şişli ikinci, Beyoğlu ise üçüncü sırada.

Çocuk nüfusuna oranla en fazla oyun alanı Silivri'de. İlçede her 10.000 çocuk başına yaklaşık 19 oyun alanı düşüyor. Silivri'yi Eyüpsultan ve Başakşehir izliyor. Toplam oyun alanı sayısında ise Başakşehir öne çıkıyor; Yandex Maps'te ilçede 230'dan fazla oyun alanı listeleniyor.

Toplam kent park sayısında Ümraniye İstanbul'da ilk sırada yer alırken Beşiktaş ise 18 yaş altındaki her 10.000 çocuk başına düşen kent parkı sayısı en yüksek olan ilçe.

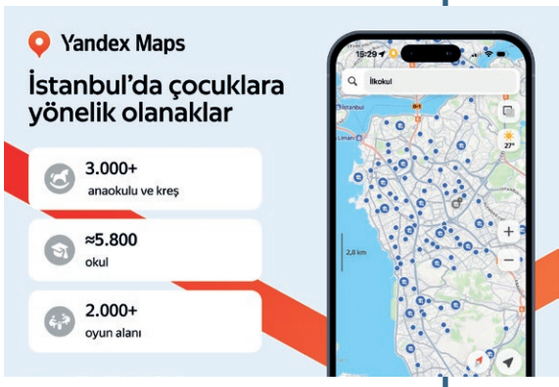

GELECEK
SENİNLE
BİLİMİN GÜCÜ
Sende
GİRNE
KOLEJİ
/girnekoleji
/girne_koleji
www.girnekoleji.k12.tr

Okula Dönüşün Gündemi: KIRTASİYE ALIŞVERİŞİ

MTM Medya Takip Merkezi'nin 10 bini aşkın kaynak üzerinde gerçekleştirdiği araştırmaya göre, yeni eğitim yılı öncesi medyanın en çok konuştuğu konu 124 bini aşan yansımayla kırtasiye alışverişi oldu. Kayıt ücreti ve bağış konularındaki paylaşımlar ise daha çok sosyal medyada yankı buldu.

2026-2027 eğitim ve öğretim yılı öncesinde ailelerin okul hazırlığı telaşı, medya ve sosyal medya kanallarında geniş yankı bulmaya devam ediyor. MTM Medya Takip Merkezi tarafından 07 Ağustos - 07 Eylül 2026 tarihleri arasında 10 bini aşkın kaynak üzerinden gerçekleştirilen araştırmada, okula dönüş sürecine dair toplam 163 bin 341 yansıma tespit edildi.

KIRTASİYE ALIŞVERİŞİ %76

Araştırma verilerine göre, okul hazırlığı döneminde medyanın en çok odaklandığı konu kırtasiye ürünleri ve okul alışverişi olarak öne çıkıyor. Bu kategori, 124 bin 104 yansıma ile toplam konuşulmaların yüzde 76'sını oluşturarak listenin ilk sırasında yer alıyor. Defter, kalem, çanta ve diğer sınıf ihtiyaçlarını kapsayan bu detaylı süreç, velilerin medyada en görünür gündem maddesi olma özelliğini taşıyor.

KAYIT VE BAĞIŞ

Gündemin ikinci sırasında ise 30 bin 342 yansıma ile okul kayıt ücreti ve bağış konuları dikkat çekiyor. Bu başlığın mecralara göre dağılımı incelendiğinde kayıt ve bağış konularındaki yansımaların büyük bölümünün doğrudan sosyal medya platformları üzerinden gerçekleştiği görülüyor. Konunun yaklaşık yüzde 89 oranında sosyal medyada değerlendirilmesi; velilerin kayıt sürecindeki deneyimlerini ve görüşlerini geleneksel medyadan ziyade, dijital platformlarda paylaşmayı tercih ettiğini gösteriyor.

OKUL SERVİSİ

MTM Medya Takip Merkezi verileri, eğitim hazırlıklarının yalnızca kırtasiye ve kayıt aşamasıyla da sınırlı olmadığını gösteriyor. Her eğitim dönemi öncesinde velilerin bütçe planlamasında önemli bir yer tutan okul servisi konusu, 6 bin 907 yansıma ile listede üçüncü sırada kendine yer buluyor. Okul forması ve üniforma detayları bin 239 haber ve paylaşıma konu olurken, ihtiyaç listelerinde yer alan temizlik malzemeleri ise 749 yansıma ile medyada yankı buluyor.

Genel tabloya bakıldığında, kırtasiye alışverişi ile kayıt ve bağış konularına yönelik içerikler, toplam medya yansımalarının yüzde 94,6'sını oluşturarak okul hazırlığı döneminin iki ana eksenini belirliyor. Diğer kalemler daha düşük hacimlerde kalsa da bu veriler, eğitim hazırlığının aileler için çok yönlü bir planlama süreci gerektirdiğini bir kez daha gözler önüne seriyor.

Okula Dönüşün Gündemi: Kırtasiye Alışverişi

Medya Takip Merkezi
Media Monitoring & Analysis

07 Ağustos – 07 Eylül 2026 | 10 bini aşkın kaynak

OKUL ALIŞVERİŞİ: MEDYA YANSIMALARI

KONU	İNTERNET	SOSYAL MEDYA	TELEVİZYON	YAZILI BASIN	TOPLAM
Kırtasiye ürünleri ve okul alışverişi	63.789	44.800	9.095	6.420	124.104
Okul kayıt ücreti ve bağış talepleri	2.485	27.000	594	263	30.342
Okul servisi ücretleri	3.559	2.800	347	201	6.907
Okul forması ve üniforma ücretleri	378	750	70	41	1.239
Velilerden talep edilen temizlik malzemeleri	191	500	40	18	749
TOPLAM	70.402	75.850	10.146	6.943	163.341

163.341 TOPLAM YANSIMA

%76 Kırtasiye ve okul alışverişinin payı

%89 Kayıt ve bağış yansımalarının sosyal medya payı

Her Şey Çocuklar için

OKUL KIYAFETLERİ

ORGANİK

ESTETİK

DAYANIKLI

Geleceğimizin güvencesi olan çocuklarımızın ve gençlerimizin eğitim hayatlarında önemli bir parça olan okul kıyafetleri ihtiyaçlarına modern, kaliteli ve geniş seçenekler sunmak, temel kurumsal önceliğimizdir.

0850 490 23 23

www.rynokulkiyafetleri.com

RYN®

1996

TÖDER Başkanı İbrahim Taşel

Bir okulun kalitesi, asla ücretiyle ölçülmez!

2026-2027 eğitim öğretim yılı öncesi Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, öğretmenlerin özlük hakları gibi güncel gelişmelere ilişkin değerlendirme toplantısı düzenleyen Tüm Özel Öğretim Kurumları Derneği (TÖDER) Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim Taşel, "Çocuğunu özel okula gönderen velilerin de desteklenmesi amacıyla KDV kaldırılmalıdır ya da yüzde 1 gibi sembolik bir rakama indirilmelidir." dedi.

TÖDER Yönetim Kurulu Başkanı ve Cumhurbaşkanlığı Eğitim ve Öğretim Politikaları Kurulu Üyesi İbrahim Taşel, Ankara'da düzenlenen toplantıda, eğitim gündemine ilişkin değerlendirmelerde bulundu. Taşel, Türkiye'nin eğitim öğretim konusunda son dönemde önemli gelişmeler sağladığını ve bunlardan en önemlisinin de Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli olduğunu söyledi. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli çerçevesinde 4 yıla yayılmış olarak bütün müfredatın değiştiğini kaydeden Taşel, "Bu sene 11'inci sınıf müfredatları yenilendi. Gelecek yıl da 12'nci sınıf müfredatları yenilenecek. Böylece tüm müfredat elden geçirilmiş olacak. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde kullanılan müfredatın, özellikle öğrencinin daha kalıcı öğrenmeler sağlaması, hayatla eğitimi iç içe geçirmesi ve ülkemizin milli söylemleri açısından bazı kavramların eğitim müfredatına yeniden yerleştirilmesi oldukça önemli bir gelişmedir. Ne kadar önemli bir müfredat hazırlarsanız hazırlayın, bunun uygulayıcısı öğretmenlerdir. Eğer öğretmenleri dönüştüremezseniz bu müfredatı anlar ve uygular hale getiremezseniz, sonuç almak mümkün değil. Bu nedenle Milli Eğitim Bakanlığımız öğretmenden de başlayan önemli bazı çalışmalar yapıyor. Öğrencilerin hiç kaygılanmasına gerek yok. Gerek LGS'de, gerekse YKS'de sınav formatında çok önemli bir değişiklik olmayacak. Bu bir kaygıya neden olmamalı. Ama bizim kullanacağımız müfredat, müfredatta kullanacağımız dil, seçeceğimiz kavramlar ülkemizin gelecekteki eğitimi için önemli değişimlerdir" dedi.

YAPAY ZEKAYI İNSAN YERİNE KOYMAYALIM

Eğitimde yapay zekanın kullanımının önümüzdeki dönemin en önemli başlıklarından biri olacağını belirten Taşel, "Yapay zeka konusunda gerek Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın gerek Milli Eğitim Bakanlığı'nın gerek bizim Cumhurbaşkanlığı kurullarımızın gerekse özel okullarımızın çok ciddi çalışmaları var. Yani herkes yapay zeka çağında eğitim öğretimi, belli değerlerini korumaya ve yenilikleri de monte etmeye gayret ediyor. Yapay zeka iyi bir asistandır ama kötü bir patron haline gelebilir. İnsan hayatını tümüyle kuşattığı zaman düşünme fonksiyonlarını geriletecek, öğrencinin çabuk tüketmesini, hazırcılığını, kolaycılığını geliştirecek ve öğrencinin düşünme fonksiyonlarını zayıflatacak bir hale gelebilir. Yapay zeka ders anlatımlarımızı kolaylaştıracak, öğrencinin kendini denetlemesini kolaylaştıracak, aynı zamanda eksiğini gediğini görmesini sağlayacak. Ancak bunu insanın yerine koymak doğru değil" diye konuştu.

MİLLİ GÜVENLİK SORUNU HALİNE GELEBİLİR

Taşel, son zamanlarda eğitim öğretimin itibarsızlaştırılmasına yönelik söylemlerin ülkenin geleceği açısından risk taşıdığını söyleyerek, "'Okusan ne olacak, okumasan ne olacak? Üniversiteye niye gideceksin ki? Zaten Türkiye'de bu kadar okul bitirmiş ve işsiz insan var' gibi sözlerle eğitim öğretimi itibarsızlaştıran, özellikle de yükseköğrenimi itibarsızlaştıran birtakım söylemler var. Bunlar bir ülke için belli bir dönem sonra milli güvenlik sorunu oluşturur" dedi.

Özel okul ücretlerine ilişkin kamuoyundaki tartışmalara da değinen Taşel, Türkiye'de yaklaşık 13 bin özel okul bulunduğunu belirterek, "70-80 okulun uyguladığı ücretlerle bütün sektörü mercek altına alan, sanki her okul çok yüksek ücretler uyguluyormuş gibi vurgulayan haberlerle karşılaşıyoruz. Bu gerçekten bizim için üzücü bir durumdur. Bir okulun kalitesi, ücretiyle de asla ve asla ölçülmez" diye konuştu.

KDV YÜZDE 1'E İNDİRİLMELİ

Özel okullarda yemek, servis ve diğer ücretlere ilişkin soruları yanıtlayan Taşel, TÖDER olarak velilerin erişebileceği makul ücretlerin uygulanması için çalıştıklarını söyledi. Taşel, servis ücretlerinin araçların yeni ve konforlu olması, hostes çalıştırılması, öğrencilerin evden alınıp eve bırakılması ve artan akaryakıt ile yedek parça maliyetleri gibi unsurlardan etkilendiğini belirtti. KDV konusunda da düzenleme yapılması gerektiğini belirten Taşel, "Çocuğunu özel okula gönderen velilerin de desteklenmesi amacıyla KDV kaldırılmalıdır ya da yüzde 1 gibi sembolik bir rakama indirilmelidir. Bu özel okula verilen bir destek değil, veliye verilen bir destektir" dedi.

DOĞRU CEVAP KAZANDIRIR!

- Ara sınıflarda eksik kapatma ve güçlü temel oluşturma
- Kişiye özel takip sistemiyle sürekli gelişim
- LGS ve YKS'ye planlı, disiplinli hazırlık
- Uzman kadro ile birebir akademik yönlendirme
- Düzenli ölçme-değerlendirme ile net artışı
- Sürdürülebilir başarı odaklı eğitim modeli

DOĞRU CEVAP®
EĞİTİM KURUMLARI

0850 260 08 88
www.dogrucevap.com.tr

PISA 2025 Sonuçlarına Göre Türkiye EĞİTİMDE DENGELERİ DEĞİŞTİRDİ

OECD tarafından yayımlanan PISA 2025 sonuçlarına göre Türkiye, tüm alanlarda sıralamasını yükseltti, fen bilimleri ve okuma becerileri alanında OECD ortalamasının üzerinde yer aldı. Türkiye'nin sıralaması; fen bilimlerinde 15, okuma becerilerinde 18, matematikte 11 basamak birden yükseldi.

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı'nın (OECD) 91 ülkenin katılımıyla uyguladığı Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) 2025 sonuçları, yayımlandı. PISA 2025 Türkiye sonuçları, tüm dünyayla eş zamanlı olarak açıklandı.

OECD tarafından 15 yaş grubunda örgün eğitime devam eden öğrencilerin fen bilimleri, okuma becerileri ve matematik alanlarını değerlendirmek ve ülkeleri karşılaştırabilmek amacıyla üç yılda bir gerçekleştirdiği araştırmaya, Türkiye 2003 yılından bu yana katılıyor. PISA araştırmasında 2003'te 41, 2006 yılında 57, 2009 ve 2012 yıllarında 65, 2015 yılında 72, 2018 yılında 79, 2022 yılında ise 81 ülke yer aldı. PISA 2025 nihai uygulaması, Türkiye'de 14 Nisan-16 Mayıs 2025'te 12 bölgeden 56 ilde bulunan 203 okuldan 7 bin 702 öğrencinin katılımıyla bilgisayar tabanlı gerçekleştirildi.

PISA sonuçlarına ilişkin kamuoyuna iki ayrı rapor sunuldu. Bunlardan biri Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından açıklanan ülke raporu, diğeri ise OECD tarafından kaleme alınan ve www.oecd.org/pisa adresinde yayımlanan rapor oldu. Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından açıklanan ülke raporuna göre Türkiye, PISA 2025'te her üç alanda da 2022'den daha yüksek puan elde etti.

OECD DÜŞERKEN TÜRKİYE YÜKSELDİ

PISA araştırmasına Türkiye'nin katıldığı ilk uygulama olan 2003 yılına kıyasla, tüm dünyada ve OECD genelinde eğitim performansları belirgin bir şekilde düşerken Türkiye, fen bilimleri alanında 2003 yılında 434 olan puanını 60 puan artırarak 494'e yükseltti. Türkiye, okuma becerilerinde 2003 yılında 441 olan puanını 31 puan artırarak 472'ye, matematik alanında ise 423 olan puanını 39 puan artırarak 462'ye yükseltti ve eğitim alanında tarihî bir başarıya imza attı.

Uzun vadede Türkiye'nin her üç alanda da başarı sıralaması, yüzde 50'nin üzerinde yükseldi

PISA 2003'te 41 ülke yer alırken, PISA 2025'te katılımcı ülke sayısı 91'e yükseldi. Ülke sayısındaki bu değişiklik nedeniyle Türkiye'nin uzun vadeli performansı, göreli sıralamayı gösteren yüzdelik dilim üzerinden karşılaştırıldı.

Türkiye, PISA 2003'ten 2025'e üç alanda da göreli sıralamasını yükseltti. Fen bilimlerinde 2003'te 35. sırada bulunan Türkiye, 2025'te 19. sıraya yükseldi. Böylece göreli sıralama konumunu yüzde 64 oranında iyileştirdi. Okuma becerilerinde 33. sıradan 18. sıraya yükselen Türkiye, göreli sıralamasını yüzde 60 oranında iyileştirdi. Matematikte ise Türkiye, 34. sıradan 28. sıraya yükseldi. Bu alanda göreli sıralama konumu yüzde 52 oranında iyileşti. Böylece Türkiye, uzun vadede fen bilimleri, matematik ve okuma becerilerinin üçünde de göreli sıralamasını yüzde 50'nin üzerinde yükseltti. OECD ülkelerinin son 10 yıllık puan değişimlerine göre Türkiye fen bilimleri, okuma becerileri ve matematik alanlarının üçünde de puanını artıran tek OECD üyesi ülke oldu. Türkiye, aynı zamanda 2022 sonuçlarına kıyasla her üç alanda puanını en fazla arttıran OECD ülkesi oldu.

Fen bilimleri ve matematik alanlarındaki PISA 2025 Türkiye ortalamaları, PISA'da şimdiye kadar elde edilen en yüksek sonuçlar arasında yer aldı. Türkiye, PISA 2022 uygulamasına göre PISA 2025'te her üç alanda da puanını en fazla artıran ülke oldu. Böylece Türkiye, PISA 2025'te ilk defa fen bilimleri ve okuma becerileri alanında OECD ülkeleri

ortalamasının üzerinde performans gösterdi. Matematik alanında ise yükselişini sürdürerek OECD ortalamasını yakaladı.

PISA 2025 araştırmasına katılan ülke sayısı 81'den 91'e yükselirken Türkiye her üç alanda da ülke sıralamasını daha üst sıralara taşıdı.

Türkiye fen bilimleri alanında PISA 2022'de 81 ülke arasında 34. sırada yer alırken PISA 2025'te 91 ülke arasında 19. sıraya yükseldi. 2022'de 37 OECD ülkesi arasında 29. sırada bulunan Türkiye, 2025'te 15 basamak birden yükselerek 38 OECD ülkesi arasında 14. sırada yer aldı.

Okuma becerileri alanında Türkiye, PISA 2022'de 81 ülke arasında 36. sırada yer alırken PISA 2025'te 91 ülke arasında 18. sıraya yükseldi. Benzer şekilde 2022'de 37 OECD ülkesi arasında 30. sıradaki Türkiye, 2025'te 38 OECD ülkesi arasında 13. sırada yer aldı.

Matematik alanında ise PISA 2022'de 81 ülke arasında 39. sırada bulunan Türkiye, PISA 2025'te 91 ülke arasında 28. sıraya yükseldi. OECD ülkeleri arasında ise 2022 yılında 32. sıradaki Türkiye, 2025'te 23. sırada yer aldı.

FEN BİLİMLERİNDE EN FAZLA PUAN ARTIŞI TÜRKİYE'DE

PISA araştırmasında her döngüde farklı bir alan, "ağırlıklı alan" olarak değerlendiriliyor. PISA 2025'te ağırlıklı alan, fen bilimleri olarak belirlendi. Türkiye, PISA araştırmasında fen bilimleri alanında istikrarlı artış gösteren ülkeler arasında yer aldı. PISA 2018 ve PISA 2022 ile kıyaslandığında PISA 2025 uygulamasında OECD ülkeleri ve tüm ülkelerin fen bilimleri alanı ortalama puanlarında düşüş yaşanmasına rağmen Türkiye'nin ortalama puanında 2022 yılına kıyasla 18 puan, 2018'e kıyasla 26 puan artış görüldü.

Öte yandan PISA 2025 uygulamasında OECD ülkeleriyle arasındaki puan farkını kapatan Türkiye, bu puan farkını kendi lehine 12 puan yükseltti. PISA 2025'te fen bilimleri alanı performansında OECD ortalaması 482, tüm ülkeler ortalaması 443, Türkiye ortalaması ise 494 puan oldu ve Türkiye bu puanla tüm ülkelere ve OECD ülkelerine ait ortalamanın üstünde yer aldı.

OKUMA BECERİLERİNDE SIÇRAMA

PISA 2022 ile kıyaslandığında PISA 2025 uygulamasında OECD ülkeleri ve tüm ülkelerin okuma becerileri alanı ortalama puanlarında düşüş yaşanmasına rağmen Türkiye'nin ortalama puanında 2022 yılına kıyasla 16 puan artış görüldü. Raporda, PISA döngülerinde okuma becerileri alanındaki performans değişimi konusunda, "PISA 2018 ve PISA 2022 ile kıyaslandığında PISA 2025 uygulamasında OECD ülkeleri ve tüm ülkelerin okuma becerileri

CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN: "DEVAM EDECEĞİZ"

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Türkiye'nin PISA 2025 sonuçlarındaki başarısına ilişkin, "Eğitime verdiğimiz önemin sonucu olan başarıda emeği geçen öğretmenlerimizi, öğrencilerimizi, velilerimizi ve eğitim camiamızı tebrik ediyorum." ifadelerini kullandı. Cumhurbaşkanı Erdoğan, sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımda, PISA 2025 sonuçlarını değerlendirdi. Türkiye'nin PISA 2025'te üç farklı alanda OECD ülkeleri arasında puanını en fazla artıran ülke olduğunu belirten Erdoğan, şunları kaydetti: "Eğitime verdiğimiz önemin bir sonucu olan bu başarıda emeği geçen tüm öğretmenlerimizi, öğrencilerimizi, velilerimizi ve eğitim camiamızın tamamını tebrik ediyorum. Geleceğimizin teminatı olan evlatlarımızın daha nitelikli, daha öz güvenli, daha donanımlı yetişmeleri için çalışmaya devam edeceğiz."

Grafik 2.5 PISA 2003-2025 Arası Türkiye, OECD Ülkeleri ve Tüm Ülkelerin Performans Değişimleri

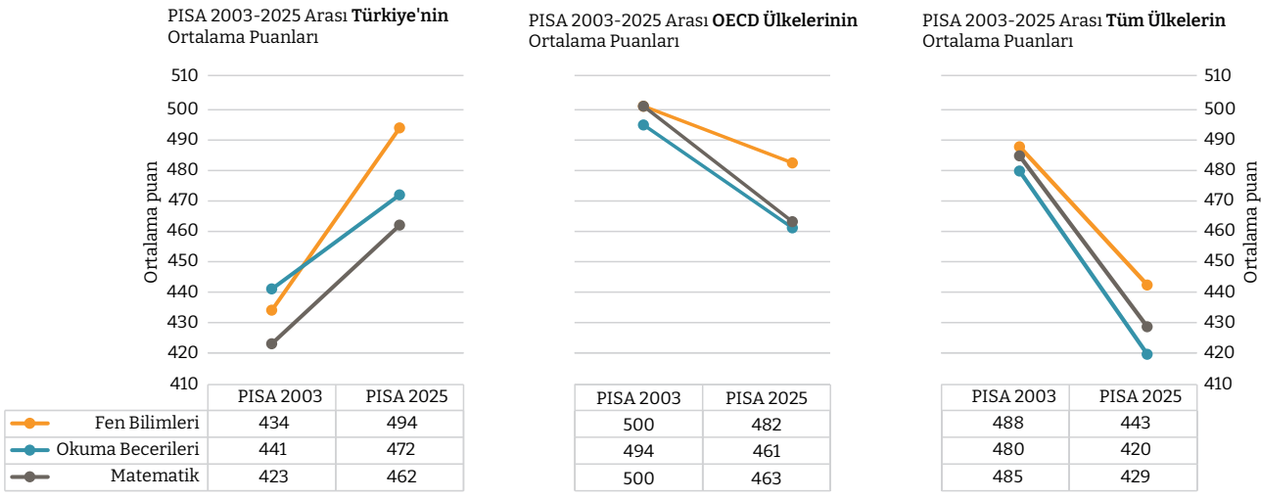

Grafikte her bir PISA uygulamasına katılan OECD üyesi ülkelerin ortalama puanları verilmiştir. 2003 yılındaki ortalama puan 29, 2025 yılındaki ortalama puan ise 38 OECD üyesi ülkenin ortalama puanıdır.

Tablo 2.1 PISA 2003 ve 2025 Uygulamaları Arasında Türkiye'nin Sıralamasındaki Değişim

	Alan	PISA 2003			PISA 2025			
		Ülke Sayısı	Sıralama	Yüzdelik Dilim (%)	Ülke Sayısı	Sıralama	Yüzdelik Dilim (%)	Değişim (%)
OECD Ülkeleri	Fen Bilimleri	29	28	97	38	14	37	60
	Okuma Becerileri	29	28	97	38	13	34	63
	Matematik	29	28	97	38	23	61	36
Tüm Ülkeler	Fen Bilimleri	41	35	85	91	19	21	64
	Okuma Becerileri	41	33	80	90	18	20	60
	Matematik	41	34	83	90	28	31	52

PISA 2025 uygulamasında fen bilimleri alanında sonuçlar 91 ülke üzerinden, matematik ve okuma becerileri alanlarında ise 90 ülke üzerinden raporlanmıştır.

Tablo 2.4 PISA 2022 ve 2025 Sonuçlarına Göre OECD Ülkeleri ve Tüm Ülkeler Arasında Türkiye'nin Sıralaması

Alan	OECD Ülkeleri			Tüm Ülkeler		
	PISA 2022	PISA 2025	Değişim	PISA 2022	PISA 2025	Değişim
Fen Bilimleri	29	14	+15	34	19	+15
Okuma Becerileri	30	13	+17	36	18	+18
Matematik	32	23	+9	39	28	+11

PISA 2025 uygulamasında fen bilimleri alanında sonuçlar 91 ülke üzerinden, matematik ve okuma becerileri alanlarında ise 90 ülke üzerinden raporlanmıştır.

Tablo 3.8 PISA Uygulamalarında Fen Bilimleri Alanında Türkiye'nin Sıralaması

	PISA 2003			PISA 2022			PISA 2025		
	Ülke Sayısı	Sıralama	Yüzdelik Dilim	Ülke Sayısı	Sıralama	Yüzdelik Dilim	Ülke Sayısı	Sıralama	Yüzdelik Dilim
Tüm ülkeler	41	35	%85	81	34	%42	91	19	%21
OECD ülkeleri	29	28	%97	37	29	%78	38	14	%37

Tablo 4.5 PISA Uygulamalarında Okuma Becerileri Alanında Türkiye'nin Sıralaması

	PISA 2003			PISA 2022			PISA 2025		
	Ülke Sayısı	Sıralama	Yüzdelik Dilim	Ülke Sayısı	Sıralama	Yüzdelik Dilim	Ülke Sayısı	Sıralama	Yüzdelik Dilim
Tüm ülkeler	41	33	%80	81	36	%44	90	18	%20
OECD ülkeleri	29	28	%97	37	30	%81	38	13	%34

Grafik 7.7 Türkiye ve OECD Ülkelerinde Personel Eksikliği ve Niteliği

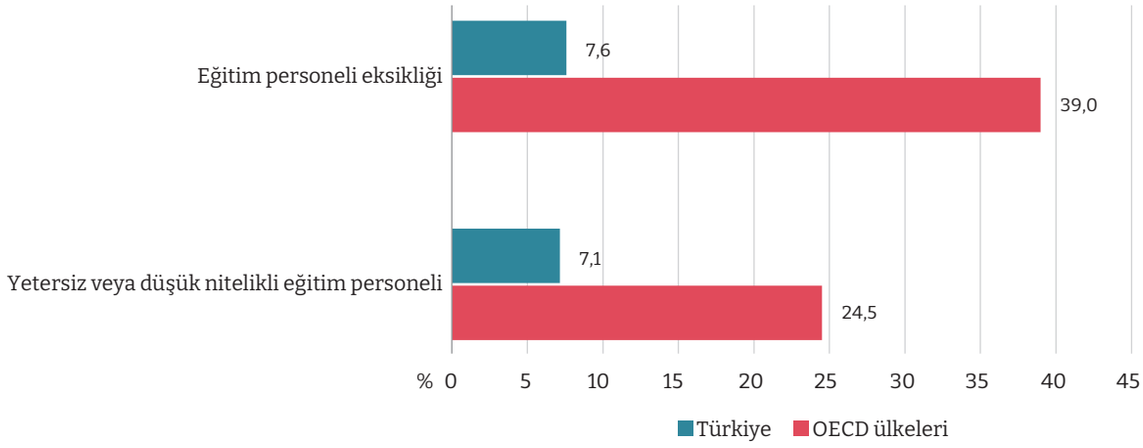

puanlarında düşüş yaşanmasına rağmen Türkiye'nin ortalama puanında artış görülmüştür." ifadesi yer aldı. PISA 2025'te okuma becerileri alanında OECD ortalaması 461, tüm ülkeler ortalaması 420, Türkiye ortalaması ise 472 puan oldu. Türkiye, elde ettiği bu puanla tüm ülkelere ve OECD ülkelerine ait ortalamanın üstünde yer aldı. Okuma becerilerinde 2018 yılında OECD ülkeleri ortalamasının 21 puan gerisinde olan Türkiye, PISA 2025'te bu farkı kapatarak 11 puan öne geçti. Türkiye ile tüm ülkelerin ortalaması arasındaki fark, 2018'de 13 puanken 2025'te 52 puana yükseldi.

MATEMATİK BAŞARISI ORTALAMAYI GEÇTİ

PISA 2022 ile kıyaslandığında PISA 2025 uygulamasında OECD ülkeleri ve tüm ülkelerin matematik alanı ortalama puanlarında düşüş yaşanmasına rağmen Türkiye'nin ortalama puanında 2022 yılına kıyasla 9 puan artış görüldü. Matematik alanında PISA 2025'te OECD ortalaması 463, tüm ülkeler ortalaması 429 iken Türkiye ortalaması ise 462 puan oldu ve Türkiye bu puanla tüm ülkeler ortalamasının üstünde yer aldı. Matematik alanında OECD ülkeleri ve tüm ülkeler ortalama puanları ile Türkiye'nin ortalama puanı arasındaki farka bakıldığında Türkiye'nin her döngüde, OECD ülkeleri puan ortalamasıyla arasındaki farkı kapattığı görüldü. 2025 sonuçlarına göre Türkiye, OECD ülkeleri ortalamasını yakalarken tüm ülkeler ortalamasının 33 puan üzerine çıktı.

PISA'da asgari performans düzeyine ulaşan öğrencilerin oranındaki artış, eğitim sisteminin tüm öğrencilere temel becerileri kazandırmadaki başarısını; üst düzey performans gösteren öğrencilerin oranındaki artış ise öğrencilerin hızla değişen, karmaşık ve belirsiz bir geleceğe hazırlanma düzeyini gösteriyor. PISA 2025 verilerine göre Türkiye, fen bilimlerinde üst düzey performans gösteren öğrencilerin oranında ilk kez OECD ortalamasını geride bıraktı. 2022 yılında yüzde 4,0 olan bu oran, 2025'te yüzde 7,4'e yükselerek OECD ortalaması olan yüzde 7,2'nin üzerine çıktı. Okuma becerilerinde de önemli bir yükseliş kaydedildi. Üst düzey performans gösteren öğrencilerin oranı 2022'de yüzde 1,9'dan 2025'te yüzde 4,2'ye yükseldi. Matematikte ise üst düzey performans gösteren öğrencilerin oranı yüzde 5,4'ten yüzde 7,9'a yükseldi. Türkiye; 2025'te fen bilimleri, okuma becerileri ve matematik alanlarının üçünde de asgari performans düzeyine ulaşan öğrencilerin oranını artırdı. Aynı zamanda Türkiye'de üç alanda da hem asgari hem de üst düzey performans gösteren öğrencilerin oranı, PISA tarihindeki en yüksek seviyeye ulaştı.

ANDREAS SCHLEICHER: TÜM DÜNYA TÜRKİYE'Yİ DİKKATLE İNCELEMELİ

OECD Eğitim ve Beceriler Direktörü Andreas Schleicher, PISA'nın son döngüsünde Türkiye'nin elde ettiği sonuçlara ilişkin gönderdiği video mesajda, Türkiye'nin başarısının uluslararası ölçekte dikkat çekici bir gelişme olduğunu belirterek bunu, "Tüm dünyanın dikkatle incelemesi gereken bir başarı hikâyesi..." olarak nitelendirdi. Schleicher, Türkiye'nin öğrenci performansının matematik, okuma ve fen alanlarının üçünde birden gelişim gösterdiği az sayıdaki ülkeden biri olduğuna dikkati çekti. Türkiye'nin öğretmenlerini ve okul yöneticilerini tebrik eden Schleicher, "OECD'nin PISA değerlendirmesinin bu son döngüsünde elde ettiğiniz başarı yalnızca Türkiye için iyi bir haber değil; tüm dünyanın dikkatle incelemesi gereken bir başarı hikâyesidir." ifadelerini kullandı. Birçok eğitim sisteminin önemli zorluklarla karşı karşıya olduğu bir dönemde Türkiye'nin öğrenci performansının her üç alanda birden gelişim gösterdiği az sayıdaki ülkeden biri olarak öne çıktığını belirten Schleicher; matematik, okuma ve fen alanlarındaki ortalama sonuçların 2022 ile 2025 yılları arasında arttığını kaydetti. Schleicher, alt performans düzeyindeki öğrencilerin oranının da 2015'ten bu yana belirgin şekilde azaldığına işaret ederek bunun Türkiye'nin daha fazla genci yaşam boyu öğrenme ve gelecekteki fırsatlar için gereken temel becerilerle donatmadaki başarısını ortaya koyduğunu ifade etti. Elde edilen sonuçların yalnızca başarılı geçen bir yılın sonucu olmadığını vurgulayan Schleicher, "Karşımızda gerçekten harekete geçmiş, ilerleyen bir okul sistemi var." değerlendirmesinde bulundu. Eğitimin bir ülkenin geleceğinin taslağını yazdığı yer olduğunu ifade eden Schleicher, bugün Türkiye'nin sınıflarında oturan öğrencilerin gelecekte mühendis, girişimci, doktor, araştırmacı, öğretmen ve kamu görevlisi olarak ülkenin geleceğini şekillendireceğini belirtti.

BAKAN YUSUF TEKİN:
TÜM ÖĞRENCİLERİMİZİ YUKARIYA ÇEKMEYİ BAŞARDIK

Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) tarafından Slovakya'nın başkenti Bratislava'da düzenlenen PISA 2025 Bölgesel Toplantısında, OECD'nin uzun dönem analizlerine göre 2015'ten 2025'e uzanan 10 yıllık süreçte her üç alanda birden performansını anlamlı biçimde yükseltebilen tek OECD ülkesinin yine Türkiye olduğunu söyledi. Bakan Tekin, 2003'ten itibaren katılmaya başladıkları PISA döngülerinde özellikle 2018 ve 2022 döngüleriyle güçlendiklerini, 2025 döngüsüyle de çok daha iyi bir noktaya geldiklerini bildirdi. Türkiye'nin PISA 2025 döngüsünde ilk defa fen bilimleri ve okuma becerilerinde OECD ortalamalarının üzerine çıktığını vurgulayan Tekin, matematikte de bu ortalamaları yakaladıklarını söyledi. Tekin, sözlerine şöyle devam etti: "Küresel ölçekte belirgin gerilemelerin yaşandığı bu 2022-2025 döneminde her üç alanda da performansını anlamlı biçimde yükselten tek OECD ülkesi Türkiye oldu. Bu yükselişi asıl kıymetli kılan taraf ise onun yalnızca bir ortalamanın artışından ibaret kalmamasıdır. Türkiye aynı dönemde hem en başarılı öğrencilerin oranını artıran hem de asgari düzeyin altındaki öğrencilerin oranını aynı şekilde azaltan iki OECD ülkesinden biri oldu. Yani hem zirvedeki öğrencilerimizi daha yukarıya taşıma çabası içinde olduk hem de en geride kalan çocuklarımızın ellerinden tutup onların yukarıya doğru taşınmasına yardımcı olduk. Bu tablonun bizim için çok ayrı bir anlamı var. OECD'nin uzun dönem analizlerine göre 2015'ten 2025'e uzanan bu on yıllık süreçte her üç alanda birden performansını anlamlı biçimde yükseltebilen tek OECD ülkesi yine Türkiye oldu."

EĞİTİMLERE KATILMAYI ZORUNLU HÂLE GETİRDİK

Tekin, 2023'ün yaz aylarından itibaren okullarda telefon kullanımını yasakladıklarını anımsatarak, aynı şekilde bu yıl öğretmenlerin de ders ortamında telefonla zaman geçirmemeleri gerektiğini kendilerine hatırlattıklarını ifade etti. Ailelerin çocuklarının eğitim öğretim süreçlerine pozitif katkı vereceklerini gördüklerini aktaran Tekin, 2023 yazından itibaren Türkiye'deki yaklaşık 18 milyon öğrencinin tamamının ailesine yönelik ebeveyn eğitimleri sürecini başlattıklarını dile getirerek, "Bu yıl itibarıyla da okul öncesine, ilkokula ve ortaokula yeni başlayan çocuklarımızın ailelerine bu eğitimlere katılmayı zorunlu hale getirdik." diye konuştu.

WWW.FULLMEDYA.COM.TR

Hazır Ol MARKANA

DEĞER KATACAĞIZ

MEGALIGHT
BILBOARD
CLP/RAKET
GIANTBOARD
KULEBOARD

KAR MEDYA

FULL MEDYA
Reklam ve Tanıtım Hizmetleri

PISA Verilerine Göre KÜRESEL EĞİTİMİN DURUMU

Andreas Schleicher
OECD Eğitim ve Beceriler Direktörü

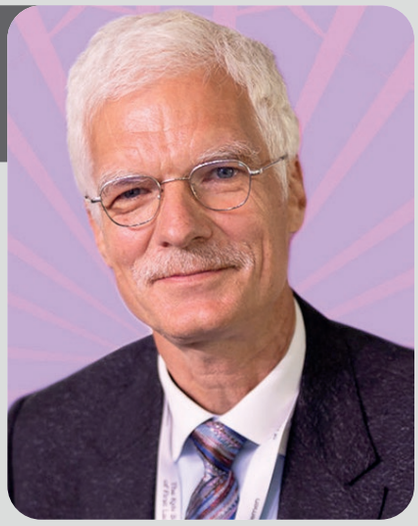

PISA'nın son verileri, küresel ölçekte eğitim çıktılarının durakladığını ve özellikle okuma becerilerinde tarihi bir gerileme yaşandığını ortaya koyuyor. Pandemi sonrası değişen okul tutumları, dijitalleşmenin getirdiği dikkat dağınıklığı ve derinleşen sosyoekonomik eşitsizlikler eğitimi tehdit ederken; aralarında Türkiye'nin de bulunduğu az sayıda ülke, tabloyu tersine çevirebilecek adımlar atarak umut veriyor.

Teknolojik yeniliklerin ve birbirine bağlı küresel sorunların toplumları yeniden şekillendirdiği bir çağda, eğitim başarısının da yükselmesini beklersiniz. Üstelik yüksek eğitimli ve değişime uyum sağlayabilen bir nüfusa duyulan ihtiyaç hiç bu kadar fazla olmamıştı. Ancak yeni Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) sonuçları, eğitim çıktılarındaki ilerlemenin son derece dengesiz olduğunu gösteriyor. Birçok ülkede öğrenme kazanımları —bazı durumlarda on yılı aşkın süredir— duraklamış ya da gerilemiş durumda; sosyoekonomik gruplar arasındaki başarı makası ise kapanmıyor.

Son PISA değerlendirmesinin odağında yer alan fen bilimleri alanındaki sonuçlar genel olarak kararlı bir seyir izledi. 2015 ile 2025 yılları arasında OECD ülkeleri ortalamada 7 puanlık bir düşüş yaşarken, diğer ülke ve ekonomiler konumlarını korudu. Matematikte ise puanlar OECD genelinde ortalama 22 puan düşerken, diğer eğitim sistemlerinde bu gerileme sadece 8 puanda kaldı. En belirgin düşüş ise okuma performansında görüldü: Son on yılda OECD ülkelerinde 28 puanlık, diğer ülke ve ekonomilerde ise 16 puanlık bir gerileme kaydedildi. PISA puanlarındaki değişimleri yorumlamak her zaman karmaşıktır; ancak 20 puanlık bir değişim, bu derslerin herhangi birinde yaklaşık bir yıllık öğrenme kazanımına denk gelir.

Genel tabloya bakıldığında, PISA kapsamına girmeyen öğrenciler de dahil edildiğinde, OECD ülkelerindeki 15 yaş grubu öğrencilerin yaklaşık %29'unun her üç alanda da düşük performans gösterdiği tahmin ediliyor —ki bu oran 2022'de %25 seviyesindeydi. Fen bilimlerinde bu durum, öğrencilerin basit verileri yorumlamakta veya bir grafikteki kanıtları tanımakta zorlandığı anlamına geliyor. Okuma alanında metinleri anlamakta; matematikte ise birim ile fiyat arasındaki ilişkiyi kavramakta güçlük çekiyorlar. Yani market alışverişinden fatura okumaya kadar günlük hayatın parçası olan temel becerilerde zorlanıyorlar.

OKUMA BECERİLERİNDEKİ SERT DÜŞÜŞ

Okuma sonuçlarıyla ilgili olarak asıl endişe verici nokta; yapay zekanın hakim olduğu günümüz dünyası için en kritik sayılan okuma görevlerinde başarı oranlarının ciddi biçimde düşmüş olmasıdır. Bilgiyi değerlendirme, eleştirel düşünme ve birden fazla kanıtı bir araya getirme gibi dikkatli okuma ve sürekli odaklanma gerektiren beceriler kan kaybediyor. Buna karşılık, öğrencilerin hızlı ve yanlış yanıtlar verdiği "aceleci okuma" durumlarında belirgin bir artış gözleniyor.

Bu eğilimlerin arkasında muhtemelen birden fazla etken yatıyor. Dijitalleşme ve ekran kullanımıyla birlikte okuma alışkanlıklarının değişmesi (ki bu durum daha derin okumalara ayrılan süreyi azaltıyor olabilir), gençler dahil olmak üzere keyif için okuma oranlarının düşmesi ve COVID-19 pandemisinden bu yana eğitime ve okula karşı değişen tutumlar bu etkenler arasında. Nitekim bazı araştırmalar, bizzat bu tutum değişikliğinin birçok ülkede öğrenci devamsızlığını artırdığına işaret ediyor. Tüm bu faktörlerin etkileşimi, okuma ve okuryazarlık gelişimi için daha zorlu bir ortam yarattı.

Okuma performansındaki bu sert düşüşler özellikle kaygı verici; çünkü okuma, tüm akademik öğrenmenin geçtiği ana kapıdır. Öğrenciler ister bir cebir problemini çözsün, ister tarihi bir kaynağı analiz etsin ya da bilimsel bir deneyi yorumlasın, önce dili anlamak zorundadır. Bir öğrencinin okuma becerisi ne kadar güçlüyse, her alanda bilgi geliştirmesi de o kadar kolaylaşır. PISA verilerine göre, okuma alanında en büyük düşüşü yaşayan eğitim sistemleri, genellikle matematik ve fen performansında da daha büyük kayıplar gördü.

Genel tablo karamsar görünse de verileri daha yakından incelemek daha katmanlı bir tabloyu ortaya koyuyor. OECD içinde Kosta Rika, Slovak Cumhuriyeti, Türkiye ve Birleşik Krallık, 2022'den bu yana fen puanlarını artırmayı başardı. OECD dışındaki ülke ve ekonomiler arasında ise Kamboçya, El Salvador, Gürcistan, Ürdün, Moğolistan, Karadağ, Filipinler, Suudi Arabistan, Tayland, Birleşik Arap Emirlikleri, Uruguay ve Özbekistan'da kayda

değer gelişmeler görüldü. Bunlar kutlanmaya değer büyük başarılardır; öğrencilerin, öğretmenlerin, okulların ve politika yapıcıların yoğun emeğinin bir kanıtıdır.

Öğrencilerin performansı açısından Çin'in Pekin, Şanghay, Jiangsu ve Zhejiang bölgeleri, fen testinde ortalama 597 puan alarak OECD ortalamasının (482 puan) 100 puandan fazla üzerine çıktı ve zirveye yerleşti. Bu bölgeleri Singapur (560), Makao (Çin) (541), Çin Taipeisi (540) ve Japonya (538) izledi. Bu seviyedeki öğrenciler karmaşık bilimsel kavramların üstesinden gelebiliyor; iddiaları değerlendirip bilimsel argümanlardaki hataları ve eksiklikleri tespit edebiliyor. Bu da onları geleceğin nitelikli mesleklerine hazır hale getiriyor. Söz konusu eğitim sistemlerinin tamamı matematik ve okumada da en üst sırada yer alırken; Pekin, Şanghay, Jiangsu, Zhejiang ve Singapur'daki öğrenciler ortalamada en yüksek puanları elde etti.

OKULLAR ARASI EŞİTSİZLİK

PISA'da vurgulanan bir diğer eğitim başarısı ölçütü de bir ülke veya ekonomi içindeki en yüksek ve en düşük başarılı öğrenciler arasındaki puan farkıdır. Veriler, en başarılı öğrencilerin puanları fen bilimlerinde büyük ölçüde sabit kalırken, düşük başarılı öğrencilerin 20 yıl öncesine göre daha kötü performans sergilediğini gösteriyor. Eğitim sistemleri genelinde, düşük ve yüksek performans gösteren öğrenciler arasındaki fark, tüm derslerde PISA tarihinin en yüksek seviyesine ulaştı.

Fen bilimlerinde bu fark, OECD ülkeleri genelinde 2018 ile 2025 yılları arasında ortalama 15 puandan fazla açıldı. En büyük uçurum ise en üst ve en alt gruptaki öğrenciler arasında 290 puandan fazla fark bulunan Lüksemburg ve ABD'de* görüldü. Bu durum, son derece eşitsiz öğrenme çıktılarına işaret ediyor. Benzer tablolara birçok ülkede okuma ve matematik alanlarında da rastlanıyor. Veriler, birçok eğitim sisteminin tüm öğrencileri destekleme konusunda giderek daha yetersiz kaldığını ve en temel yeterlilik seviyelerine bile ulaşmakta zorlanan öğrencilerin oranının arttığını gösteriyor.

Ancak bu durum her yer için geçerli değil. Son on yılda beş eğitim sistemi —Türkiye, Birleşik Arap Emirlikleri, Karadağ, Katar ve Slovak Cumhuriyeti— düşük performans gösteren öğrenci oranını azaltırken, yüksek performans gösteren öğrenci oranını artırmayı başardı. Diğer yedi ülke ve ekonomi de düşük performanslı öğrenci oranını düşürdü. Ayrıca Çin Taipeisi, Kolombiya, Kore, Lüksemburg, Makao (Çin), Romanya ve ABD* en üst seviyedeki öğrenci payını büyüttü.

Veriler eğitimin farklı başarı boyutlarını da gözler önüne seriyor. Örneğin İzlanda, Kamboçya ve Finlandiya'da okullar arasındaki performans farkı son derece düşük; okul düzeyindeki farklılıklar, öğrenci başarısındaki genel değişimin %10'undan azını oluşturuyor. Bu da okulların her başarı seviyesinden öğrenciye eşit standartta kucak açtığı anlamına geliyor.

Buna karşılık 10 ülkede — Bulgaristan, Almanya, Mauritius, Hollanda, Romanya, Slovak Cumhuriyeti, Slovenya, Türkiye, Birleşik Arap Emirlikleri ve Zambiya— okullar arasındaki farklar, toplam performans değişiminin en az %50'sini oluşturuyor. Bu durum, birçok okulun yalnızca daha başarılı öğrencilere açık olabileceğini, diğer okullara ise orantısız sayıda düşük başarılı öğrencinin kaydolduğunu gösteriyor. Akademik ayrışmanın sosyal arka planla birleştiği yerlerde bu durum eşitsizlikleri derinleştirebilir; eğitim sisteminin tamamında istikrarlı bir öğrenme sağlamak yerine sadece belirli mükemmellik cepleri yaratabilir.

EĞİTİMDE GELECEĞİN SINAVI

Peki, küresel ölçekte eğitim performansı neden düşüyor? Veriler bize doğrudan tek bir yanıt vermiyor; ancak birçoğu 2020'deki COVID-19 pandemisinin ve ardından gelen uzun okul kapatmalarının etkisinin göz ardı edilemeyeceğini savunacaktır. Yine de OECD analizleri, okulların kapalı kalma süresi ile sonraki okuma trendleri arasında basit ve doğrudan bir ilişki olmadığını gösteriyor. Ayrıca eğitim performansı, pandemi patlak vermeden çok önce de bir çok ülkede zaten düşüş eğilimindeydi.

Performanstaki bu uzun vadeli gerileme, okul ve sistem düzeyindeki zorluklarla birlikte eğitim sistemlerinin içindeki daha derin yapısal sorunlara işaret ediyor. Okumaya yönelik değişen tutumlar, dijital ekranların öğrenciler üzerindeki dikkat dağıtıcı etkisi ve artan devamsızlık oranları bu zorlukların başında geliyor.

Özetle veriler, eğitim sistemlerinin toplumsal, teknolojik ve ekonomik değişimlere uyum sağlama konusunda yetersiz kaldığını gösteriyor. Geleceğe bakıldığında, politika yapıcıların önündeki asıl sınav sadece kaybedilen mevzileri geri kazanmak değil, okulların hızla değişen dünyanın taleplerine yanıt verebilmesini sağlamaktır. PISA'nın da net bir şekilde ortaya koyduğu gibi, bu hiç de kolay bir görev değil.

EĞİTİMİN KÜRESEL KARNESİ

PISA 2025 SONUÇLARI DÜNYADA NASIL YANKILANDI?

OECD'nin 91 ülkede 15 yaş grubu öğrencilerin becerilerini ölçtüğü Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) 2025 raporu Eylül 2026'de Bratislava'da açıklandı. Odak noktasının "Fen Bilimleri" ve çevre okuryazarlığı olduğu araştırmada, küresel ölçekte belirginleşen düşüş trendi, eğitim dünyasını derin bir öz eleştiri ve reform arayışına itti.

UZAK DOĞU YİNE ZİRVEDE

PISA 2025 verilerine göre sıralamada Doğu Asya ülkelerinin ezici üstünlüğü devam etti. Japonya; fen bilimleri (538), okuma (503) ve matematik (525) alanlarının tamamında OECD birincisi olarak zirvedeki yerini korurken; Güney Kore her üç disiplinde de ilk 3 içinde yer aldı. Estonya ise fen bilimlerinde 527 puanla Avrupa'nın en başarılı ülkesi olma unvanını sürdürdü. Uzak Doğu'daki yöneticiler sonuçları gururla karşılasa da, akademik baskının gençlerin ruh sağlığı üzerindeki etkileri bölgedeki uzmanlar tarafından eleştirilmeye devam ediyor.

AVRUPA'DA DÜŞÜŞ ALARMI!

Batı ve Orta Avrupa ülkelerinde PISA ortalamalarındaki uzun süreli düşüş eğilimi durdurulamadı.

» Almanya, Avusturya ve Fransa: Okuma becerileri ve fen bilimlerinde OECD ortalamasına yakın veya altında kalan performanslar, ulusal basında "eğitim krizinin tescillenmesi" olarak yorumlandı.

» Finlandiya: Geçmiş yılların efsanevi PISA şampiyonu Finlandiya, düşüş trendini engelleyemeyerek sıralamada gerilemeye devam etti. Finli eğitim uzmanı Pasi Sahlberg ve yerel analistler, bu düşüşü artan dijital ekran sürelerine, okul içi odaklanma sorunlarına ve geleneksel okuma alışkanlıklarının azalmasına bağlıyor.

PISA 2025 raporunun en dikkat çekici bulgularından biri Türkiye'nin performansı oldu. Türkiye, son 10 yıllık süreçte üç ana disiplinin (fen, okuma, matematik) tamamında puanını sürekli artıran ve 2022'ye kıyasla en yüksek puan artışını Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin, sonuçların ardından yaptığı değerlendirmede son yıllarda yapılan müfredat reformları, STEM odaklı yatırımlar, dijital altyapı ve öğretmen eğitimlerinin meyvesini verdiğini belirtti. Yerel uzmanlar ise Türkiye'nin gösterdiği bu başarının yanı sıra; okullar arasındaki nitelik farkları ve devamsızlık gibi alanlarda atılması gereken adımlara vurgu yaptı.

OECD Eğitim ve Beceriler Direktörü Andreas Schleicher, 2025 raporunun sunumunda küresel ölçekteki kırılmalara dikkat çekti: "PISA 2025 bize açıkça gösteriyor ki, dijitalleşmenin getirdiği bilgi kirliliği ve kısalan dikkat süreleri okuma okuryazarlığını doğrudan tehdit ediyor. Sadece bilgiyi ezberleyen değil, bilimsel kanıtları eleştirel süzgeçten geçirebilen ve iklim krizi gibi küresel sorunlara çözüm üretebilen müfredatlara sahip ülkeler ayakta kalıyor."

Uluslararası Eğitim Enternasyonali (EI) yetkilileri ise rapora dair yayımladıkları değerlendirmede küresel öğretmen açığına ve öğretmenlik mesleğinin saygınlığının erimesine vurgu yaparak, eğitim personeli kalitesinin ve fiziksel koşulların doğrudan öğrenci başarısını şekillendirdiğini belirtti.

2027 RAPORLARI BEKLENİYOR

OECD, PISA 2025 serisinin ilk ana raporunun ardından; öğrencilerin Yabancı Dil (İngilizce) becerilerini ölçen alt raporu Nisan 2027'de, Dijital Dünyada Öğrenme başlıklı çalışmasını ise Mayıs 2027'de kamuoyuyla paylaşacağını duyurdu.

PISA 2025'İN DÜNYADAKİ YANKILARI

OECD'nin 91 ülkede yaklaşık 760 bin öğrenciyle gerçekleştirdiği PISA 2025

sonuçlarının Eylül 2026'da kamuoyuna duyurulması, dünya genelinde eğitim politikalarının ve reformların yeniden tartışılmasına yol açtı.

1. Singapur: Zirvedeki yerini korumaya devam ediyor

Doğu Asya'nın başarılı eğitim modellerinden Singapur, PISA 2025'te de tüm disiplinlerde üst sıralardaki yerini sağlamlaştırdı.

» Eğitim Bakanlığı (MOE) Açıklaması: Singapur Eğitim Bakanlığı yetkilileri, elde edilen yüksek başarıyı okullardaki sorgulamaya dayalı müfredata ve öğretmen kalitesine bağladı.

» Yöneticilerin Yaklaşımı: Yetkililer, sadece yüksek sınav puanlarına odaklanmanın yeterli olmadığını belirterek; öğrencilerin ruh sağlığı, stres yönetimi ve bütünsel gelişim alanlarında desteklenmeye devam edeceğini vurguladı.

2. Çin: Yüksek başarı ve bölgesel farklılıklar

Çin (PISA değerlendirmesine katılan Pekin, Şanghay, Jiangsu ve Zhejiang bölgeleri) fen ve matematik alanlarında yine zirveye oynadı.

» Eğitim Yetkililerinin Değerlendirmesi: Çinli yöneticiler, fen bilimleri ve STEM (Bilim, Teknoloji, Mühendislik, Matematik) alanlarındaki yatırımların karşılığını aldıklarını ifade etti.

» Eleştiriler ve Reform Arayışı: Çin içindeki uzmanlar ve akademisyenler, kırsal ve kentsel bölgeler arasındaki fırsat eşitsizliğine dikkat çekti. Ayrıca "Shuang Jian" (Çifte Azaltma) politikası kapsamında öğrencilerin ödev ve özel ders yükünü azaltmaya yönelik adımların devam edeceği tescillendi.

3. Finlandiya: "Geleneksel model" eleştirileri ve müdahale sinyali

Eski PISA şampiyonu Finlandiya'da, önceki yıllarda başlayan puan düşüşünün devam etmesi ulusal düzeyde bir eğitim krizini tetikledi.

» Eğitim ve Kültür Bakanlığı (OKM) Açıklaması: Finli yetkililer, fen bilimleri ve okuma alanındaki gerilemenin ciddiyetle ele alınacağını duyurdu.

» Uzmanlar ve Bakanlık Yetkilileri: Bakanlık ve eğitim uzmanı Pasi Sahlberg gibi isimler; artan dijital ekran sürelerinin, sınıflardaki dikkat dağınıklığının ve klasik okuma alışkanlıklarındaki zayıflamanın bu sonuçta etkili olduğunu belirtti. Müfredatın daha yapılandırılmış ve disiplinli bir yapıya dönüştürülmesi tartışılmaya başlandı.

4. Almanya: Kriz tescillendi, reform çağrıları yükseliyor

Almanya'da PISA 2025 sonuçları, eğitim camiası ve basın tarafından "alarm zillerinin çalması" olarak nitelendirildi.

» Kültür Bakanları Konferansı (KMK): Eyalet eğitim bakanları, göçmen kökenli öğrencilerin entegrasyonu, dil yetersizlikleri ve okullar arasındaki imkan farklılıklarının puanları olumsuz etkilediğini vurguladı.

» Eğitim Bakanı ve Uzman Yorumları: Almanca okuma-yazma ve temel matematik becerilerini geliştirmek için ilkokul seviyesinden itibaren ulusal bazda zorunlu destek programlarının devreye sokulacağı açıklandı.

5. Fransa: Becerilerde gerileme ve "temel becerilere dönüş"

Fransa'da sonuçlar, eğitimde fırsat eşitliği ve başarı seviyeleri üzerindeki tartışmaları derinleştirdi.

» Fransa Eğitim Bakanlığı: Yetkililer, okuma becerileri ve fen bilimlerindeki durağanlık/düşüş karşısında "Temel Becerilere Dönüş" (Retour aux fondamentaux) stratejisini savunmaya devam edeceklerini belirtti.

» Yöneticilerin Açıklamaları: Sınıf mevcutlarının azaltılması, ilkokullarda okuma ve matematik ders saatlerinin artırılması ile disiplin sorunlarının üzerine gidileceği vurgulandı.

6. İngiltere (Birleşik Krallık): Matematik güçlü, okuma ve well-being alarm veriyor

İngiltere, matematik ve fen bilimlerinde OECD ortalamasının üzerindeki konumunu korurken, okuma becerileri ve öğrenci refahı (well-being) alanında soru işaretleriyle karşılaştı.

» Eğitim Departmanı (DfE) Açıklaması: Hükümet yetkilileri, matematik müfredatında uygulanan "Maths Mastery" (Matematikte Uzmanlaşma) yaklaşımının sonuç verdiğini ifade etti.

» Okul Liderleri Sendikaları (ASCL / NAHT): Okul yöneticileri ve öğretmen sendikaları, pandemi sonrası artan devamsızlık oranlarına, okullardaki bütçe kısıtlamalarına ve öğrencilerin zihinsel sağlık sorunlarına dikkat çekerek hükümete daha fazla kaynak ayrılması çağrısında bulundu.

Ülke	Temel Sonuç Eğilimi	Yöneticilerin ve Uzmanların Ana Mesajı
Singapur	Üstün Başarı	Başarı sürdürülebilir kılınmalı, ancak öğrenci stresi azaltılmalı.
Çin	Yüksek Fen/Matematik	STEM güçlü, kırsal-kentsel eşitsizliği kapatma adımları sürecek.
Finlandiya	Düşüş Trendi	Ekran süresi ve dijitalleşme gözden geçirilmeli, temel okumaya dönülmeli.
Almanya	Ortalama Altı / Düşüş	Dil desteği artırılmalı, eğitimde fırsat eşitliği sağlanmalı.
Fransa	Durağan / Düşüş	Temel ders saatleri artırılmalı ve sınıf mevcutları düşürülmeli.
İngiltere	Dengeli (Matematik İyi)	Devamsızlık ve zihinsel sağlık sorunlarına kaynak ayrılmalı.

Dünyada üniversiteler öğrenci kaybederken

TÜRKİYE'DE TARİHÎ DOLULUK

Devlet üniversitelerinde 481 bin 684 kontenjanın 479 bin 392'si dolarken toplam doluluk yüzde 99,52'ye ulaştı, ön lisans programlarında ise yalnızca 37 kontenjan boş kaldı. Yükseköğretim Kurulu Başkanı Erol Özvar, "Sonuçlar gençlerimizin ve ailelerimizin Türkiye'nin geleceğine duyduğu umudu gösteriyor." dedi.

Erol ÖZVAR - YÖK Başkanı

Dünyanın önde gelen yükseköğretim sistemleri öğrenci kaybıyla mücadele ederken Türkiye'de üniversitelere yönelik güçlü talep 2026-YKS yerleştirme sonuçlarına yansıdı. Yerleştirmede devlet üniversitelerindeki 481 bin 684 kontenjanın 479 bin 392'si doldu. Böylece doluluk oranı yüzde 99,52'ye ulaştı. Lisans programlarında doluluk yüzde 99,15, ön lisans programlarında ise yüzde 99,98 olarak gerçekleşti. Ön lisans programlarında yalnızca 37 kontenjan boş kaldı.

Yükseköğretim Kurulu Başkanı Erol Özvar, 2026-YKS yerleştirme sonuçlarının "yalnızca bir doluluk verisi olarak değerlendirilmemesi" gerektiğini belirterek, "Sonuçlar, gençlerimizin ve ailelerimizin ülkemizin geleceğine duyduğu umudu gösteriyor. Dünyanın birçok gelişmiş yükseköğretim sisteminde üniversite kayıtlarının gerilediği bir dönemde üniversitelerimize gösterilen bu yüksek teveccüh son derece kıymetli" dedi. Özvar şu değerlendirmede bulundu: "Demek ki gençlerimizin yükseköğretim vasıtasıyla daha iyi bir geleceğe kavuşacaklarına dair umutları var. Ailelerimiz de çocuklarının geleceğini üniversitelerimizde görüyor. Devlet üniversitelerimizde yüzde 99,52'ye ulaşan doluluk oranı, bu güvenin ve umudun çok açık bir göstergesidir. Bize düşen görev, bu umudu korumak, güçlendirmek ve geleceği doğru okuyarak gençlerimize nitelikli bir eğitimle karşılık vermektir."

ERİŞİLEBİLİR YÜKSEKÖĞRETİM

Türk yükseköğretim sisteminin en güçlü yönlerinden birinin "erişilebilirlik" olduğunu belirten Özvar, Türkiye'nin dört bir yanına yayılan üniversiteler ile güvenilir, merkezi sınavlar vasıtasıyla yürütülen yerleştirme sisteminin gençlere güçlü bir fırsat eşitliği sunduğunu dile getirdi. "Biz yükseköğretime erişimi yalnızca üniversite kapısından içeri girmek olarak görmüyoruz." diyen Özvar, "Gençlerimizin nitelikli eğitim almasını, çağın ihtiyaç duyduğu yetkinlikleri kazanmasını ve mezuniyet sonrasında üretken bir geleceğe hazırlanmasını hedefliyoruz. Üniversitelerimize duyulan güveni korumak, bu güvene daha yüksek kalite, daha güçlü araştırma ve daha fazla istihdam

imkânıyla karşılık vermek için çalışmaya devam edeceğiz." ifadelerini kullandı.

TÜRKİYE ULUSLARARASI ÖĞRENCİLER İÇİN ÇEKİM MERKEZİ

Türk üniversitelerine yönelik ilginin yalnızca T.C. vatandaşı öğrencilerle sınırlı olmadığını vurgulayan Özvar, "OECD ülkelerine yönelen yeni uluslararası öğrenci sayısının yüzde 13 azaldığı bir dönemde Türkiye'nin çekim gücünü koruması ayrıca önemlidir. Üniversitelerimizin akademik kapasitesi, kültürel zenginliğimiz, güvenli ve erişilebilir eğitim ortamımız Türkiye'yi uluslararası öğrenciler bakımından güçlü bir tercih merkezi hâline getiriyor." diye konuştu.

DÜNYADA YÜKSEKÖĞRETİM YENİ BİR DÖNEME GİRİYOR

Dünyada birçok ülkede üniversiteler öğrenci sayılarındaki daralma, yükselen maliyetler ve uluslararası öğrenci girişlerindeki azalmayla mücadele ediyor. ABD'de lisans öğrenci sayısı 2010-2021 döneminde yüzde 15 azalırken, son yıllardaki sınırlı toparlanmaya rağmen öğrenci sayısı uzun dönemli zirvesinin altında kalmayı sürdürüyor.

OECD verileri ise 2024'te üye ülkelere gelen yeni uluslararası yükseköğretim öğrencilerinin sayısının bir önceki yıla göre yüzde 13 azalarak 1,8 milyona gerilediğini gösteriyor. Bu düşüş Kanada'da yüzde 39, Avustralya'da yüzde 22, İngiltere'de yüzde 14 ve ABD'de yüzde 12 olarak gerçekleşti.

Bu tablo karşısında pek çok ülke üniversitelerini yeniden yapılandırıyor. Kamuoyunda zaman zaman "süper üniversite" veya "şampiyon üniversite" olarak adlandırılan birleşmelerle araştırma kapasitesinin, uluslararası görünürlüğün ve mali sürdürülebilirliğin güçlendirilmesi amaçlanıyor.

GELECEĞİN MESLEKLERİNE 16 BİN ÖĞRENCİ

Yükseköğretim Kurulunun istihdam odaklı yükseköğretim vizyonu doğrultusunda son üç yılda açtığı programlar öğrencilerden yoğun ilgi gördü. 2026-YKS yerleştirme sonuçlarına göre, geleceğin mesleklerine yönelik açılan 58 programa bu yıl toplam 16 bin 406 öğrenci kayıt yaptırmaya hak kazandı. Yapay zekâ ve veri biliminden dijital tarım ve sağlığa, yeşil becerilerden sürdürülebilirliğe uzanan programlara yönelik tercihler, gençlerin geleceğin mesleklerine yönelimini ortaya koydu. 2026-YKS tercih kılavuzunda ilk kez yer alan 7 lisans ve 9 ön lisans olmak üzere toplam 16 yeni program da ilk yılında öğrencilerle buluştu. Yeni açılan yapay zekâ odaklı disiplinler arası programların ilk 100, 500 ve 1000 başarı sıralamasından öğrenciler tarafından tercih edilmesi dikkat çekti.

YÖK ÖĞRENCİLERİ ÜRETİM DÜNYASIYLA BULUŞTURUYOR

Yükseköğretim Kurulu, üniversite öğrencilerinin eğitimleri devam ederken çalışma hayatıyla buluşmasını sağlayacak İşletmede Mesleki Eğitim Modelinin önemli adımlarından birini Türkiye'nin önde gelen sanayi ve üretim merkezlerinden Kocaeli'de attı.

Yükseköğretim Kurulu, Kocaeli Sanayi Odası (KSO) ve Kocaeli Ticaret Odası (KOTO) arasında işletmede mesleki eğitimin yaygınlaştırılması, yükseköğretim programlarının sektörün ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilmesi ve üniversite-sanayi iş birliğinin güçlendirilmesi amacıyla iş birliği protokolü imzalandı. Yükseköğretim Kurulu Başkanı Erol Özvar, Kocaeli Üniversitesi Prof. Dr. Baki Komsuoğlu Konferans Salonu'nda düzenlenen protokol imza töreninde yaptığı konuşmada, klasik staj uygulamalarının öğrencilerin mesleki gelişimini destekleme ve sektörlerin beklentilerini karşılama bakımından artık yeterli olmadığını söyledi. Özvar, "Bu nedenle staj uygulamasını kısa süreli ve sınırlı bir deneyim olmaktan çıkararak eğitim sürecinin bütünleyici bir unsuruna dönüştürüyoruz." dedi. Meslek yüksekokulları ve lisans programlarında öğrencilerin bir veya iki dönem boyunca doğrudan çalışma hayatının içinde bulunmasını amaçladıklarını belirten Özvar, yeni uygulamanın klasik staj anlayışından farklı olduğunun altını çizdi. Özvar,

TÜRKİYE İLE ARAP DÜNYASI ARASINDA İŞ BİRLİĞİ DÖNEMİ

Türkiye Cumhuriyeti Yükseköğretim Kurulu ile Arap Devletleri Ligi arasında yükseköğretim, bilim ve araştırma alanlarında yeni ve kurumsal bir iş birliği döneminin başlatılması amacıyla Yükseköğretim İstişare Toplantısı gerçekleştirildi. Intercontinental Grand Ankara Oteli'nde düzenlenen, Arap Devletleri Ligi temsilcileri ve büyükelçilerinin katıldığı toplantıda konuşan Yükseköğretim Kurulu Başkanı Erol Özvar, Türkiye ile Arap dünyası arasındaki ilişkilerin ortak tarih, güçlü kültürel bağlar, karşılıklı saygı ve köklü beşeri temaslar üzerine kurulduğunu belirterek, toplantının bu zengin mirası yükseköğretim alanında somut, sürdürülebilir ve sonuç odaklı bir ortaklığa dönüştürme iradesinin açık bir ifadesi olduğunu söyledi. Üniversitelerin yalnızca bilgi aktaran kurumlar olmadığına işaret eden Özvar, üniversitelerin bilim üreten, nitelikli insan kaynağı yetiştiren, toplumların dayanıklılığını artıran ve ülkeler arasında kalıcı güven bağları kuran kurumlar olduğunu ifade etti. "Yükseköğretimde kuracağımız her yeni köprü, aynı zamanda gençlerimizin ortak geleceğine yapılmış uzun vadeli bir yatırımdır" diyen Özvar, Türkiye ile Arap dünyası arasındaki yükseköğretim iş birliğinin kurumsal bir çerçeveye kavuşturulmasının önemini vurguladı. İstişare toplantısının Türkiye ile Arap dünyası arasındaki iş birliğine kalıcı kurumsal mekanizmalar kazandıracağını belirten Özvar, Türkiye-Arap Yükseköğretim Forumunun en az iki yılda bir, dönüşümlü olarak Türkiye'de ve Arap Devletleri Ligi üyesi bir ülkede düzenleneceğini söyledi. Forumun yükseköğretim yöneticilerini, rektörleri, araştırmacıları ve politika yapıcıları bir araya getiren düzenli bir istişare ve stratejik eşgüdüm platformu olacağını dile getiren Özvar, bu mekanizmayla iş birliğinin sürekliliğinin sağlanacağını ifade etti. Özvar, Türkiye ile Arap Devletleri Ligi arasındaki iş birliğinin somut hedeflere dönüştürülmesi amacıyla her iki tarafın üçer temsilcisinden oluşacak Arap Devletleri Ligi-Türkiye Yükseköğretim Çalışma Grubu oluşturulacağını belirtti.

"Burada hedeflenen klasik anlamda uzatılmış bir staj değil kredilendirilen, ölçme ve değerlendirmeye tabi tutulan ve akademik açıdan düzenli biçimde izlenen yapılandırılmış bir eğitim sürecidir." ifadelerini kullandı. Özvar, "Temel hedefimiz, birlikte istihdama duyarlı programlar geliştirmek ve sektörün beklentilerine uygun eğitim ve staj imkânlarını çoğaltmaktır." dedi. Yeni modelde işletmede geçirilen eğitim süreci akademik olarak takip edilecek. Öğrencilerin kazandıkları bilgi, beceri ve yetkinlikler Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi doğrultusunda ölçülecek, öğrenciler akademik rehberlik ve işletmelerdeki eğitici personelin desteğiyle izlenecek.

İSTİHDAM İHTİYACI PROGRAMLARA YÖN VERECEK

İşletmede mesleki eğitimi "yükseköğretimde yürütülen daha geniş kapsamlı dönüşümün önemli bir parçası" olarak değerlendiren Özvar, kontenjan ve program politikalarının da iş gücü piyasasındaki değişim dikkate alınarak şekillendirildiğini belirtti.

İstihdam imkanı kalmayan veya sektörlerle bağı zayıflayan programların ayrıntılı biçimde incelendiğini ifade eden Özvar, bazı programların kontenjanlarının azaltıldığını, bazılarının dönüştürüldüğünü, ihtiyaç kalmayanların ise kapatıldığını söyledi.

Buna karşılık yapay zeka, dijital teknolojiler, ileri üretim sistemleri, yeşil dönüşüm, enerji, tarım teknolojileri ve sağlık gibi stratejik alanlarda yeni programların desteklendiğini vurgulayan Özvar, amaçlarının yükseköğretim sistemini daraltmak değil, geleceğin ihtiyaçlarına göre yeniden düzenlemek olduğunu kaydetti.

7 PİLOT İL, 185 PROGRAM, 120 BİN ÖĞRENCİ

İşletmede Mesleki Eğitim Modeli, 2026-2027 eğitim öğretim yılında Ankara, Bursa, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Kocaeli ve Konya olmak üzere 7 pilot ilde uygulanacak.

İlk aşamada yaklaşık 120 bin öğrencinin eğitim gördüğü 185 mesleki ön lisans programını kapsayacak modelle öğrenciler, eğitimlerinin en az bir yarıyılını doğrudan işletmelerde geçirecek. Kocaeli Üniversitesi, Gebze Teknik Üniversitesi ve Kocaeli Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi de modelin uygulanacağı yükseköğretim kurumları arasında yer alıyor.

Öğrenciler bu süreçte teorik bilgilerini gerçek çalışma ortamında uygulama, üretim disiplinini tanıma, iş sağlığı ve güvenliği kültürü edinme ve mesleki yetkinliklerini geliştirme fırsatı bulacak. İşletmeler ise gelecekte istihdam edebilecekleri gençleri henüz eğitimleri devam ederken tanıyabilecek.

İLK 100'DEN "İŞLETME VE YAPAY ZEKÂ"YA

2026-YKS tercih kılavuzunda ilk kez yer alan disiplinler arası yapay zekâ programları, yüksek başarı sıralamasındaki öğrencilerin de tercihi oldu. İşletme ve Yapay Zekâ programını ilk 1000'den 10 öğrenci kazandı. Bu öğrencilerin 7'si ilk 500, biri ise ilk 100 içerisinde yer aldı. Felsefe ve Yapay Zekâ programını ilk 1000 içerisinden 3 öğrenci kazandı. Bu öğrencilerin 2'si ilk 500'de yer aldı. Tarih ve Yapay Zekâ programını da ilk yılında ilk 1000 içerisinden bir öğrenci kazandı.

Yükseköğretim Kurulu, yükseköğretim programlarını değişen iş gücü piyasası ve teknolojik dönüşüm doğrultusunda güncellemeye devam ediyor. Bu kapsamda 2026-YKS tercih kılavuzuna Tarih ve Yapay Zekâ, Felsefe ve Yapay Zekâ, İşletme ve Yapay Zekâ, Finansal Teknoloji, Biyoteknoloji ve Genetik, Paramedik ve Balıkçılık Teknolojisi lisans programları eklendi.

Ön lisans düzeyinde ise Yapay Zekâ Destekli Web Tasarımı ve Kodlama, Yapay Zekâ Destekli Tasarım ve Animasyon, Dijital Oyun Teknolojileri, Mobil Güvenlik Teknolojileri, İlaç Üretim Teknolojisi, Patlayıcı ve Enerjetik Malzemeler Teknikerliği, Hayvancılık Teknolojileri ve İşletmeciliği, Laboratuvar Hayvanları ve Balıkçılık Teknolojisi programları ilk kez öğrenci aldı.

EN ÇOK İLGİ SAĞLIKTA DİJİTALLEŞMEYE

Son üç yılda açılan ve 2026-YKS yerleştirme verisi bulunan 58 programa toplam 16 bin 406 aday kayıt yaptırmaya hak kazandı. En çok ilgiyi sağlık ile dijital teknolojileri buluşturan programlar gördü.

Tıbbi Veri İşleme Teknikerliği 1042 öğrenciyle tüm yeni programlar

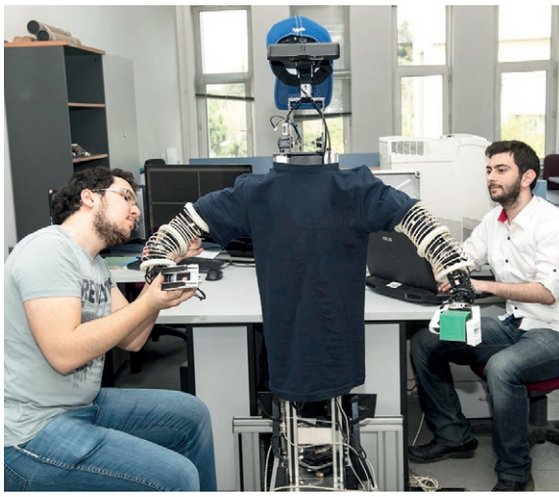

arasında ilk sırada yer aldı. Bu programı Ofis Teknolojileri ve Veri Yönetimi 1014, Veri Bilimi ve Analitiği 902, Büyük Veri Analistliği 661 ve Yenilenebilir Enerji Teknikerliği 659 öğrenciyle takip etti.

Sağlık ile dijital teknolojileri buluşturan diğer programlardan Tele-Sağlık Teknikerliğini 533, Dijital Sağlık Sistemleri Teknikerliğini ise 504 öğrenci kazandı.

Veri Bilimi ve Analitiği programını 902, Büyük Veri Analistliği programını 661, Yapay Zekâ ve Makine Öğrenmesi programını 496 öğrenci kazandı. Ön-Yüz Yazılım Geliştirme programını 444, Arka-Yüz Yazılım Geliştirme programını 437, Yazılım Geliştirme programını ise 433 öğrenci tercih etti. Kurumsal Bilişim Uzmanlığına 353, Bilgi Güvenliği Teknolojisine 320, Bilişim Sistemleri ve Teknolojilerine 312 ve Bulut Bilişim Operatörlüğüne 266 öğrenci kayıt yaptırmaya hak kazandı.

Enerji ve sürdürülebilirlik odaklı programlar da öğrencilerin tercihleri arasında yer aldı. Yenilenebilir Enerji Teknikerliğine 659, Elektrik Enerjisi Üretim, İletim ve Dağıtımına 630, Su ve Atık Yönetimi Teknikerliğine 301, Yeşil ve Ekolojik Bina Teknikerliğine 272 ve Çevresel Ölçüm ve İzleme Sistemleri Teknikerliğine 249 öğrenci kayıt yaptırmaya hak kazandı.

Alternatif Enerji Kaynakları Teknolojisi programını 195, Karbon Yönetimi Teknikerliğini 177 ve Hidrojen ve Enerji Depolama Teknikerliğini ise 138 öğrenci tercih etti.

Önce K12'ye yani ilkokul, ortaokul ve liselere değinmek isterim, sonra üniversitelere...

Bugün bir veli okul araştırmaya başladığında karşısına son derece etkileyici bir tablo çıkıyor. Fiziksel ortamlar güzel, sınıflar ve laboratuvarlar donanımlı. Öğretmen kadrosunun güçlü olduğu, öğrenci merkezli eğitim uygulandığı, çağdaş eğitim modellerinden yararlanıldığı anlatılıyor.

Sadece özel okullar değil, artık bazı devlet okullarındaki söylemler de böyle.

"Yabancı dil?" diyorsunuz; çocuğun daha ilkokul yıllarında İngilizceyi etkin biçimde kullanacağı söyleniyor.

"Akademik başarı?" ,

Gururla okulun sınav sonuçları gösteriliyor.

"Spor, sanat, müzik?" diyorsunuz; çok sayıda kulüp ve etkinlikle karşılaşıyorsunuz.

Teknoloji ve yapay zekâ çağı soruya dönüşünce, bu kez laboratuvarlar, dijital altyapı ve teknolojik uygulamalar anlatılıyor.

Bu arada ben de yıllardır K12 seviyesinde okullar açtım, yönettim. Bizim okullarda da benzer durumun olduğunu söylemeliyim.

Etik değerler, sosyal gelişim ve kültürlerin yaşatılmasının önemini hatırlatınca; tiyatrodan yazarlık kulübüne, sosyal sorumluluk projelerinden değerler eğitimine kadar uzanan geniş bir program sunuluyor.

Hatta çocuğunuzun dikkat, öğrenme veya uyum konusunda özel

bir ihtiyacı olduğunu söylediğinizde bile çözüm hazır. Rehberlik ve destek birimlerinin ne denli donanımlı olduğunu öğreniyorsunuz.

Bütün bunlar çok güzel.

ASIL SORULAR...

Fakat benim asıl sorum tam burada başlıyor:

Eğer eğitimde bu kadar çok şey doğru yapılıyorsa, neden sonuçtan aynı ölçüde memnun değiliz?

Neden gençlerin önemli bir bölümünde bağımsız karar verme, sorumluluk üstlenme, uzun süre bir işe odaklanma, başladığı işi bitirme, problem çözme, üretme, başarısızlık karşısında direnç gösterme ve kendi hayatını yönetebilme becerileri konusunda ciddi kaygılarımız var?

Eğitimden asıl beklentimiz buralar değil mi?

Neden eğitim süresi uzadığı hâlde aileye bağımlılık azalmak yerine devam ediyor?

Neden çok şey bilen ama bildiğini hayata geçirmekte zorlanan gençlerle daha sık karşılaşıyoruz?

Niçin okul bitirmek öğrencinin becerilerine ve kişiliğine yeterli derecede yansımıyor?

Bence okul seçiminde velinin sorması gereken temel soru burada değişmeli.

Bir okulun neye sahip olduğunu değil, nasıl bir insan yetiştirdiğini sorgulamalıyız.

Çünkü eğitim bilimleri açısından okulun başarısı yalnızca öğrencinin akademik bilgisinin artması değildir.

Eğitim; bilişsel gelişimin yanında öz düzenleme, sosyal-duygusal beceriler, eleştirel düşünme, problem çözme, iş birliği, sorumluluk, dayanıklılık ve bağımsız hareket edebilme kapasitesini de geliştirmelidir.

Bu nedenle bir veliye okul seçerken sadece binaya, laboratuvara, yabancı dil saatine, sınav derecelerine veya kullanılan teknolojiye bakmasını tavsiye etmem. Hatta okulun tarihsel markasından etkilenerek karar vermesini de doğru bulmuyorum.

Ben başka sorular sordım:

Bu okuldan mezun olan çocuk nasıl bir insan oluyor?

» Kendi kararlarını verebiliyor mu?

» Bir sorunla karşılaştığında çözüm üretebiliyor mu?

» Başarısız olduğunda yeniden deneyebiliyor mu?

» Takım içinde çalışabiliyor mu?

» Merak ediyor, araştırıyor ve üretiyor mu?

» Teknolojiyi yalnızca tüketmek için değil, üretmek için de kullanabiliyor mu?

» Kendi zamanını ve sorumluluklarını yönetebiliyor mu?

» Farklı insanlarla birlikte yaşayabilecek kültürel ve etik olgunluğa sahip mi?

Ve belki de en önemlisi:

» Anne ve babası yanında olmadığında da hayatını yönetebiliyor mu?

Benim için iyi okulun gerçek ölçüsü budur.

"Türkiye'nin eğitim meselesini artık yalnızca müfredat, sınav veya okul türü üzerinden değil; yetiştirmek istediğimiz insan modeli üzerinden yeniden düşünmemiz gerektiğine inanıyorum. Okul seçmek isteyen anne babalara da bu nedenle naçizane tek bir öneride bulunurum: Okulun size ne anlattığına değil, mezun ettiği öğrencinin kim olduğuna bakın. Çünkü bir okulun gerçek eğitim modeli katalogda değil, yetiştirdiği insanda görülür."

SORUN NEREDE?

Burada sorunu yalnızca tek tek okullarda da görmüyorum. Çünkü ilkokuldan üniversiteye kadar birbirini besleyen bütüncül bir sistemden söz ediyoruz. Alt kademelerde öğrenciye sürekli olarak bekleneni yapmayı öğretirsek, üniversitede ondan birdenbire bağımsız düşünmesini, risk almasını, üretmesini ve yenilik geliştirmesini bekleyemeyiz.

Kıymetli anne-babalar,

bu nedenle mesele "Hangi okul daha iyi?" sorusundan daha büyüktür.

Asıl soru şudur:

2035'e, hatta 2050'ye doğru nasıl bir insan yetiştirmek istiyoruz?

Bunu yeniden tanımlamadan okulları yalnızca daha güzel binalarla, daha fazla teknolojiyle ve daha fazla etkinlikle donatmak yeterli olmayacaktır.

Türkiye'nin eğitim meselesini artık yalnızca müfredat, sınav veya okul türü üzerinden değil; yetiştirmek istediğimiz insan modeli üzerinden yeniden düşünmemiz gerektiğine inanıyorum.

Okul seçmek isteyen anne babalara da bu nedenle naçizane tek bir öneride bulunurum:

Okulun size ne anlattığına değil, mezun ettiği öğrencinin kim olduğuna bakın.

Çünkü bir okulun gerçek eğitim modeli katalogda değil, yetiştirdiği insanda görülür.

Çocukları bizim dünyamıza değil

KENDİ GELECEKLERİNE HAZIRLAMALIYIZ

"Geleceğin eğitiminde en büyük dönüşümün "çocuğa ne öğreteceğiz?" sorusundan "çocuğa öğrenmeyi, düşünmeyi ve değişime uyum sağlamayı nasıl öğreteceğiz?" sorusuna geçmek olduğuna inanıyorum."

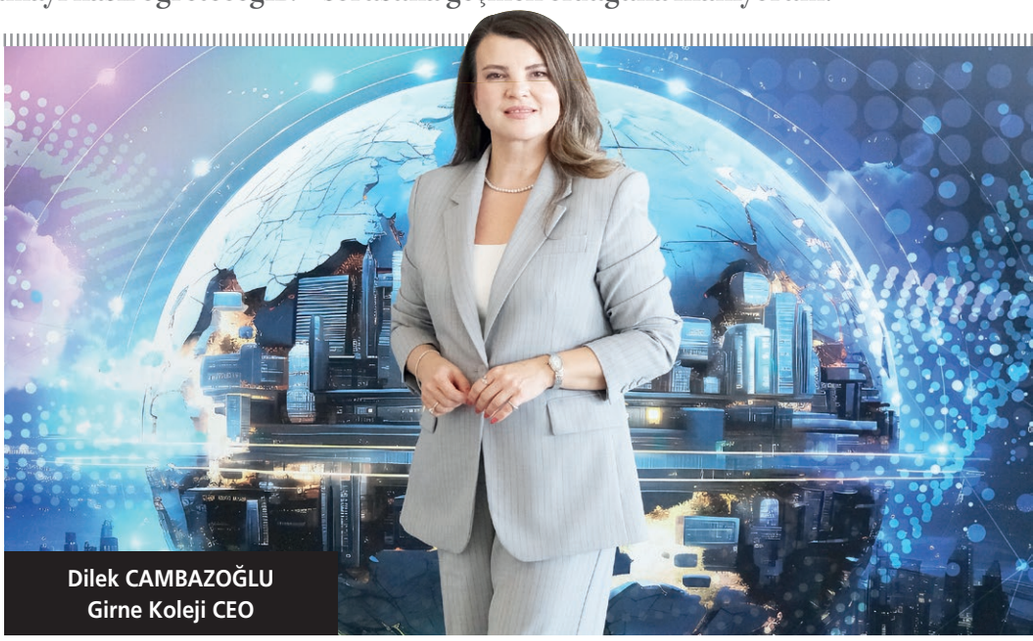

Dilek CAMBAZOĞLU
Girne Koleji CEO

2026-2027 eğitim-öğretim yılına girerken, sizce Türkiye'de eğitim kurumlarının önündeki en önemli dönüşüm alanları neler? Girne Koleji bu dönüşümün neresinde konumlanıyor?

Eğitim dünyasında artık yalnızca yeni bir eğitim-öğretim yılına değil, yeni bir eğitim anlayışına hazırlanıyoruz. Çünkü çocukların öğrenme biçimleri, bilgiye ulaşma yolları, meslekler ve hatta başarı kavramı değişiyor. Böyle bir dönemde okulların yalnızca müfredatı takip ederek geleceğe hazırlanabileceğini düşünmüyorum.

Girne Koleji olarak bizim önceliğimiz, değişimi izleyen değil değişime hazırlıklı bir eğitim kurumu olmak. Akademik başarı elbette vazgeçilmezimiz; ancak bunun yanına yabancı dili, teknolojiyi doğru kullanabilmeyi, sosyal-duygusal gelişimi, iletişim becerilerini ve güçlü bir okul kültürünü koyuyoruz. Çünkü artık çocuklarımızı yalnızca bir üst eğitim kurumuna değil, sürekli değişen bir dünyaya hazırlamak zorundayız.

Bugün "iyi okul" tanımı hızla değişiyor. Sizce artık bir okulu güçlü ve geleceğe hazır kılan temel unsurlar neler?

Ben iyi okulu yalnızca yüksek akademik sonuçlarla tanımlamıyorum. Bir çocuk sabah okulun kapısından girdiğinde kendisini nasıl hissediyor? Öğretmeni onu gerçekten tanıyor mu? Merak edebiliyor, soru sorabiliyor, hata yapabiliyor mu? Kendisine ait bir alan bulabiliyor mu? Bence bugün bunları da konuşmak zorundayız.

Geleceğin güçlü okulu; akademik olarak iddialı ama çocuğu sonuçlardan ibaret görmeyen, teknolojiyi kullanan ama insan ilişkisini kaybetmeyen, öğretmenini sürekli geliştiren ve öğrencisinde güçlü bir aidiyet duygusu oluşturabilen okul olacak.

"YAPAY ZEKÂ ÇAĞINDA İYİ ÖĞRETMENE DAHA ÇOK İHTİYACIMIZ VAR"

Yapay zekânın bilgiye erişimi bu kadar kolaylaştırdığı bir dünyada, sizce okulun ve öğretmenin temel görevi nasıl değişiyor?

Bilgiye ulaşmanın bu kadar kolay olduğu bir çağda okulun görevi artık yalnızca bilgi vermek olamaz. Asıl mesele, çocuğa ulaştığı bilgiyi sorgulamayı, anlamlandırmayı, doğru ile yanlışı ayırt etmeyi ve o bilgiden yeni bir şey üretmeyi öğretmek.

Bu nedenle yapay zekânın öğretmenin önemini azaltacağını düşünmüyorum; tam tersine iyi öğretmeni çok daha önemli hale getireceğine inanıyorum. Yapay zekâ bir çocuğa saniyeler içerisinde binlerce bilgi sunabilir. Fakat hangi soruyu sorması gerektiğini, başarısız olduğunda yeniden denemeyi, bir başkasını anlamayı, değer üretmeyi ve insan olmanın sorumluluğunu bir algoritmadan öğrenemez. Öğretmenin gelecekteki en büyük gücü de tam olarak burada olacak.

Çocuklarımızın bugün öğrendiği bilgilerin bir kısmı gelecekte anlamını yitirebilir. Böyle bir dünyada okullar çocuklara hangi becerileri ve düşünme biçimlerini kazandırmalı?

Bence geleceğin en önemli becerilerinden biri yeniden öğrenebilme becerisi olacak. Çünkü çocuklarımız hayatları boyunca aynı bilgiyle, aynı meslekle hatta belki aynı uzmanlık alanıyla ilerlemeyecekler.

Bu nedenle eleştirel düşünme, problem çözme, iletişim, yabancı dil, teknoloji okuryazarlığı, iş birliği, yaratıcılık ve değişime uyum çok önemli. Ancak bunların yanına özellikle merakı koyuyorum. Merakını kaybetmeyen çocuk öğrenmeye devam eder. Eğitim sisteminin en önemli görevlerinden biri çocukların doğal merakını koruyabilmek olmalı.

"GELECEĞİN OKULU BİLGİ VEREN DEĞİL, DÜŞÜNMEYİ ÖĞRETEN OKUL OLACAK"

Girne Kolejinde akademik başarı ile öğrencinin sosyal, duygusal ve bireysel gelişimi arasında nasıl bir denge kuruyorsunuz? Yeni dönemde bu anlayışı kampüs yaşamına nasıl yansıtacaksınız?

Akademik başarı bizim için önemli fakat tek başarı göstergesi değil. Çünkü çok başarılı bir akademik sonuç elde etmiş ancak kendisini ifade edemeyen, sosyal ilişkiler kurmakta zorlanan veya kendi potansiyelini tanımayan bir çocuğun eğitimini tamamlanmış kabul edemeyiz.

Bu nedenle kampüs yaşamını eğitimin önemli bir parçası olarak görüyoruz. Spor, sanat, kulüpler, projeler, sosyal sorumluluk çalışmaları ve öğrencinin sorumluluk alabildiği alanlar çocukların kendilerini keşfetmelerine imkân sağlıyor. Okulun çocuğa yalnızca "Ne biliyorsun?" diye değil, "Sen kimsin, neyi seviyorsun, neyi geliştirebilirsin?" diye de sorabilmesi gerektiğine inanıyorum.

Öğretmenin rolünün "bilgiyi aktaran kişi" olmaktan çıktığı sıkça konuşuluyor. Sizce geleceğin öğretmeni hangi özelliklere sahip olmalı ve kurumlar öğretmenlerini bu dönüşüme nasıl hazırlamalı?

Teknoloji değişebilir, müfredatlar değişebilir, öğrenme araçları değişebilir; fakat öğretmenin bir çocuğun hayatındaki yeri değişmez. Değişen, öğretmenin rolüdür. Artık öğretmen yalnızca anlatan değil; doğru soruyu sorduran, öğrencisini gözlemleyen, öğrenme yolculuğunu tasarlayan ve ona rehberlik eden kişi olmak durumunda.

Bu nedenle Girne Kolejinde öğretmen gelişimini yalnızca eğitim-öğretim yılı başında yapılan birkaç günlük hizmet içi eğitim olarak görmüyoruz. Akademik kurullarımız, yıl boyunca devam eden mesleki gelişim çalışmaları ve saha buluşmalarımızla öğretmenin gelişimini sürekli bir süreç olarak ele alıyoruz. Çünkü bir okulun eğitim kalitesinin, öğretmeninin gelişiminden daha hızlı ilerlemesi mümkün değil.

"GELECEĞİN EN GÜÇLÜ BECERİSİ YENİDEN ÖĞRENEBİLMEK"

Yeni nesil velilerin okuldan beklentileri de değişiyor. Sizce önümüzdeki dönemde okul-aile ilişkisi nasıl yeniden tanımlanmalı?

Bugün velilerimiz doğal olarak çocuklarının akademik başarısını önemsiyor; fakat artık bunun yanında yabancı dili, sosyal gelişimi, psikolojik iyi oluşu, teknolojiyi nasıl kullandığını ve geleceğe ne kadar hazırlandığını da sorguluyor.

Burada okul ile aile arasındaki ilişkinin "hizmet alan-hizmet veren" ilişkisine dönüşmemesi çok önemli. Eğitim bir ortaklık sürecidir. Okulun pedagojik sınırlarını koruduğu, velinin sürece doğru biçimde dahil olduğu ve her iki tarafın da çocuğun gelişiminde ortak sorumluluk aldığı sağlıklı bir model oluşturmalıyız.

Sürdürülebilirlik, fırsat eşitliği ve toplumsal sorumluluk artık eğitim kurumlarının da temel gündemleri arasında. Sizce geleceğin okulu bu alanlarda nasıl bir sorumluluk üstlenmeli?

Sürdürülebilirlik çocuklara yalnızca çevreyi korumayı anlatmak değildir. Kaynakları bilinçli kullanmak, topluma karşı sorumluluk hissetmek, farklılıklara saygı göstermek ve yaşadığı dünyanın geleceği konusunda söz sahibi olmak da bunun bir parçasıdır.

Üstelik bu değerler yalnızca derslerde anlatılarak kazandırılamaz. Çocuğun okul yaşamında bunları deneyimlemesi gerekir. Geleceğin okulunun akademik başarı üreten bir kurum olmanın ötesinde, dünyaya ve topluma karşı sorumluluk taşıyan bireyler yetiştiren bir yapı olması gerektiğine inanıyorum.

Bir eğitim yöneticisi olarak önümüzdeki beş-on yıla baktığınızda, bugünün çocuklarını nasıl bir dünya bekliyor ve sizce eğitim kurumlarının bugünden değiştirmesi gereken en önemli şey nedir?

Çocuklarımızı nasıl bir dünyanın beklediğini bütün ayrıntılarıyla öngörmemiz mümkün değil. Ancak bir şeyi biliyoruz: Değişimin hızı bugünkünden daha yavaş olmayacak. Bu nedenle eğitimde yapabileceğimiz en büyük hata, çocukları bizim büyüdüğümüz dünyanın koşullarına göre yetiştirmek olur.

Ben geleceğin eğitiminde en büyük dönüşümün "çocuğa ne öğreteceğiz?" sorusundan "çocuğa öğrenmeyi, düşünmeyi ve değişime uyum sağlamayı nasıl öğreteceğiz?" sorusuna geçmek olduğuna inanıyorum.

Okullarımız çocuklara yalnızca başarılı olmayı değil; merak etmeyi, yeniden başlamayı, kendisini tanımayı, insan ilişkileri kurmayı ve değişen dünyada kendi yolunu çizebilmeyi öğretmeli. Çünkü bizim asıl sorumluluğumuz çocukları bugüne hazırlamak değil; henüz var olmayan bir gelecekte kendi yollarını bulabilecek kadar güçlü yetiştirmek.

‘Öğrencilerimizle, öğretmenlerimizle ve velilerimizle GELECEĞİ BUGÜN İNŞA EDİYORUZ’

Sevinç Eğitim Kurumları, kırk yılı aşkın tecrübesini 2026-2027 eğitim-öğretim yılında da “Geleceğe Gülümse” vizyonuyla sürdürüyor. Eğitim Yatırımlarından Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Yeliz Kayalak ile kurumun yeni dönem stratejilerini, öğretmenden veliye uzanan yol haritasını ve markanın geleceğe bakan eğitim anlayışını konuştuk.

DEĞİŞİME AÇIK OLMAK!

2026-2027 eğitim-öğretim yılına girerken kurum olarak öncelikli hedefleriniz ve bu yıl öne çıkaracağınız temel eğitim stratejileri nelerdir?

Eğitimde başarının tanımı artık değişti. Başarı, öğrenciye ne kadar bilgi aktarabildiğimiz değil, onu henüz bilinmeyen mesleklere ve cevabı bilinmeyen sorulara ne kadar hazırlayabildiğimizdir. Çünkü bugün ana sınıfında eğitime başlayan öğrencilerimiz, mezun olduklarında şu anda adı konmamış bir meslekte çalışıyor olacak. Bu nedenle değişime açık olmak, geleceği okuyabilmek ve geleceğe hazırlanabilmek başarıyı da beraberinde getiriyor.

Sevinç Eğitim Kurumları, 1986’dan bu yana taşıdığı ‘geleceğe’ bakan kurumsal refleksi ve kırk yılı aşkın tecrübesiyle öğrencilerini yarına hazırlıyor. Bu yılki önceliğimiz, akademik başarıyı bu vizyonla uyumlu, iyi kurgulanmış bir sürecin doğal çıktısı hâline getirmek. Üç eksende ilerliyoruz: Öğrenci merkezli, ölçme-değerlendirme verileriyle desteklenen bir akademik yol haritası kuruyoruz; öğretmen niteliğini sürekli kılan bir mesleki gelişim sistemi işletiyoruz; öğrenme çıktılarını derinleştirecek, amaca uygun teknolojiyi devreye alıyoruz. Hedefimiz, başarıyı bir kerelik performansa değil, sürdürülebilir bir kurumsal kültüre ve öğrencinin kendi öğrenme yolculuğunu yönetebilme kapasitesine dayandırmak.

BÜTÜNLEŞİK ÖĞRENME DÖNGÜSÜ

Yeni dönemde müfredatınızda, ders dışı etkinliklerinizde veya kampüs yaşamınızda ne gibi yenilikler ve güncellemeler göreceğiz?

Kampüs yaşamını ‘ders dışı zaman’ olarak değil, öğrencinin kendini ve yaşamı deneyimlediği ikinci bir öğrenme alanı olarak yeniden tanımladık. Bir öğrencinin robotik kodlama takımında bir devreyi ilk kez çalıştırdığı, bilim şenliğinde kendi hipotezini bilim kuruluna savunduğu ya da dönem sonu portfolyo sunumunda bir yıllık performansını ailesine anlattığı an; bu deneyimlerin hepsi kazanım temelli bir takvimin parçası olarak kurgulanıyor.

Bu yıl kulüp yapımızı öğrencinin bireysel gelişim hedefleriyle örtüşecek şekilde yeniden gruplandırdık ve disiplinler arası proje atölyelerinin sayısını artırdık; çünkü gerçek dünyadaki bir problem, tek bir dersin sınırları içinde kalmıyor. STEM, robotik kodlama ve yapay zekâ uygulamalarını içeren zenginleştirilmiş programımızın yanına, öğrencilerin meslek dünyasıyla doğrudan temas kurduğu kariyer bilinci programlarını da ekledik. Amacımız, öğrencinin sınıfta öğrendiğini kampüste deneyimlediği, kampüste keşfettiğini sınıfa taşıdığı bütünleşik bir öğrenme döngüsü kurmak.

Yeliz KAYALAK
Eğitim Yatırımlarından Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı

VERİ TEMELLİ EĞİTİM ANLAYIŞI

Yapay zekâ ve dijital öğrenme araçlarının eğitimdeki yeri her geçen gün artıyor; kurumunuzda bu teknolojileri ders müfredatına ve öğretim yöntemlerine nasıl entegre ediyorsunuz?

OECD’nin 2026 yılında yayımladığı yapay zekâ yetkinlik değerlendirmeleri, düzenli bilgi işleme ve

kural temelli görevlerin yapay zekâ tarafından hızla devralınabildiğini, buna karşılık bağlamı yorumlama, karmaşık karar alma ve sorumluluk üstlenme gibi alanlarda insan yetkinliğinin belirleyiciliğini halihazırda koruduğunu ortaya koyuyor. Bu veri, kurumsal teknoloji politikamızın çıkış noktasıdır: araç, pedagojik amacın önüne geçmemelidir.

Sevinç Koleji olarak yapay zekâyı, öğrenme sürecindeki hata payını azaltan ve öğretmenin bireysel öğrenci takibini derinleştiren bir teknoloji olarak konumlandırıyoruz; bu yaklaşım, kurumumuzun veriyle şekillenen başarı anlayışının doğal bir yansıması. Öğretmen tarafında yapay zekâ destekli içerik geliştirme ve bireyselleştirilmiş öğrenme takibine yönelik hizmet içi eğitimler veriyoruz. Öğrenci tarafında, müfredata yerleştirdiğimiz yapay zekâ okuryazarlığı ve dijital etik modülleri var. Kurumsal düzeyde ise öğrenme analitiği araçlarıyla erken müdahale gerektiren konuları tespit ediyoruz. Zira geleceğin belirleyici becerisinin, teknolojiyi yalnızca kullanmak değil, ürettiği çıktıyı eleştirel bir bakışla değerlendirebilmek ve onu doğru soruyla yönlendirebilmek olduğunu düşünüyoruz.

POTANSİYEL ODAKLI EĞİTİM

Günümüz dünyasında akademik başarının yanı sıra sosyal-duygusal öğrenme ve 21. yüzyıl becerileri de kritik önem taşıyor. Öğrencilerinize bu yetkinlikleri kazandırmak için hangi somut adımları atıyorsunuz?

Sevinç Kolejinin kuruluşundan bu yana benimsediği potansiyel odaklı eğitim anlayışı, öğrenciyi sadece bir sınav adayı değil, çok yönlü bir birey olarak konumlandırıyor. Sevinç Eğitim Kurumları olarak sosyal-duygusal öğrenmeyi ayrı bir modül olarak değil, söz konusu yetkinlikleri tüm derslerin içine yerleştiren bütüncül bir yaklaşım olarak ele alıyoruz.

İş birliği, eleştirel düşünme, empati ve problem çözme becerilerini proje tabanlı öğrenme, akran mentörlüğü ve gerçek yaşam senaryolarıyla destekliyoruz. Amacımız, mezun ettiğimiz her öğrencinin yalnızca bilgi donanımıyla değil, belirsizlikle baş edebilen bir zihinsel çeviklik ve öz yeterlilikle de donanmış olmasını sağlamak.

'GELECEĞE GÜLÜMSE'

Öğretmen kadronuzun mesleki gelişimini desteklemek ve yeni döneme hazırlamak amacıyla yaz dönemi ve yıl içinde hangi hizmet içi eğitimleri planladınız?

Kırk yılı aşkın süredir 'Geleceğe Gülümse' diyen bir kurumun öğretmenden beklediği şey de aslında bu cümlenin içinde saklı: Geleceğe gülümseyebilmek, geleceğe hazır olmak. Biz bu hazırlığı bir dönemin değil, bir mesleki duruşun konusu olarak ele aldık; bu nedenle bu yılki hizmet içi eğitim programımıza 'Sevinç'le Gelecek Rotası' adını verdik. Öğrencide aradığımız merak, özerklik ve değişime açıklık gibi nitelikleri önce sınıfın içinde bu özellikleri taşıyan öğretmende görmemiz gerekiyor; bir kurum ancak öğretmenine yatırım yaptığı kadar geleceğe hazırdır.

Hizmet içi programımızı yıl başında yapılan tek seferlik bir seminer programına değil, akademik yılın tamamına yayılan, izlenebilir ve geri bildirimle beslenen bir sürece dayandırdık. Öğrenme bilimindeki güncel yaklaşımları, bilimsel araştırma temelli sınıf uygulamalarını, sosyal-duygusal öğrenme ve sınıf iklimini, ölçme-değerlendirme ve dijital dönüşümü ele aldık. Her oturumun ardından öğretmenlerimiz branş bazlı çalışma gruplarında bir araya gelip dinlediklerini kendi sınıflarına nasıl uyarlayacaklarını tartıştı ve somut birer eylem planı hazırladı. Bu planları yıl boyunca akademik liderlerimizle takip edecekler.

Yıl içinde program, bireysel gelişim eğitim modelimizin mentor öğretmenlik yapısı ve yapay zekâ destekli ölçme-değerlendirme sistemimizle beslenerek sürüyor. Her öğretmen, kendi sınıfının öğrenme verisini okuyup yöntemini buna göre güncelleyebilen bir öğrenme tasarımcısı olarak konumlanıyor.

GELECEĞİ BUGÜN İNŞA EDİYORUZ

Eylül sayısı vesilesiyle; yeni eğitim-öğretim yılı başlarken öğrencilerinize, öğretmenlerinize ve velilerinize iletmek istediğiniz ana mesaj nedir?

1986 yılında başlayan yolculuğumuz, bugün binlerce öğrencinin geleceğini şekillendiren köklü bir eğitim yapısına dönüştü. Kırk yılı aşkın süredir taşıdığımız eğitim anlayışımız bize eğitimin en önemli unsurunun güven inşa etmek olduğunu öğretti; aldığımız her karar, hayata geçirdiğimiz her program bu inancın ve güvenin bir yansıması oldu.

Öğrencilerimize; öğrenmekten, araştırmaktan, soru sormaktan, bilgiyi sorgulamaktan, çalışmaktan ve düşünmekten vazgeçmemelerini söylüyoruz. Öğretmenlerimize, yaşam boyu öğrenmek ve beraber gelişmek için onlara güvendiğimizi iletmek istiyoruz. Velilerimize ise bizlere duydukları güvenin ve kurduğumuz diyaloğun bu yolculuğun ortak zeminini oluşturduğu mesajını vermek istiyoruz. Öğrencilerimizle, öğretmenlerimizle ve velilerimizle geleceği bugün inşa ediyoruz. Birlikte hep en iyiye...

"Sevinç Koleji olarak yapay zekâyı, öğrenme sürecindeki hata payını azaltan ve öğretmenin bireysel öğrenci takibini derinleştiren bir teknoloji olarak konumlandırıyoruz; bu yaklaşım, kurumumuzun veriyle şekillenen başarı anlayışının doğal bir yansıması. Öğretmen tarafında yapay zekâ destekli içerik geliştirme ve bireyselleştirilmiş öğrenme takibine yönelik hizmet içi eğitimler veriyoruz. Öğrenci tarafında, müfredata yerleştirdiğimiz yapay zekâ okuryazarlığı ve dijital etik modülleri var. Kurumsal düzeyde ise öğrenme analitiği araçlarıyla erken müdahale gerektiren konuları tespit ediyoruz. Zira geleceğin belirleyici becerisinin, teknolojiyi yalnızca kullanmak değil, ürettiği çıktıyı eleştirel bir bakışla değerlendirebilmek ve onu doğru soruyla yönlendirebilmek olduğunu düşünüyoruz."

‘Yeni Dönemin Eğitim Anlayışı Bilginin Ötesinde Bir Öğrenme Deneyimi Gerektiriyor’

BİL Eğitim Kurumları; akademik takipten beceri temelli programlara, hibrit öğrenmeden kariyer ve öğretmen gelişimine uzanan bütüncül yapısıyla 2026–2027 eğitim-öğretim yılında da köklü deneyimini yenilikçi eğitim uygulamalarıyla ileri taşıyor.

Ebru UNUTMAZER
BİL Eğitim Kurumları Eğitim Direktörü

2026-2027 eğitim-öğretim yılına girerken kurum olarak öncelikli hedefleriniz ve bu yıl öne çıkaracağınız temel eğitim stratejileri nelerdir? Yeni dönemde müfredatınızda, ders dışı etkinliklerinizde veya kampüs yaşamınızda ne gibi yenilikler ve güncellemeler göreceğiz?

2026–2027 eğitim-öğretim yılına girerken temel yaklaşımımız; BİL Eğitim Kurumlarının 31 yıllık eğitim deneyimini, bugünün değişen öğrenci ihtiyaçları ve yeni öğrenme biçimleriyle birlikte geliştirmeye devam etmek. Yeni dönemde akademik süreçlerin daha yakından izlenmesi, öğrenci gelişiminin veriye dayalı değerlendirilmesi, öğretmen ve yönetici gelişiminin desteklenmesi; yabancı dil, rehberlik, kariyer ve beceri temelli çalışmaların ise birbirini tamamlayan bir yapı içinde yürütülmesi önceliklerimiz arasında yer alıyor.

BİL’de öğrencinin okul deneyimini yalnızca ders programıyla sınırlamıyoruz. BİL Think, BİL Focus ve OYAP ile düşünme, dikkat ve okuma-yazma becerilerini; Filizden Anlama – Okul Doğa Yolculuğu ile doğa ve deneyim temelli öğrenmeyi; BİL Career ile kariyer, girişimcilik ve iş dünyası farkındalığını destekliyoruz. BİL Learn ise öğrenmenin dijital ve hibrit boyutunu güçlendiren önemli yapılarımızdan biri. Bu çalışmaların tamamını, öğrencinin farklı gelişim alanlarını destekleyen tek bir eğitim anlayışının parçaları olarak görüyoruz. Köklü bir eğitim markası olmanın bize kazandırdığı deneyimi, değişen dünyayı doğru okuyabilen yenilikçi uygulamalarla buluşturmak; 2026–2027 eğitim-öğretim yılında da temel yönümüz olmaya devam edecek.

ÖĞRETMEN, ÖĞRENCİ, VELİ İLE BİRLİKTE UYUM SÜRECİ

Uzun yaz tatilinin ardından öğrencilerin okula uyumunu hızlandırmak ve “okula dönüş” stresini en aza indirmek için ne tür oryantasyon ve psikolojik destek programları uyguluyorsunuz?

Okula dönüşü yalnızca ilk gün veya ilk hafta gerçekleştirilen bir karşılama programı olarak değerlendirmiyoruz. Özellikle okul öncesi, ilkokula başlangıç ve kademe geçişleri çocuk açısından önemli gelişimsel eşiklerdir. Bu nedenle oryantasyon süreçlerimizi öğrencinin okulu, öğretmenini, arkadaşlarını ve yeni düzenini güvenli biçimde tanımasını sağlayacak şekilde planlıyoruz. Burada amacımız öğrencinin mümkün olan en kısa sürede programa adapte olmasını istemek değil; ‘kendi gelişim hızına uygun, sağlıklı bir aidiyet geliştirmesini sağlamak.’

Rehberlik birimlerimiz öğrencilerin yalnızca yaşadığı güçlükleri çözmek üzere devreye giren bir yapı değildir. BİL’de psikolojik danışma ve rehberlik çalışmalarını önleyici, gelişimsel ve süreci izleyen bir sistem olarak ele alıyoruz. Kademe geçişlerinde öğrenci kadar velinin de doğru biçimde hazırlanmasını önemsiyoruz. Çünkü bazen çocuğun okula ilişkin kaygısının önemli bir bölümü yetişkinlerin beklentilerinden beslenebiliyor. Bu nedenle öğrenci, öğretmen ve veli tarafını birlikte ele alan bir uyum süreci yürütüyoruz.

Yeni eğitim yılında öğrenci, veli ve okul arasındaki üçlü iletişimi ve iş birliğini güçlendirmek adına nasıl bir yol haritası belirlediniz?

Eğitimde güçlü iletişimin çok sık iletişim kurmak anlamına gelmediğini düşünüyorum. Önemli olan; 'doğru bilginin, doğru zamanda, doğru kanaldan ve ortak bir eğitim diliyle paylaşılmasıdır.' Bu nedenle veli iletişiminde yalnızca öğrencinin notunu veya okulda yaşanan günlük gelişmeleri paylaşan bir yapıdan çok, velinin çocuğunun gelişim sürecini anlayabildiği bir iletişim modeli oluşturmaya önem veriyoruz. Bu yaklaşımımızın örneklerinden biri 'BİL PDR Dergisi'. Velilerimizin çocuk gelişimi, psikolojik danışmanlık, eğitim, aile içi iletişim ve güncel pedagojik konularda güvenilir içeriklere ulaşmasını sağlıyoruz. Aynı zamanda okul-veli görüşmelerinde akademik sonuçların tek başına ele alınması yerine öğrencinin gelişiminin daha kapsamlı değerlendirilmesini önemsiyoruz. Veliyi eğitim sürecinin dışında kalan bir paydaş ya da yalnızca bilgilendirilen taraf olarak değil; doğru sınırlar içerisinde 'öğrencinin gelişimini destekleyen önemli bir eğitim paydaşı' olarak görüyoruz.

Günümüz dünyasında akademik başarının yanı sıra sosyal-duygusal öğrenme ve 21. yüzyıl becerileri de kritik önem taşıyor. Öğrencilerinize bu yetkinlikleri kazandırmak için hangi somut adımları atıyorsunuz?

Biz akademik beceriler ile 21. yüzyıl becerilerini birbirinden ayrı görmüyoruz. Çünkü öğrenci bilgisini analiz edemiyor, düşüncesini ifade edemiyor, dikkatini sürdüremiyor veya karşılaştığı yeni bir probleme transfer edemiyorsa akademik bilginin yaşam karşılığı eksik kalıyor.

'BİL Think' ile eleştirel düşünme ve sorgulama; 'BİL Focus' ile dikkat, odaklanma ve zihinsel süreklilik; 'OYAP' ile okuma, yazma ve anlamlandırma becerileri üzerinde çalışıyoruz. Bunun yanında proje çalışmaları, sosyal sorumluluk, sanat, spor, takım çalışmaları ve öğrencinin kendisini ifade edebildiği ortamları da eğitimin tamamlayıcı değil, temel parçaları olarak görüyoruz.

'BİL Career' ise öğrencinin girişimcilik, iş dünyası, meslekler ve geleceğin çalışma kültürüyle temas kurmasına olanak sağlıyor. Burada hedefimiz öğrencinin CV'sine çok sayıda etkinlik eklemek değil; 'kendisini tanıyan, güçlü yönlerini bilen, düşüncesini ortaya koyabilen ve karşısına çıkan yeni durumlarda sorumluluk alabilen bir birey yetiştirmek.'

Öğretmen kadronuzun mesleki gelişimini desteklemek ve yeni döneme hazırlamak amacıyla yaz dönemi ve yıl içinde hangi hizmet içi eğitimleri planladınız?

Öğretmen gelişimini eğitim kalitesinin en stratejik alanlarından biri olarak görüyoruz. Bu nedenle öğretmen eğitimlerimizi yalnızca eğitim-öğretim yılı başında gerçekleştirilen hizmet içi eğitim haftalarıyla sınırlandırmıyoruz. 2026–2027 eğitim-öğretim yılı öncesinde tüm okullarımızda ortak vizyon ve uygulama standardını güçlendirmek amacıyla kapsamlı hizmet içi eğitim süreçleri gerçekleştirdik. Ancak bizim için asıl önemli olan bu gelişimin yıl boyunca devam etmesi.

'BİL Akademi' çatısı altında öğretmenlerimizin pedagojik, akademik, teknolojik ve mesleki gelişimlerini destekleyen eğitimleri sürdürüyoruz. Bunun yanında 'İstanbul Aydın Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve BİL Bilim Kurulu' ile sahip olduğumuz iş birliği, öğretmen gelişimini akademik bilgiyle beslememize önemli katkı sağlıyor.

Yeni dönemde yapay zekâ ve eğitim teknolojileri, ölçme-değerlendirme, farklılaştırılmış öğretim, sınıf yönetimi, öğrenci psikolojisi ve yeni nesil öğrenme yaklaşımları öğretmen gelişim çalışmalarımız içerisinde öne çıkan alanlardan olacak. Çünkü kurumların eğitim kalitesini sürdürülebilir kılan unsur yalnızca güçlü bir müfredat değil, 'öğrenmeye devam eden güçlü bir öğretmen topluluğudur.'

Eylül sayısı vesilesiyle; yeni eğitim-öğretim yılı başlarken öğrencilerinize, öğretmenlerinize ve velilerinize iletmek istediğiniz ana mesaj nedir?

BİL Eğitim Kurumları olarak 2026–2027 eğitim-öğretim yılına; güçlü akademik yapı, ortak uygulama standartları, sürekli mesleki gelişim ve bütüncül öğrenci takibi anlayışıyla giriyoruz. Yeni dönemde de temel hedefimiz; her öğrencimizin potansiyelini ortaya çıkarabileceği, öğretmenlerimizin mesleki gelişimini sürdürebileceği ve velilerimizin eğitim sürecine güvenle eşlik edebileceği güçlü bir okul ekosistemini tüm kampüslerimizde sürdürülebilir kılmak olacaktır. Tüm öğrencilerimize, öğretmenlerimize, yöneticilerimize ve velilerimize verimli, başarılı ve nitelikli bir eğitim-öğretim yılı diliyorum.

DİJİTAL DÖNÜŞÜM ÖZEL BİR UZMANLIK ALANI GEREKTİRİYOR'

Yapay zekâ ve dijital öğrenme araçlarının eğitimdeki yeri her geçen gün artıyor; kurumunuzda bu teknolojileri ders müfredatına ve öğretim yöntemlerine nasıl entegre ediyorsunuz?

BİL Eğitim Kurumlarında dijital dönüşümün ayrı bir uzmanlık alanı gerektirdiğini düşünüyoruz. Bu nedenle organizasyon yapımız içerisinde yalnızca 'dijital eğitim süreçleri, eğitim teknolojileri ve bu teknolojilerin pedagojik entegrasyonu üzerine çalışan IT ve Eğitim Koordinatörlüğümüz' bulunuyor. Bu yapı bizim için stratejik önem taşıyor. Çünkü teknolojiyi satın almak ile onu eğitime doğru biçimde entegre etmek birbirinden tamamen farklı süreçler.

'BİL Learn Hibrit Eğitim Platformu' aracılığıyla yüz yüze öğrenmeyi dijital öğrenme olanaklarıyla destekliyor, öğrenmenin yalnızca okul binasında ve belirli ders saatlerinde gerçekleşen bir süreç olmaktan çıkmasını sağlıyoruz. Yapay zekâ konusunda ise yalnızca öğrencinin bir aracı kullanıp kullanmadığıyla ilgilenmiyoruz. Öğrencinin doğru soru oluşturabilmesi, yapay zekâ çıktısını değerlendirebilmesi, bilgiyi doğrulayabilmesi, etik kullanım konusunda farkındalık geliştirmesi ve kendi zihinsel üretimini koruyabilmesi bizim için çok daha kritik.

‘Kavram’da geleceğin eğitimini bugünden tasarlıyoruz’

“Biz Kavram olarak geleceği beklemiyoruz. Geleceğin eğitimini bugünden tasarlıyoruz. Ve biliyoruz ki bir ülkenin gerçek gücü; yetiştirdiği nesillerin hayal gücü, bilgisi, karakteri ve üretme kapasitesidir. Bu anlayışla yeni eğitim-öğretim yılının tüm öğrencilerimiz, öğretmenlerimiz ve velilerimiz için başarı, mutluluk ve güzel başlangıçlarla dolu olmasını diliyorum. Yeni eğitim yılı hepimize hayırlı olsun.”

Selçuk IŞIK
Kavram Eğitim Kurumları Genel Müdürü

2026-2027 eğitim-öğretim yılına girerken kurum olarak öncelikli hedefleriniz ve bu yıl öne çıkaracağınız temel eğitim stratejileri nelerdir?

Her yeni eğitim-öğretim yılı bizim için sadece yeni bir dönemin başlangıcı değil, aynı zamanda kendimizi yeniden değerlendirdiğimiz, yaptıklarımızı sorguladığımız ve geleceğe yönelik yeni hedefler belirlediğimiz bir süreç. Kavram Eğitim Kurumları olarak temel hedefimiz, öğrencilerimizi yalnızca sınavlara hazırlayan bir kurum olmak değil; onları hayatın kendisine hazırlayan, geleceğin dünyasında güçlü bir şekilde var olabilecek bireyler olarak yetiştirmek.

Elbette akademik başarı bizim için vazgeçilmez. Öğrencilerimizin LGS’de, YKS’de ve diğer akademik süreçlerde başarılı olmalarını, hedefledikleri liselere ve üniversitelere yerleşmelerini istiyoruz. Ancak artık başarı kavramını yalnızca sınav sonuçları üzerinden değerlendiremeyiz. Bir öğrencinin akademik olarak başarılı olması kadar; kendisini ifade edebilmesi, problem çözebilmesi, takım çalışmasına uyum sağlayabilmesi, farklı düşüncelere saygı gösterebilmesi, teknolojiyle doğru ilişki kurabilmesi ve kendi geleceğiyle ilgili kararlar verebilmesi de önemli. Bu nedenle yeni dönemde eğitim modelimizin merkezine kişiselleştirilmiş öğrenme, güçlü ölçme-değerlendirme, rehberlik, yapay zekâ ve eğitim teknolojileri, yabancı dil, sosyal-duygusal gelişim ve 21. yüzyıl becerilerini daha güçlü şekilde yerleştiriyoruz. Özellikle ölçme-değerlendirme konusunda daha analitik bir yapı kuruyoruz. Öğrencinin sadece kaç doğru yaptığına değil, hangi konuda neden hata yaptığına, hangi kazanımlarda eksik kaldığına ve nasıl bir öğrenme desteğine ihtiyaç duyduğuna bakıyoruz. Çünkü bizim için ölçme-değerlendirme bir sonuç açıklama sistemi değil, öğrenmeyi geliştiren bir pusula.

Bu yaklaşımı yalnızca bir söylem düzeyinde bırakmıyoruz. KAGİS, Türkiye geneli deneme sınavları ve düzenli kazanım analizleriyle öğrencilerimizin akademik gelişimini yıl boyunca izliyor; elde ettiğimiz verileri etüt, bireysel çalışma planı, rehberlik görüşmeleri ve dijital öğrenme destekleriyle tamamlıyoruz. Özellikle sınav gruplarında hedefimiz, sınava hazırlığı sonuca odaklı tek bir dönem olmaktan çıkarıp yıl içine yayılan sistematik bir takip ve geri bildirim sürecine dönüştürmek.

Özetle 2026-2027 yılında hedefimiz çok net: Daha güçlü akademik başarı, daha güçlü rehberlik, daha güçlü teknoloji kullanımı ve daha güçlü bir okul kültürü. Biz öğrencilerimize sadece "başarılı ol" demiyoruz. "Kendini tanı, potansiyelini keşfet ve kendi geleceğini tasarla" diyoruz.

YAŞAMA HAZIRLANAN ALAN: OKUL

Yeni dönemde müfredatınızda, ders dışı etkinliklerinizde veya kampüs yaşamınızda ne gibi yenilikler ve güncellemeler göreceğiz?

Bir matematik problemini sadece çözmek değil, matematiğin hayatın içerisinde nerede kullanıldığını görmek; fen bilgisini sadece kitapta okumak değil, deney yapmak; bir dili sadece gramer kurallarıyla öğrenmek değil, günlük hayatın içerisinde kullanmak bizim için çok daha değerli. Bu doğrultuda proje tabanlı öğrenme, atölye çalışmaları, sosyal sorumluluk projeleri, kültür-sanat faaliyetleri, spor, yabancı dil uygulamaları ve öğrencilerin ilgi alanlarını keşfedebilecekleri farklı öğrenme ortamlarını artırıyoruz.

Bu anlayışın önemli uygulamalarından biri de Future Akademi. İlkokul ve ortaokul düzeyinde Vitanova çatısı altında altı farklı tema, lise düzeyinde ise LifeSchool kapsamında sekiz akademi ile öğrencilerimizin ilgi ve yeteneklerini keşfedebilecekleri, üretim yapabilecekleri ve gerçek yaşam becerileri geliştirebilecekleri alanlar oluşturuyoruz. Eğitim yılının özellikle ilk haftalarında öğrenciyi yoğun ödev yükü yerine merak, deneyim ve üretimle yeniden okul hayatına bağlayan bir yaklaşımı önemsiyoruz.

Okul öncesi ve ilkokuldan başlayarak finansal okuryazarlık gibi yaşam becerilerini de eğitim programımızın bir parçası haline getiriyoruz. Yabancı dilde ise CEFR temelli bir gelişim modeli izliyor; öğrencilerimizi dili yalnızca öğrenen değil, kullanan bireyler olarak yetiştirmeyi hedefliyoruz. MUN/JMUN çalışmaları, uluslararası sınavlara hazırlık, yabancı dilde iletişim odaklı uygulamalar ve çift diploma seçenekleri de bu yaklaşımı destekleyen başlıklarımız arasında.

Okul bizim için sadece ders yapılan bir bina değil; çocuğun kendisini keşfettiği, arkadaşlık kurduğu, ürettiği, hata yaptığı, öğrendiği ve hayata hazırlandığı bir yaşam alanıdır.

> "Öğretmen gelişimini Kavram Eğitim Kurumları'nın en önemli yatırım alanlarından biri olarak görüyoruz. Yeni dönemde öğretmenlerimize yönelik hizmet içi eğitim programlarımızı daha kapsamlı hale getiriyoruz. Yaz dönemi ve eğitim yılı başındaki çalışmalarımızı bölüm başkanlarımızın liderliğinde, branşlara özgü atölye ve seminerlerle yürütüyoruz. Ölçme-değerlendirme, yeni nesil soru hazırlama, yapay zekâ ve eğitim teknolojileri, sınıf yönetimi, öğrenci psikolojisi, rehberlik, iletişim, proje tabanlı öğrenme ve farklılaştırılmış öğretim gibi alanlarda çalışmalar yapacağız."

Uzun yaz tatilinin ardından öğrencilerin okula uyumunu hızlandırmak ve "okula dönüş" stresini en aza indirmek için ne tür oryantasyon ve psikolojik destek programları uyguluyorsunuz?

Çocuklar için uzun bir tatilin ardından yeniden okul düzenine dönmek bazen düşündüğümüzden daha zor olabiliyor. Öğrencinin okulla duygusal bağ kurmasını sağlayacak bir süreç olarak ele alıyoruz. Yeni öğrencilerimizin öğretmenleriyle, arkadaşlarıyla ve okul ortamıyla tanışmalarını sağlayacak oryantasyon çalışmalarımızı gerçekleştiriyoruz. Öğrencinin okulun fiziki ortamını tanıması, öğretmenleriyle iletişim kurması ve arkadaşlık ilişkilerini geliştirmesi için çeşitli etkinlikler planlıyoruz. Burada rehberlik servislerimizin rolü de çok önemli. Öğrencinin akademik performansı kadar sosyal ve duygusal durumunu da takip ediyoruz. Velilerimizi de bu sürecin önemli bir parçası olarak görüyoruz. Çünkü çocuk okulda başka, evde başka bir hayat yaşamıyor. İki ortam birbirini tamamlıyor. Buradaki temel yaklaşımımız şu: Çocuğu okula alıştırmak değil, çocuğun okulu sevmesini sağlamak. Çünkü okulu seven çocuk öğrenmeye daha açık olur, öğretmeniyle daha güçlü iletişim kurar ve eğitim sürecinin aktif bir parçası haline gelir.

3 FARKLI GÖZ, AYNI HEDEF

Yeni eğitim yılında öğrenci, veli ve okul arasındaki üçlü iletişimi ve iş birliğini güçlendirmek adına nasıl bir yol haritası belirlediniz?

Eğitimde başarıyı sadece okulun tek başına sağlayabileceğine inanmıyorum. Çocuğun başarısında okul, öğretmen, öğrenci ve aile birlikte hareket etmeli. Bu nedenle öğrenci-veli-okul iletişimini bizim eğitim modelimizin temel unsurlarından biri olarak görüyoruz. Akademik veriler, öğretmen gözlemleri ve rehberlik biriminin değerlendirmelerini birlikte ele alarak veliye yalnızca bir sınav sonucu değil, öğrencinin gelişim tablosunu sunmayı amaçlıyoruz. Çocuğun başarısını da, gelişimini de, gösterdiği çabayı da aileyle paylaşmak gerekiyor. Velilerimizi eğitim sürecinin dışında değil, eğitim yolculuğunun paydaşı olarak görüyoruz. Fakat burada önemli bir denge var. Veli okulun yerine geçmemeli; okul da veliyi sürecin dışında bırakmamalı. Hedefimiz, aynı çocuğa bakan üç farklı gözün aynı hedef doğrultusunda hareket etmesi. Öğrenci merkezde, öğretmen

rehber, veli güçlü bir paydaş, okul ise bu yapının koordinasyon merkezi olmalı.

Yapay zekâ ve dijital öğrenme araçlarının eğitimdeki yeri her geçen gün artıyor; kurumunuzda bu teknolojileri ders müfredatına ve öğretim yöntemlerine nasıl entegre ediyorsunuz?

Yapay zekâ artık geleceğin teknolojisi değil, bugünün gerçeği. Dolayısıyla eğitim kurumlarının bu değişimin dışında kalması mümkün değil. Ancak bizim burada çok dikkat ettiğimiz bir nokta var: Yapay zekâyı öğrencinin yerine düşünen bir sistem haline getirmek istemiyoruz. Öğrencinin düşünme kapasitesini geliştiren bir araç olarak kullanmak istiyoruz. Çünkü yapay zekâdan cevap almak kolay. Asıl önemli olan doğru soruyu sorabilmek.

Dijital tarafta amacımız yalnızca içerik sunmak değil, öğrencinin öğrenme yolculuğunu okul saatlerinin dışına da taşıyabilmek. Canlı ders, dijital soru çözüm desteği, çevrim içi kaynaklar ve ölçme-değerlendirme verilerinin birlikte kullanılması sayesinde öğrenciye ihtiyaç duyduğu anda akademik destek sağlayan daha bütüncül bir yapı kuruyoruz. Fark yaratacak olan; bilgiyi seçmek, yorumlamak, sorgulamak ve doğru kullanmak olacak. Bizim öğrencilerimize kazandırmak istediğimiz de tam olarak bu. Yapay zekâyı kullanan değil, yapay zekâyı doğru kullanan bir nesil yetiştirmek istiyoruz.

Günümüz dünyasında akademik başarının yanı sıra sosyal-duygusal öğrenme ve 21. yüzyıl becerileri de kritik önem taşıyor. Öğrencilerinize bu yetkinlikleri kazandırmak için hangi somut adımları atıyorsunuz?

21. yüzyıl becerilerini eğitimimizin doğal bir parçası haline getiriyoruz. Öğrencilerimizin sadece test çözmesini değil; sunum yapmasını, proje hazırlamasını, fikir üretmesini, tartışmasını, takım çalışması yapmasını ve sorumluluk almasını istiyoruz. Bu nedenle kulüp, akademi, proje ve yarışma çalışmalarını eğitim sistemimizin tamamlayıcı unsurları olarak görüyoruz. Ulusal ve uluslararası yarışmalar, MUN/JMUN, sosyal sorumluluk projeleri, kültür-sanat ve spor etkinlikleri öğrencinin yalnızca bilgisini değil; liderlik, girişimcilik, iletişim, iş birliği ve sorumluluk alma becerilerini de geliştiren öğrenme alanlarına dönüşüyor. Bizim eğitim anlayışımızda öğrencinin sadece akademik karnesi yok. Her öğrencinin bir hayat karnesi de var. Biz o karneye özgüven, sorumluluk, iletişim, merak, üretkenlik ve değerler gibi başlıkların da yazılmasını istiyoruz. Öğretmen kadronuzun mesleki gelişimini desteklemek ve yeni döneme hazırlamak amacıyla yaz dönemi ve yıl içinde hangi hizmet içi eğitimleri planladınız?

Öğretmen gelişimini Kavram Eğitim Kurumları'nın en önemli yatırım alanlarından biri olarak görüyoruz. Yeni dönemde öğretmenlerimize yönelik hizmet içi eğitim programlarımızı daha kapsamlı hale getiriyoruz. Yaz dönemi ve eğitim yılı başındaki çalışmalarımızı bölüm başkanlarımızın liderliğinde, branşlara özgü atölye ve seminerlerle yürütüyoruz. Ölçme-değerlendirme, yeni nesil soru hazırlama, yapay zekâ ve eğitim teknolojileri, sınıf yönetimi, öğrenci psikolojisi, rehberlik, iletişim, proje tabanlı öğrenme ve farklılaştırılmış öğretim gibi alanlarda çalışmalar yapacağız. Ben öğretmenin de öğrenci gibi sürekli öğrenmesi gerektiğine inanıyorum. Öğretmen gelişmeyi bıraktığı gün, eğitim de gelişmeyi bırakır. Bu nedenle öğretmenlerimizin sadece yeni eğitim yılına değil, geleceğin eğitimine hazırlanmasını istiyoruz.

Eylül sayısı vesilesiyle; yeni eğitim-öğretim yılı başlarken öğrencilerinize, öğretmenlerinize ve velilerinize iletmek istediğiniz ana mesaj nedir?

Kavram Eğitim Kurumları olarak bizim hedefimiz çok net: 53. eğitim dönemimize girerken sahip olduğumuz kurumsal birikimi yeni nesil eğitim yaklaşımlarıyla bir araya getiriyoruz. Değişmeyen tarafımız öğrenciyi merkeze alan eğitim anlayışımız; değişen ve sürekli gelişen tarafımız ise bunu destekleyen yöntemlerimiz, teknolojilerimiz ve öğrenme ortamlarımız. Çocuklarımızı sadece sınavlara değil, hayata hazırlamak. Onların iyi üniversitelere yerleşmesini elbette istiyoruz. Ama aynı zamanda iyi insanlar, güçlü bireyler, özgüvenli vatandaşlar ve dünyaya değer katacak insanlar olmalarını istiyoruz. Çünkü eğitim sadece bugünün başarısını değil, yarının toplumunu şekillendirir. Biz Kavram olarak geleceği beklemiyoruz. Geleceğin eğitimini bugünden tasarlıyoruz. Ve biliyoruz ki bir ülkenin gerçek gücü; yetiştirdiği nesillerin hayal gücü, bilgisi, karakteri ve üretme kapasitesidir. Bu anlayışla yeni eğitim-öğretim yılının tüm öğrencilerimiz, öğretmenlerimiz ve velilerimiz için başarı, mutluluk ve güzel başlangıçlarla dolu olmasını diliyorum. Yeni eğitim yılı hepimize hayırlı olsun.

'GELECEĞİN DÜNYASINI BUGÜN YETİŞTİRDİĞİMİZ ÇOCUKLAR ŞEKİLLENDİRECEK'

Eğitimde fırsat eşitliği, kapsayıcılık ve sürdürülebilirlik gibi küresel temalar açısından bu yıl öne çıkaracağınız projeler var mı?

Eğitimin toplumsal bir sorumluluk olduğuna inanıyoruz. Bir eğitim kurumunun başarısını sadece kaç öğrencisinin üniversiteye yerleştiğiyle değerlendirmek bana göre yeterli değil. Kaç öğrencinin hayatına dokunduğu, kaç öğrencinin özgüvenini geliştirdiği, kaç çocuğa fırsat sunduğu ve topluma nasıl bir değer kattığı da önemli. Bu nedenle sosyal sorumluluk projelerimizi artırarak devam ettireceğiz. Sürdürülebilirlik konusunda da çocuklarımızı erken yaşlardan itibaren bilinçlendirmeliyiz. Geri dönüşüm, enerji tasarrufu, su kaynaklarının korunması, doğa sevgisi ve çevre bilinci gibi konuları sadece belirli günlerde hatırlanan başlıklar olmaktan çıkarıp okul kültürünün bir parçası haline getirmek istiyoruz. Çünkü çevre bilinci bir ders değil, bir yaşam biçimi olmalı. Biz öğrencilerimize "Dünyayı kurtarın" demek yerine, önce "Dünyaya karşı sorumluluğunuzu fark edin" diyoruz. Çünkü geleceğin dünyasını bugün yetiştirdiğimiz çocuklar şekillendirecek.

13. YILIN EĞİTİMDE BAŞARI ÖDÜLLERİ

Eğitim dünyasının ödüllendirildiği Yılın Eğitimde Başarı Ödülleri, 2026 yılında ON ÜÇÜNCÜ kez düzenleniyor.

artı eğitim dergisi ve www.egitimtercihi.com web sitesinin düzenlediği 13. Yılın Eğitimde Başarı Ödülleri bu yıl 18 kategoride dağıtılacak. Eğitim dünyasını temsil eden sivil toplum kurumlarının da desteğiyle 24 Ekim 2026'da düzenlenecek 13. Yılın Eğitimde Başarı Ödülleri Gecesi'nde sahiplerini bulacak.

ÖDÜL TAKVİMİ

Başvurular

3 Ağustos - 18 Eylül 2026

Ödül Töreni

24 Ekim 2026

Bilgi ve Katılım Hakkında:

cemk@esmyayincilik.com.tr

ÖDÜL KATEGORİLERİ

- ✔ Yılın Yaşam Boyu Eğitim Ödülü
- ✔ Yılın Eğitim Girişimcisi
- ✔ Yılın Eğitim Profesyoneli
- ✔ Yılın Eğitim Bürokratı
- ✔ Yılın Milli Eğitim Müdürü
- ✔ Yılın Eğitimde Türkiye Markası Ödülü
- ✔ Yılın Öğretmeni Ödülü
- ✔ Yılın Eğitime Katkı Ödülü
- ✔ Yılın Rektörü
- ✔ Yılın En İyi Çıkış Yapan Eğitim Kurumu Ödülü
- ✔ Yılın Sürdürülebilir Eğitim Ödülü
- ✔ Yılın Eğitimde İnovasyon Ödülü
- ✔ Yılın Eğitim Projesi Ödülü
- ✔ Yılın Okul Mimarisi Ödülü
- ✔ Yılın Eğitim Çözümleri Şirketi Ödülü
- ✔ Yılın Sosyal Sorumluluk Projesi Ödülü
- ✔ Yılın Eğitimci Akademisyeni
- ✔ Yılın Online Eğitim Platformu Ödülü

Çocuğunuzun Gelişim Karnesine Bakın!

Yaz tatili bitti, şimdi okul zamanı. Ailelerin gündeminde yeniden okul hazırlıkları, uyku düzeni, beslenme alışkanlıkları ve akademik hedefler var. Hekim İlaç CEO'su ve Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı Dr. Murat Doğan, okul öncesinde ailelerin çocukları için bir "gelişim karnesi" çıkarmasını öneriyor. Bu karnenin içinde yalnızca akademik becerilerin değil; uyku düzeni, dengeli beslenme, fiziksel aktivite, ekran kullanımı, dikkat süresi, sosyal ilişkiler ve duygusal durumun da değerlendirilmesi gerektiğine dikkat çekiyor.

"Çocuğum bu yıl derslerinde başarılı olacak mı?" sorusunun okul öncesinde ailelerin en fazla odaklandığı konulardan biri olduğunu belirten Dr. Murat Doğan, başarının yalnızca akademik performans üzerinden değerlendirilmemesi gerektiğini söyleyerek, "Bir çocuğun okula hazır olması, yalnızca okuma-yazma ya da matematik becerileriyle ölçülemez. Düzenli uyuyabilmesi, güne enerjik başlayabilmesi, yeterli ve dengeli beslenmesi, hareket etmesi, dikkatini sürdürebilmesi ve duygularını ifade edebilmesi de öğrenme sürecinin önemli parçalarıdır" dedi.

Dr. Murat Doğan'a göre aileler okul başlamadan önce çocuklarının son birkaç aylık rutinini gözden geçirerek küçük bir "gelişim karnesi" oluşturabilir. Bu değerlendirme, çocuğun eksiklerini ortaya çıkarmaktan çok, yeni eğitim dönemine hangi alanlarda desteklenmesi gerektiğini fark etmeyi amaçlıyor.

1. Uyku: Okul başarısının görünmeyen temeli

Yaz aylarında geç yatıp geç kalkmaya alışan çocukların okul dönemine geçişte zorlanabileceğini belirten Dr. Murat Doğan, uyku saatlerinin okul açılmadan bir süre önce kademeli olarak düzenlenmesini önerdi.

Kaliteli ve yeterli uykunun çocukların dikkat, öğrenme, hafıza ve gün içindeki enerjileri açısından önemli olduğunu vurgulayan Doğan, "Okulun ilk günü uyku düzenini değiştirmek yerine, dönüşü aşamalı gerçekleştirmek daha doğru bir yaklaşım" diye konuştu.

2. Beslenme: Çantaya konan kadar evde kurulan düzen de önemli

Okul döneminde çocukların gün içerisindeki beslenme düzeninin de gözden geçirilmesi gerektiğini ifade eden Dr. Murat Doğan, kahvaltının atlanmaması, yeterli sıvı tüketimi ve çeşitli besinlerden oluşan dengeli bir beslenme düzeninin önemine dikkat çekti.

"Çocukların büyüme ve gelişme döneminde ihtiyaç duyduğu besin öğelerini dengeli biçimde alması, genel sağlıklarının yanı sıra günlük yaşam performansları açısından da önemlidir" diyen Dr. Murat Doğan, ailelerin tek bir besine veya ürüne odaklanmak yerine çeşitliliği ve dengeli beslenmeyi esas alması gerektiğini belirtti.

3. Ekran süresi: Yasaklamak yerine denge kurmak

Yaz döneminde artan ekran süresinin okul dönemine geçişte yeniden düzenlenmesi gerektiğini belirten Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı Dr. Murat Doğan, çocukların ekranla ilişkisini yalnızca "yasak" üzerinden değerlendirmek yerine, sağlıklı bir günlük rutin oluşturmanın daha işlevsel olduğunu söyledi.

Ekran kullanımının uyku, fiziksel aktivite, yüz yüze sosyal etkileşim ve ders çalışma zamanının önüne geçmemesi gerektiğini vurgulayan Uzm. Dr. Murat Doğan, ailelerin çocuklarıyla birlikte günlük kullanım sınırlarını belirlemesini önerdi.

4. Hareket: Öğrenmenin de destekçisi

Çocukların okul dışında hareket etmeye ve oyun oynamaya zaman

ayırmasının önemine değinen Dr. Murat Doğan, fiziksel aktivitenin çocukların genel sağlığının yanı sıra günlük yaşam rutinlerinin önemli bir parçası olduğunu ifade ederek "Çocukların yalnızca masa başında geçirdiği zamanı artırmak, başarıyı artırmanın tek yolu değildir. Oyun, hareket, dinlenme ve öğrenme arasında sağlıklı bir denge kurulmalıdır" dedi.

5. Duygusal hazırlık unutulmamalı

Okula dönüşün çocuklar açısından yalnızca fiziksel değil, duygusal bir geçiş olduğunu da belirten Dr. Murat Doğan, özellikle yeni bir okula başlayacak veya sınıf değiştirecek çocukların kaygılarının dikkate alınması gerektiğini belirtti.

Ailelerin çocuklarına sürekli "Bu yıl başarılı olmalısın" mesajı vermek yerine, "Okulda seni neler heyecanlandırıyor?", "Neler konusunda endişelisin?" gibi açık uçlu sorular yöneltmesinin çocuğun duygularını ifade etmesine yardımcı olabileceğini belirten Uzm. Dr. Murat Doğan, başarı baskısı yerine güven duygusunun desteklenmesinin önemine dikkat çekti.

"Çocuğun gelişim karnesinde en önemli başlık: bütünlük"

Dr. Murat Doğan, okul öncesi dönemde ailelerin kendilerine şu soruları yöneltebileceğini aktardı:

Uyku düzenimiz nasıl?

Beslenme alışkanlıklarımız dengeli mi?

Çocuğum yeterince hareket ediyor mu?

Ekran kullanımı günlük yaşamını etkiliyor mu?

Dikkatini sürdürebiliyor mu?

BU 7 ADIMI ATIN!

Hekim İlaç Kurucusu ve Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı Dr. Murat Doğan, tatilde değişen uyku, beslenme ve ekran alışkanlıklarının bir gecede okul düzenine çevrilmemesi gerektiğini söyledi. "Sağlıklı bir eğitim yılı ilk zil çalmadan önce başlar" diyen Dr. Murat Doğan, ebeveynlerin dikkat etmesi gerekenleri 7 maddede sıraladı:

1. Uykuyu son geceye bırakmayın: Yatma ve kalkma saatlerini okul açılmadan birkaç gün önce kademeli olarak erkene çekin.

2. Kahvaltı düzenini yeniden kurun: Kahvaltı yapmadan okula giden çocuklarda açlık, yorgunluk ve derse odaklanma güçlüğü görülebilir.

3. Ekran süresini azaltın: Telefon ve tablet kullanımını bir anda yasaklamak yerine aşamalı olarak sınırlandırın. Özellikle yatmadan önce ekran kullanımından kaçının.

4. Hijyen kurallarını hatırlatın: El yıkama, öksürürken ağzı kapatma ve kişisel eşyaları paylaşmama alışkanlıkları okul enfeksiyonlarına karşı önem taşıyor.

5. Görme ve işitme belirtilerini izleyin: Ekrana fazla yaklaşma, gözleri kısma, baş ağrısı veya söylenenleri sık sık tekrar ettirme gibi belirtileri önemseyin.

6. Çantayı hafifletin: Çantanın iki omuza birden takılmasına ve yalnızca gerekli malzemelerin taşınmasına dikkat edin.

7. Okul kaygısını küçümsemeyin: İlk günlerde görülen karın ağrısı, mide bulantısı ve iştahsızlık bazen kaygıdan kaynaklanabilir. Çocuğunuzu yargılamadan dinleyin.

MIT'DEN ÜNİVERSİTELERE YAPAY ZEKÂ UYARISI

Yapay zekâ üniversiteyi değiştiriyor: Asıl soru "AI nasıl kullanılır?" değil, "AI çağında üniversite neden var?". Yapay zekâ, üniversitelerin yalnızca ders anlatma biçimini değil, öğrenmenin kendisini, ölçme-değerlendirme sistemlerini, akademisyenlerin rolünü ve araştırmanın geleceğini yeniden şekillendiriyor. MIT'nin Ağustos 2026'da yayımladığı kapsamlı rapor, yükseköğretim için yeni bir dönemin başladığını ilan ediyor. Rapora göre üniversitelerin önündeki görev yapay zekâyı yasaklamak ya da sınırsız biçimde kullanıma açmak değil; insanın düşünme, keşfetme, üretme ve problem çözme kapasitesini merkeze alan yeni bir eğitim modeli oluşturmak.

DÖNÜM NOKTASINDAYIZ

Dünyanın önde gelen teknoloji ve araştırma üniversitelerinden Massachusetts Institute of Technology (MIT), yapay zekânın yükseköğretim üzerindeki etkisini değerlendirmek amacıyla 2026 yılının başında özel bir komite oluşturdu. "Ad Hoc Committee on AI Use in Teaching, Learning, and Research Training" adıyla çalışan komite; öğretim elemanları ve öğrencilerin yapay zekâyı nasıl kullandığını değerlendirdi, öğretim ve ölçme-değerlendirme süreçlerinde ortaya çıkan yeni olanakları ve sorunları inceledi ve MIT için bir yapay zekâ kullanım politikası önerdi.

25 Ağustos 2026'da yayımlanan nihai rapor, MIT Başkanı Sally Kornbluth tarafından "MIT ve tüm yükseköğretim için bir dönüm noktası" olarak nitelendirildi. Kornbluth'a göre üretken yapay zekânın eğitim ve araştırma modeli üzerindeki fırsatları ve riskleri, üniversitelerin kendi misyonlarını yeniden değerlendirmesini gerektirecek bir noktaya ulaştı. MIT'nin mesajı oldukça açık: Yapay zekâ artık üniversitelerin geleceğinde dışarıdan izlenen bir teknoloji değil, eğitim sisteminin içinde yönetilmesi gereken temel bir gerçeklik.

YAPAY ZEKÂ ÜNİVERSİTEYİ NASIL DEĞİŞTİRECEK?

1. **Ödevin kendisi artık yeterli olmayacak:** Üretken yapay zekâ, öğrencilerin saniyeler içinde makale taslağı oluşturmasına, kod yazmasına, araştırma soruları geliştirmesine, sunum hazırlamasına ve karmaşık konuları açıklamasına olanak sağlıyor. Bu durum üniversitelerde geleneksel ödev sisteminin geleceğini doğrudan etkiliyor. Bir öğrenci tarafından teslim edilen metnin ne kadarının öğrencinin kendi düşüncesi, ne kadarının yapay zekâ tarafından üretildiğini belirlemek giderek zorlaşıyor. MIT bu nedenle ölçme ve değerlendirme sistemlerinin yeniden düşünülmesi gerektiğini vurguluyor. Üniversitelerin yalnızca ortaya çıkan

ürüne değil, öğrencinin düşünme ve öğrenme sürecine daha fazla odaklanması gerekiyor. Bu yaklaşım, klasik "ödevi teslim et" modelinden farklı bir eğitim anlayışını gündeme getiriyor. Öğrenciden artık yalnızca bir rapor hazırlaması değil;

- problemi nasıl tanımladığını,
- hangi kaynaklardan yararlandığını,
- yapay zekâyı nerede kullandığını,
- hangi kararları kendisinin verdiğini,
- ortaya çıkan bilgileri nasıl doğruladığını

göstermesi beklenebilir. Başka bir ifadeyle geleceğin üniversitesinde sonuç kadar süreç de değerlendirilecek.

2. "Yapay zekâ kullanma" demek çözüm değil: MIT raporunun önemli mesajlarından biri, üniversitelerin yapay zekâ karşısında yalnızca yasaklayıcı politikalar geliştirmemesi gerektiği. MIT, her ders için açık ve görünür bir yapay zekâ kullanım politikası oluşturulmasını öneriyor. Üstelik bu politikanın yalnızca "AI kullanılabilir" veya "AI kullanılamaz" demesi yeterli görülmüyor. Öğrencinin hangi kullanımın neden serbest, neden sınırlı veya neden yasak olduğunu anlayabilmesi gerekiyor. MIT, bu politikaların açık ve anlaşılır bir formatta sunulmasını ve kullanım kurallarının gerekçesinin de belirtilmesini öneriyor. Bu yaklaşım, üniversitelerde önemli bir kültürel değişimin habercisi. Çünkü mesele artık: "Öğrenci ChatGPT kullandı mı?" değil. Asıl soru: "Öğrenci yapay zekâyı öğrenme sürecini güçlendirecek şekilde mi kullandı?"

3. Yapay zekâ okuryazarlığı yeni temel beceri: Geleceğin üniversite öğrencisinin mutlaka bilgisayar mühendisi olması gerekmiyor. Ancak hangi bölümde okursa okusun, yapay zekânın temel çalışma mantığını, sınırlarını, risklerini ve etik boyutlarını bilmesi gerekecek. Bir hukuk öğrencisi yapay zekânın ürettiği hukuki bilgiyi sorgulayabilmeli. Bir tıp öğrencisi yapay zekâ destekli bir önerinin sınırlarını anlayabilmeli. Bir öğretmen adayı yapay zekânın öğrenme süreçlerini nasıl etkilediğini bilmeli. Bir işletme öğrencisi yapay zekânın iş modellerini nasıl dönüştürdüğünü analiz edebilmeli. Bir mühendis ise yapay zekâyı yalnızca kullanmakla kalmayıp onun ürettiği sonuçların doğruluğunu test edebilmeli. Bu nedenle AI okuryazarlığı, belirli bir bölümün uzmanlık alanı olmaktan çıkıp üniversite eğitiminin ortak bileşenlerinden biri haline geliyor. MIT'nin raporu da öğrencileri gelecekte karşılaşacakları dünyaya hazırlamak için "AI-aware", yani yapay zekânın farkında olan eğitim süreçlerinin geliştirilmesini öneriyor.

4. Akademisyenin rolü ortadan kalkmıyor, değişiyor: Yapay zekânın üniversitelerde yaygınlaşmasıyla birlikte en çok tartışılan konulardan biri de akademisyenlerin geleceği. Yapay zekâ bilgi aktarımının önemli bir bölümünü üstlenebilir mi? Evet. Peki üniversitedeki öğretim elemanının rolünü tamamen ortadan kaldırabilir mi? MIT'nin yaklaşımı buna hayır diyor.

TÜRKİYE İÇİN 5 ÖNEMLİ DERS

MIT raporu yalnızca ABD'deki üniversiteler için değil, Türkiye'deki yükseköğretim sistemi için de önemli mesajlar taşıyor.

1. Müfredatlar yeniden ele alınmalı
Yapay zekâ yalnızca bilgisayar ve mühendislik bölümlerinin konusu olmaktan çıkarılmalı; tüm disiplinlerle ilişkisi kurulmalı.

2. Sınav sistemi değişmeli
Ezber ve standart ödevlerin ağırlığı azaltılırken proje, uygulama, sunum, tartışma ve süreç değerlendirmeleri güçlendirilmeli.

3. Akademisyenlere destek verilmeli
Öğretim üyelerinin yapay zekâ araçlarını pedagojik açıdan doğru kullanabilmesi için sürekli mesleki gelişim programları oluşturulmalı.

4. AI etiği öğretilmeli
Öğrenciler yapay zekânın yalnızca teknik kapasitesini değil; yanlış bilgi, önyargı, telif, mahremiyet ve akademik dürüstlük gibi risklerini de öğrenmeli.

5. İnsan merkezli üniversite korunmalı
Dijitalleşme hızlanırken kampüs, sosyal etkileşim, uygulamalı eğitim ve insan ilişkileri ihmal edilmemeli.

Çünkü üniversite yalnızca bilgi aktaran bir kurum değil. Üniversite aynı zamanda öğrencinin tartıştığı, hata yaptığı, fikir geliştirdiği, deney yaptığı, başkalarıyla çalıştığı ve eleştirel düşünmeyi öğrendiği bir ortam. Dolayısıyla akademisyenin rolü "bilginin tek kaynağı" olmaktan çıkarak; rehber, danışman, tartışma ortağı, eleştirel düşünme geliştiricisi ve öğrenme tasarımcısı haline gelebilir.

5. "Hands-oO" eğitimin değeri artacak: Yapay zekâ dijital ortamda çok hızlı sonuç üretebilir. Ancak MIT raporu, bu gelişmenin uygulamalı ve deneyimsel öğrenmenin önemini azaltmadığını, tam tersine artırabileceğini vurguluyor. Laboratuvar çalışmaları, saha deneyimleri, tasarım süreçleri, grup çalışmaları ve gerçek problemler üzerinde gerçekleştirilen projeler öğrencinin yalnızca bilgiye ulaşmasını değil, bilgiyi kullanmasını sağlıyor. Bu nedenle geleceğin üniversitesi yalnızca daha fazla dijitalleşen değil, aynı zamanda daha fazla deneyim yaşatan bir üniversite olabilir.

6. Üniversitenin fiziksel kampüsünün değeri azalmıyor: Yapay zekâ ve çevrimiçi eğitim teknolojilerinin gelişmesi, "Geleceğin üniversitesi tamamen dijital olacak mı?" sorusunu yeniden gündeme getiriyor. MIT'nin cevabı dikkat çekici: İnsan, topluluk ve kampüs deneyimi eğitim modelinin merkezinde kalmalı. MIT raporu, öğrencilerin sosyal ve akademik topluluklarla kurduğu ilişkilerin korunmasını ve güçlendirilmesini önemli bir hedef olarak ortaya koyuyor. Çünkü öğrenme yalnızca bireysel bir faaliyet değil. Bir öğrencinin arkadaşlarıyla tartışması, öğretim üyesine soru sorması, laboratuvarda hata yapması, bir ekip içinde fikir savunması veya bir projeyi birlikte geliştirmesi de eğitimin parçası. Bu nedenle yapay zekâ çağında üniversitenin fiziksel varlığı sona ermiyor. Belki de tam tersine daha değerli hale geliyor.

7. Araştırmanın hızı da değişiyor: Yapay zekânın üniversiteler üzerindeki etkisi yalnızca eğitimle sınırlı değil. Araştırma süreçlerinde de önemli bir dönüşüm yaşanıyor. Literatür tarama, veri analizi, kodlama, modelleme, hipotez geliştirme ve olası çözümlerin test edilmesi gibi alanlarda yapay zekâ araştırmacılara önemli hız avantajları sağlayabiliyor. MIT Başkanı Sally Kornbluth da üniversitedeki araştırmacıların yapay zekâ araçlarını kullanarak hipotez üretme ve olası çözümleri test etme süreçlerini hızlandırdığını belirtiyor. Bu durum bilimsel araştırmanın geleceği açısından önemli bir soru doğuruyor: Yapay zekâ daha hızlı araştırma yapabiliyorsa, üniversiteler daha fazla araştırmayı daha kısa sürede gerçekleştirebilecek mi? Yanıt büyük ölçüde evet olabilir. Ancak bunun karşılığında akademik etik, veri güvenliği, kaynak doğrulama ve bilimsel sorumluluk konuları daha da önemli hale gelecek.

8. Yapay zekâ politikası "bir kez yazılıp bitirilemez": Yapay zekâ teknolojilerinin en önemli özelliklerinden biri değişim hızları. Bugün kullanılan bir model, birkaç ay sonra çok daha gelişmiş bir araç tarafından geride bırakılabilir. Bu nedenle üniversitelerin hazırladığı yapay zekâ politikalarının da statik olmaması gerekiyor. MIT, sürekli değerlendirme, deneme, öğrenme ve güncelleme mekanizmalarının kurulmasını öneriyor. Üniversite bu nedenle yapay zekâ konusunda yalnızca kurallar belirlemek yerine yeni uygulamaları test edecek, deneyimleri paylaşacak ve politikaları gerektiğinde güncelleyecek yapılar oluşturuyor. MIT ayrıca öğretim, öğrenme, araştırma ve akademik eğitim süreçlerinde yapay zekânın sorumlu kullanımını desteklemek amacıyla MIT AI Community Hub adlı kurumsal bir merkez oluşturdu. Merkez; öğretim üyeleri, öğrenciler, araştırmacılar ve çalışanlar için kaynak, eğitim, topluluk ve uygulama desteği sağlamayı amaçlıyor.

9. En büyük tehlike: Öğrenmeden Üretmek: Yapay zekânın üniversiteler açısından yarattığı en önemli risklerden biri belki de burada yatıyor. Öğrenci bir problemi kendi başına çözmeden yapay zekâdan çözüm istediğinde, ortaya iyi bir sonuç çıkabilir. Ancak öğrenci gerçekten öğrenmiş olur mu? Bu soru önümüzdeki yıllarda üniversitelerin en önemli tartışmalarından biri olacak. Çünkü eğitimin amacı yalnızca doğru cevabı üretmek değil. Eğitimin amacı, öğrencinin doğru cevaba ulaşabilecek zihinsel kapasiteyi geliştirmesi. Yapay zekâ bu süreci desteklediğinde son derece güçlü bir eğitim aracına dönüşebilir. Fakat öğrencinin düşünme sürecinin tamamını üstlendiğinde, eğitimin temel amacını zayıflatabilir. Bu nedenle MIT'nin yaklaşımında insanın düşünme ve keşfetme kapasitesi merkezi konumunu koruyor.

ÜNİVERSİTE NEDEN VAR?

MIT'nin raporunun belki de en önemli sorusu doğrudan sorulmuyor ama bütün önerilerin arkasında duruyor: "Yapay zekânın bilgiye saniyeler içinde ulaşabildiği bir dünyada üniversite neden var?" Eğer üniversitenin görevi yalnızca bilgi aktarmaksa yapay zekâ gerçekten güçlü bir rakip. Ancak üniversitenin amacı düşünen, sorgulayan, üreten, hata yaparak öğrenen, birlikte çalışabilen, etik kararlar verebilen ve yeni problemler karşısında çözüm geliştirebilen insanlar yetiştirmekse, yapay zekâ bir rakip değil, güçlü bir araç. MIT'nin raporu bu nedenle aslında bir "yapay zekâ raporu" olmaktan daha fazlası. Bu rapor, yükseköğretime yöneltilmiş bir yeniden düşünme çağrısı. Üniversitelerin önünde iki seçenek var: Ya yapay zekânın eğitim sistemini değiştirmesini bekleyecekler ya da eğitim sisteminin yapay zekâ çağında nasıl olması gerektiğine kendileri karar verecekler. MIT ikinci yolu seçmiş görünüyor. Ve belki de geleceğin üniversiteleri arasındaki rekabet artık yalnızca "Kim daha iyi eğitim veriyor?" sorusuyla değil, "Kim insanı yapay zekâ çağının en güçlü yetkinlikleriyle donatabiliyor?" sorusuyla belirlenecek.

MIT RAPORUNDAN 10 ÇARPICI MESAJ

- Yapay zekâ üniversiteler için artık geleceğin konusu değil, bugünün gerçeği.
- Eğitim süreçleri "AI-aware" hale getirilmeli.
- Ölçme ve değerlendirme yöntemleri yeniden tasarlanmalı.
- Her ders için açık ve anlaşılır bir AI kullanım politikası oluşturulmalı.
- Öğrenciler yapay zekâyı ne zaman kullanacağını kadar, ne zaman kullanmaması gerektiğini de öğrenmeli.
- Uygulamalı ve deneyimsel öğrenmenin önemi korunmalı.
- Üniversitenin sosyal ve fiziksel ortamı eğitimdeki merkezi rolünü sürdürmeli.
- Akademisyenler yapay zekâyla rekabet etmek yerine onu pedagojik amaçlarla kullanmayı öğrenmeli.
- Araştırma süreçlerinde yapay zekânın sunduğu hız ve keşif potansiyelinden yararlanılmalı.
- Üniversitelerin yapay zekâ politikaları değişen teknolojiye uyum sağlayacak şekilde sürekli güncellenmeli.

O SENE BU SENE

www.sekizoniki.com

sekizonikikurs

ÖĞRENMENİN

NE ZAMANI NE SINIRI

Türkiye'nin franchise odaklı yenilikçi eğitim modeli
Sekiz Oniki'*de.*

SEKIZ ONIKI KURS

Özel okul kaosu bitmedi yalnızca şekil değiştirdi!

2020'de özel okulların sektörleşmesini savunuyordum. Bugün daha fazlasını istiyorum: Ekonomik olarak sürdürülebilir, eğitimsel olarak anlamlı ve toplumsal olarak sorumlu bir ekosistem.

Kayhan Karlı
Eğitimci | Eğitim girişimcisi
YÖM Eğitim Vakfı Başkanı

Ocak 2020 tarihinde artı eğitim'de "Özel Okul Kaosu!" başlıklı bir yazı kaleme almıştım. O gün peş peşe kapanan özel okulları, dershanelerin okula dönüştürülmesinin yarattığı nitelik sorunlarını, kontrolsüz fiyat rekabetini ve yönetilemeyen bütçeleri tartışıyordum. Yazının sonunda özel okul dünyasına biraz ironik bir soru yöneltmiştim: "Deve miyiz, yoksa kuş mu?" Yani okul muyuz, dershane miyiz? Eğitim kurumu muyuz, sınav hazırlık merkezi miyiz? Uzun vadeli bir eğitim kurumu mu inşa ediyoruz, yoksa o yılın kayıt sayısına göre ayakta kalmaya çalışan ticari bir organizasyon mu?

Altı yılı aşkın bir süre sonra geriye baktığımda şunu söyleyebilirim: Soruyu doğru sormuşuz; fakat sorun düşündüğümüzden daha derinmiş. 2020'de sözünü ettiğim özel okul kaosu sona ermedi. Yalnızca biçim değiştirdi.

2020'de gördüğümüz iki temel sorun

O yazıda iki ana mesele üzerinde durmuştum. Birincisi nitelik sorunuydu. Dershanelerin dönüşümüyle okul kavramının giderek sınav başarısıyla özdeşleştiğini; yabancı dilin, sanatın, sporun, sosyal-duygusal gelişimin, düşünme becerilerinin ve bütüncül eğitimin ikinci plana itildiğini söylüyordum.

İkincisi ekonomik sürdürülebilirlikti. Okulların gerçek maliyetlerini, yatırım ihtiyaçlarını ve uzun vadeli fiyatlandırmayı hesaba katmadan birbirleriyle fiyat rekabetine girmelerinin sonunda kurumları, velileri ve öğretmenleri birlikte mağdur edeceğini yazmıştım.

Bugünün verileri, büyüyen tartışmaya rağmen özel öğretimin sistem içindeki payının köklü biçimde değişmediğini gösteriyor. 2019-2020'de özel okullarda yaklaşık 1 milyon 468 bin öğrenci vardı ve toplam örgün eğitim içindeki pay yaklaşık yüzde 8,8'di. 2024-2025'te öğrenci sayısı yaklaşık 1 milyon 540 bine, pay ise yüzde 9,1'e ulaştı. Üstelik özel okul öğrenci sayısı 2022-2023'te yaklaşık 1 milyon 671 bine çıktıktan sonra iki yıl üst üste geriledi.

Kısacası altı yıldır ücretleri, zincirleri, kampüsleri, yatırımları ve kayıt yarışını konuşuyoruz; fakat özel öğretimin sistem içindeki ağırlığı yerinde sayıyor. Bu tablo bize açık bir şey söylüyor: Türkiye'de özel okulculuğun temel meselesi büyümek değil, sağlıklı büyüyememektir.

Dün "sektör" diyordum, bugün "ekosistem" diyorum

2020'de özel okulculuğun gerçek anlamda bir sektör hâline gelmesi ve kendi normlarını oluşturması gerektiğini savunuyordum. Bugün bu düşünceyi ileri taşıyorum. Eğitim için yalnızca "sektör" kelimesi artık yetersizdir.

Evet, özel okul bir işletmedir. Maaş ve vergi öder; bina kiralar veya yatırım yapar; teknoloji, yemek, servis, güvenlik, bakım ve eğitim materyali satın alır. Bütçe yapmak ve sürdürülebilir olmak zorundadır. Fakat özel okul yalnızca ticari bir işletme değildir. Çünkü sunduğu şey sıradan bir tüketim ürünü değildir. Bir çocuğun yılın yaklaşık 180 günündeki gelişimine, düşünme biçimine ve dünyayla kurduğu ilişkiye dokunur. Bu nedenle bugün meseleyi daha net tanımlıyorum: Özel okulun mülkiyeti özel olabilir; yaptığı iş kamusaldır. Ekonomik sürdürülebilirliğin yanında eğitimsel ve ahlaki sürdürülebilirliği de güvence altına alınmalıdır.

Yeni kaos: maliyet ile erişilebilirlik arasındaki uçurum

Son yıllarda özel okul tartışmasının neredeyse tamamı ücretler üzerinden yürüyor. TÜİK'e göre toplam eğitim harcaması 2024 yılında bir önceki yıla kıyasla yüzde 94,6 artarak 2,2 trilyon lirayı geçti; öğrenci başına harcama da 100 bin liranın üzerine çıktı.

Bir tarafta velilerin satın alma gücü zorlanıyor, diğer tarafta okul işletme maliyetleri yükseliyor. Ortada öğretmenlerin ve diğer çalışanların geçim gerçeği duruyor. Böylece veli çok ödediğini, okul aldığı ücretin yetmediğini, öğretmen ise yeterince kazanamadığını söylüyor. Bir ekonomik modelde müşteri, işletme ve çalışan aynı anda memnuniyetsizse sorun

tek tek taraflarda değil, sistemin tasarımındadır.

Ücret artışlarına ilişkin düzenlemelerin sıklaşması bu gerilimin göstergesidir. Ancak kritik ayrımı kaybetmemeliyiz: Fahiş fiyat başka şeydir, nitelikli eğitimin gerçek maliyeti başka şey. Türkiye, bu ikisini ayırabilecek şeffaf ve denetlenebilir bir yapı kurmak zorundadır.

Öğretmeni yoksullaştırarak nitelikli okul kurulamaz

2024-2025 verilerine göre özel okullarda 177 bin 738 öğretmen görev yapıyordu. Bu sayı, özel öğretimin yalnızca velileri ve okul sahiplerini ilgilendiren bir alan olmadığını gösteriyor; yüz binlerce eğitimcinin çalışma hayatından söz ediyoruz.

Özel okulun mali krizini öğretmen ücretlerini baskılayarak çözmeye çalışmak, kurumun kendi temel sermayesini tüketmesidir. Bir okulun niteliği binasının metrekaresiyle değil, öğretmenine verdiği değerle başlar. Öğretmeni sürekli değişen, mesleki gelişime yatırım yapmayan ve eğitimciyi yalnızca ders saati üzerinden değerlendiren bir okulun sürdürülebilir bir eğitim kültürü oluşturması mümkün değildir.

Bir okulun gerçek bilançosunda yalnızca gelir ve giderler bulunmaz. Öğretmen devamlılığı, çalışan memnuniyeti, öğrenci aidiyeti, veli güveni ve öğrenme niteliği de bilanço kalemidir. Bunların Excel'de ayrı bir sütunu olmaması, gerçek olmadıkları anlamına gelmez.

Yeni ve büyük gerçek: Demografi

2020'de bugünkü kadar görünür olmayan önemli bir gerçek artık kapımızda: demografik daralma. TÜİK'e göre 2025'te canlı doğan bebek sayısı 895 bin 374'e, toplam doğurganlık hızı 1,42'ye geriledi. Çocuk nüfusun toplam nüfus içindeki oranı da yüzde 24,8'e düştü.

Eğitim alanı açısından mesaj açıktır: Önümüzdeki yıllarda paylaşılacak öğrenci kitlesi büyümeyecek, küçülecek. Bu nedenle "yeni kampüs, yeni şube, daha fazla kontenjan" mantığıyla hazırlanan büyüme planları yeniden ele alınmalıdır. Geleceğin özel okulculuğunda mesele daha fazla bina yapmak değil, daha iyi okul yapmaktır.

Okul görünümündeki sınav merkezleri

2020'de dershanelerin okula dönüşmesinin yarattığı sorunu tartışmıştım. Altı yıl sonra mesele farklı biçimlerde sürüyor. 2025 sonunda yapılan denetimlerde "hayalet sınıf" uygulamaları nedeniyle 48 özel okulun ruhsatının iptal edildiği, çeşitli kurumlara yaklaşık 300 milyon lira idari para cezası uygulandığı açıklandı. 2026'da mevzuatta yapılan değişiklikler de kurum türüne uygun olmayan programlara karşı yaptırımları güçlendirdi.

Bu tablo 2020'deki soruyu yeniden gündeme getiriyor: Okul muyuz, yoksa sınava öğrenci hazırlayan ticari organizasyonlar mı? Bir kurumun tabelasında "kolej" yazması onu okul yapmaz. Okul olmak bir bina standardı değil, eğitim kültürü standardıdır.

Bir düşüncemi bugün değiştiriyorum

2020'de özel öğretimin sistem içindeki payının yaklaşık yüzde 15'e ulaşmasının Türkiye için yararlı olabileceğini düşünüyordum. Bugün sayıdan çok daha az eminim. Artık daha önemli soru şudur: Yüzde 15 nasıl bir özel öğretim olacak?

Eğer özel okul eğitimde sınıfsal ayrışmayı büyütüyor, öğretmeni ucuz iş gücü olarak görüyor, sınav başarısını eğitim başarısıyla karıştırıyor, veliye sürekli ek maliyet üretiyor ve kamudaki sorunlardan kendisine pazar yaratıyorsa yüzde 15 değil, yüzde 5 olması bile tartışılmalıdır.

Ama yenilik üretiyor, öğretmenlik mesleğine yatırım yapıyor, yeni öğrenme modelleri geliştiriyor, kamunun da yararlanabileceği araştırmalar yürütüyor, burslarla toplumsal çeşitlilik sağlıyor ve çocukların insan olarak gelişimini önemsiyorsa güçlü bir özel öğretim alanı Türkiye için gerçek değer yaratabilir.

Dolayısıyla benim için mesele artık özel okulun oranı değil, toplumsal işlevidir.

2026'dan sonra beş öncelik

Türkiye özel okulculuğunun önünde beş temel görev bulunduğunu düşünüyorum:

1. **Finansal şeffaflık:** Veli ödediği ücretin karşılığını bilmeli; okul gerçek maliyetlerini öngörebilen uzun vadeli bir model kurmalıdır.
2. **Eğitimsel kalite güvencesi:** Kurumlar yalnızca bina ve personel mevzuatıyla değil; öğrenme kültürü, öğretmen gelişimi, çocuk güvenliği, öğrenci deneyimi ve mezun profiliyle değerlendirilmelidir.
3. **Öğretmen standardı:** Nitelikli öğretmeni kaybeden bir okul, markası ne kadar güçlü olursa olsun gerçek sermayesini kaybediyordur.
4. **Demografik gerçekliğe göre planlama:** Her boş arsaya okul açma dönemi sona ermeli; konsolidasyon, ortak kaynak kullanımı, küçük ve nitelikli modeller ile iş birlikleri konuşulmalıdır.
5. **Eğitimsel ahlak:** Eğitimde her yasal olan etik, her satılabilen hizmet gerekli, her pazarlama cümlesi eğitim ve her yüksek ücret kalite değildir.

Sonuç: Okul muyuz, yoksa yalnızca okul mu işletiyoruz?

2020'de özel okulların sektör olmasını istiyordum. 2026'da bundan daha fazlasını istiyorum: Kendi etik standartlarını oluşturan, öğretmenine yatırım yapan, velisine karşı şeffaf, çocuğu müşteri olarak görmeyen, finansal açıdan sürdürülebilir, eğitimsel açıdan anlamlı ve toplumsal açıdan sorumlu bir eğitim ekosistemi olmalarını.

Çünkü özel okulculuğun önündeki asıl soru "Kaç öğrenci kaydettik?" değildir. Asıl soru şudur: Bu ülkenin eğitimine gerçekten ne kattık?

Belki 2020'deki yazının sonundaki soruyu da değiştirme zamanı geldi. "Deve miyiz, kuş muyuz?" yerine artık şunu sormalıyız:

Okul muyuz, yoksa yalnızca okul mu işletiyoruz?

KAYNAK VE ATIF NOTLARI

» • Kayhan Karlı, "Özel Okul Kaosu!", Eğitim Tercihi, 27 Ocak 2020.
» Millî Eğitim Bakanlığı, Millî Eğitim İstatistikleri: Örgün Eğitim, 2019-2020 ve 2024-2025.
» TÜİK, Eğitim Harcamaları İstatistikleri, 2024.
» TÜİK, Doğum İstatistikleri, 2025.
» Millî Eğitim Bakanlığı, 2024-2025 Örgün Eğitim İstatistikleri ve özel öğretim kurumlarına ilişkin 2025-2026 açıklamaları.

Eğitimcinin İlk Sorumluluğu: ÖĞRENCİNİN GELECEĞİNİ SAVUNMAK

Yavuz KARA

K-12 Eğitim Lideri & Yönetim Uzmanı | Yazar

Eğitim üzerine konuşurken çoğunlukla öğretmenin niteliğini, okul yöneticisinin liderliğini, müfredatı, sınav sistemini, akademik başarıyı, teknolojiyi ve son yıllarda giderek daha fazla yapay zekâyı tartışıyoruz. Ancak bütün bu tartışmaların öncesinde cevaplamamız gereken çok daha temel bir soru olduğuna inanıyorum:

EĞİTİMCİ KİME KARŞI SORUMLUDUR?

Çalıştığı kuruma mı, yöneticisine mi, mevzuata mı, velilere mi, sisteme mi?. Elbette bunların her birine karşı farklı düzeylerde sorumluluklarımız vardır. Ancak bana göre eğitimcinin ilk ve vazgeçilmez sorumluluğu **öğrenciye ve öğrencinin geleceğine karşıdır.** Çünkü eğitimci olmak yalnızca eğitim sektöründe öğretmen, yönetici, akademisyen ya da kurum sahibi olarak görev yapmak anlamına gelmez. Eğitimcilik, her şeyden önce **bir insanın geleceğine dokunduğunun bilincinde olmaktır.**

EĞİTİM SIRADAN BİR HİZMET DEĞİLDİR

Özellikle özel öğretim kurumlarında eğitim, hukuki ve ekonomik açıdan bir hizmet ilişkisi içerisinde değerlendirilebilir. Veli bir bedel öder, kurum da bunun karşılığında belirli bir eğitim hizmeti sunar. Ancak eğitimi yalnızca bu ilişki üzerinden değerlendirmek büyük bir eksikliktir. Çünkü eğitim, sonuçları hizmetin sunulduğu anda ortaya çıkan sıradan bir hizmet değildir. Bir restoranda kötü hizmet aldığınızda başka bir restorana gidebilirsiniz. Satın aldığınız bir ürün beklentinizi karşılamadığında değiştirebilirsiniz. Birçok hizmette yaşanan kaybın telafisi mümkündür. Ancak eğitimde kaybedilen zamanı her zaman geri getiremezsiniz. Bir öğrencinin akademik eksikliği zamanında fark edilmezse, yeteneği keşfedilmezse, yanlış yönlendirilirse, özgüveni zedelenirse veya yıllarca kendisine uygun olmayan bir eğitim anlayışının içerisinde tutulursa bunun sonuçları bazen yıllar sonra ortaya çıkar. Dolayısıyla eğitimde yapılan yanlışların faturası yalnızca bugünün sınav sonuçlarına değil, öğrencinin geleceğine kesilebilir. Bu nedenle eğitim kurumlarının sunduğu şey yalnızca "eğitim hizmeti" değildir. V**eliler bize çocuklarının zamanını, gelişimini ve geleceklerinin önemli bir bölümünü emanet ederler.** Bence eğitimcilik mesleğinin etik sorumluluğu tam olarak burada başlar.

ÖĞRENCİNİN YÜKSEK YARARI

Eğitim sistemimizin merkezine daha güçlü biçimde yerleştirmemiz gereken kavramlardan biri **"öğrencinin yüksek yararı"** olmalıdır. Okulda alınan hemen her kararın sonunda şu soruyu sormamız gerekir: **Bu karar gerçekten öğrencinin yararına mı?**

» Bir sınıfın öğrenci sayısı belirlenirken...

» Bir öğretmenin görevlendirilmesinde...

» Bir öğrencinin sınıf veya şube değişikliğinde...

» Ölçme ve değerlendirme sisteminin oluşturulmasında...

» Öğrencinin akademik başarısı hakkında veli bilgilendirilirken...

» Rehberlik ve yönlendirme yapılırken...

» Bir öğrencinin disiplin süreci yönetilirken...

» Hatta okulun ticari ve finansal kararları alınırken bile...

Bu soruyu sormak zorundayız. Çünkü eğitim kurumlarının varlık nedeni kurumların kendisi değildir. **Okullar öğrenciler için vardır; öğrenciler okullar için değil.** Bu ifade basit görünebilir. Ancak eğitim yönetimindeki pek çok sorunun temelinde bu öncelik sıralamasının zaman zaman tersine dönmesi yatıyor.

EĞİTİMCİNİN GÖREVİ HER KARARI UYGULAMAK MIDIR?

Burada daha zor bir soruyla karşılaşıyoruz. Bir öğretmen veya yönetici, öğrencinin yararına olmadığını düşündüğü bir uygulamayla karşılaştığında ne yapmalıdır? Sadece uygulamalı mıdır? Bence hayır. Eğitimcilik yalnızca kendisine verilen görevleri yerine getirmek değildir. Eğitimcilik aynı zamanda mesleki **muhakeme ve etik sorumluluk gerektirir.** Elbette kurumların kuralları, mevzuatları ve yönetim hiyerarşileri vardır. Ancak eğitimcinin mesleki kimliği, yalnızca kurumsal hiyerarşinin bir parçası olmaya indirgenemez. Çünkü öğretmenin karşısında bir öğrenci vardır. Yöneticinin aldığı kararın sonunda bir öğrenci vardır. Eğitim politikalarının sonunda milyonlarca öğrenci vardır. Bu nedenle gerçek eğitimci gerektiğinde şu soruyu sorabilmelidir: **"Biz bunu neden yapıyoruz ve bunun öğrenciye faydası nedir?"** Bu soru kuruma karşı gelmek değildir. Tam tersine, nitelikli bir eğitim kurumunun en fazla ihtiyaç duyduğu şeylerden biri bu soruyu sorabilecek eğitimcilerdir. Sorgulamayan kurumlar zaman içerisinde kendi doğrularının içerisinde kaybolabilir.

VELİNİN DOĞRUYU BİLME HAKKI

Eğitimcinin sorumluluğu yalnızca öğrencinin haklarını korumakla da sınırlı değildir. Velinin de çocuğuyla ilgili gerçeği bilme hakkı vardır. Bir öğrencinin akademik olarak ciddi eksiklikleri varsa veli bunu bilmelidir. Öğrencinin davranışsal veya sosyal açıdan desteklenmesi gerekiyorsa bu durum doğru iletişim diliyle paylaşılmalıdır. Okul verdiği eğitim taahhüdünü yerine getiremiyorsa bunun üzeri pazarlama diliyle örtülmemelidir. Çünkü güven, eğitim kurumlarının en

önemli sermayelerinden biridir. Özellikle özel okullarda kayıt yenileme kaygısı nedeniyle veliyi kaybetmemek adına gerçeklerin ertelenmesi veya sorunların olduğundan farklı gösterilmesi kısa vadede kuruma avantaj sağlayabilir. Ancak uzun vadede hem öğrenciye hem veliye hem de kurumun itibarına zarar verir. **Eğitimde şeffaflık bir iletişim tercihi değil, etik bir yükümlülüktür.**

ÖZEL OKULLARDA ZOR DENGE

Özel öğretim kurumlarının ekonomik gerçeklerini görmezden gelmek de doğru değildir. Bir özel okulun yaşayabilmesi için gelir üretmesi, öğrenci kaydı yapması, çalışanlarının ücretlerini ödemesi, yatırım yapması ve finansal sürdürülebilirliğini sağlaması gerekir. Bunların tamamı doğaldır. Sorun ticari hedeflerin varlığı değildir. Sorun, **ticari hedeflerin eğitimsel doğruların önüne geçmeye başlamasıdır.** Bir okul kayıt kaygısıyla akademik gerçekleri gizliyorsa... Öğrenci kaybetmemek için eğitim standartlarından taviz veriyorsa... Öğretmen üzerinde veli memnuniyeti adına pedagojik açıdan yanlış baskılar oluşturuyorsa... Eğitim kalitesinden çok pazarlama algısına yatırım yapıyorsa... O noktada artık eğitim kurumunun varlık nedenini yeniden sorgulamak gerekir. Önceki yazılarımda özel okullardaki temel problemlerden birinin yalnızca doluluk değil, **değer üretme krizi** olduğunu ifade etmiştim. Burada bu düşünceyi bir adım daha ileri taşımak istiyorum: **Bir eğitim kurumunun ürettiği değerin en önemli ölçütlerinden biri, öğrencinin yüksek yararını ne kadar koruyabildiğidir.**

Çünkü değer üretmek yalnızca iyi sınav sonuçları elde etmek değildir. Değer üretmek öğrenciyi tanımaktır. Potansiyelini ortaya çıkarmaktır. Eksikliklerini zamanında fark etmektir. Doğru yönlendirmektir. Gerektiğinde veliye duymak istediğini değil, bilmesi gereken gerçeği söyleyebilmektir. Ve en önemlisi öğrencinin geleceğini günlük kurumsal çıkarların üzerinde tutabilmektir.

EĞİTİMDE BAŞARIYI YENİDEN TANIMLAMALIYIZ

Belki de eğitim sistemindeki en önemli sorunlardan biri başarı kavramını fazlasıyla daraltmış olmamızdır.

Sınav sonuçları... Üniversite yerleştirme oranları... LGS ve YKS dereceleri... Kayıt sayıları... Doluluk oranları... Bunların hepsi elbette önemlidir. Ancak hiçbiri tek başına bir okulun başarılı olduğunu göstermez. Asıl soru şudur: **Bu okul kendisine emanet edilen öğrenciyi aldığı noktadan nereye taşıdı?**

Bence eğitimde gerçek performans göstergelerinden biri tam olarak budur. Çok başarılı öğrencileri seçip onların başarılarını kurum başarısı olarak sunmak kolaydır. Asıl eğitim başarısı öğrencinin başlangıç noktası ile ulaştığı nokta arasındaki **katma değeri** ortaya koyabilmektir. Akademik olarak... Sosyal olarak... Duygusal olarak... Beceri açısından... Ve en önemlisi, öğrencinin geleceğe hazırlanması açısından. Geleceğin eğitim kurumları yalnızca sonuç açıklayan değil, **öğrencisine kattığı değeri ölçebilen kurumlar** olacaktır.

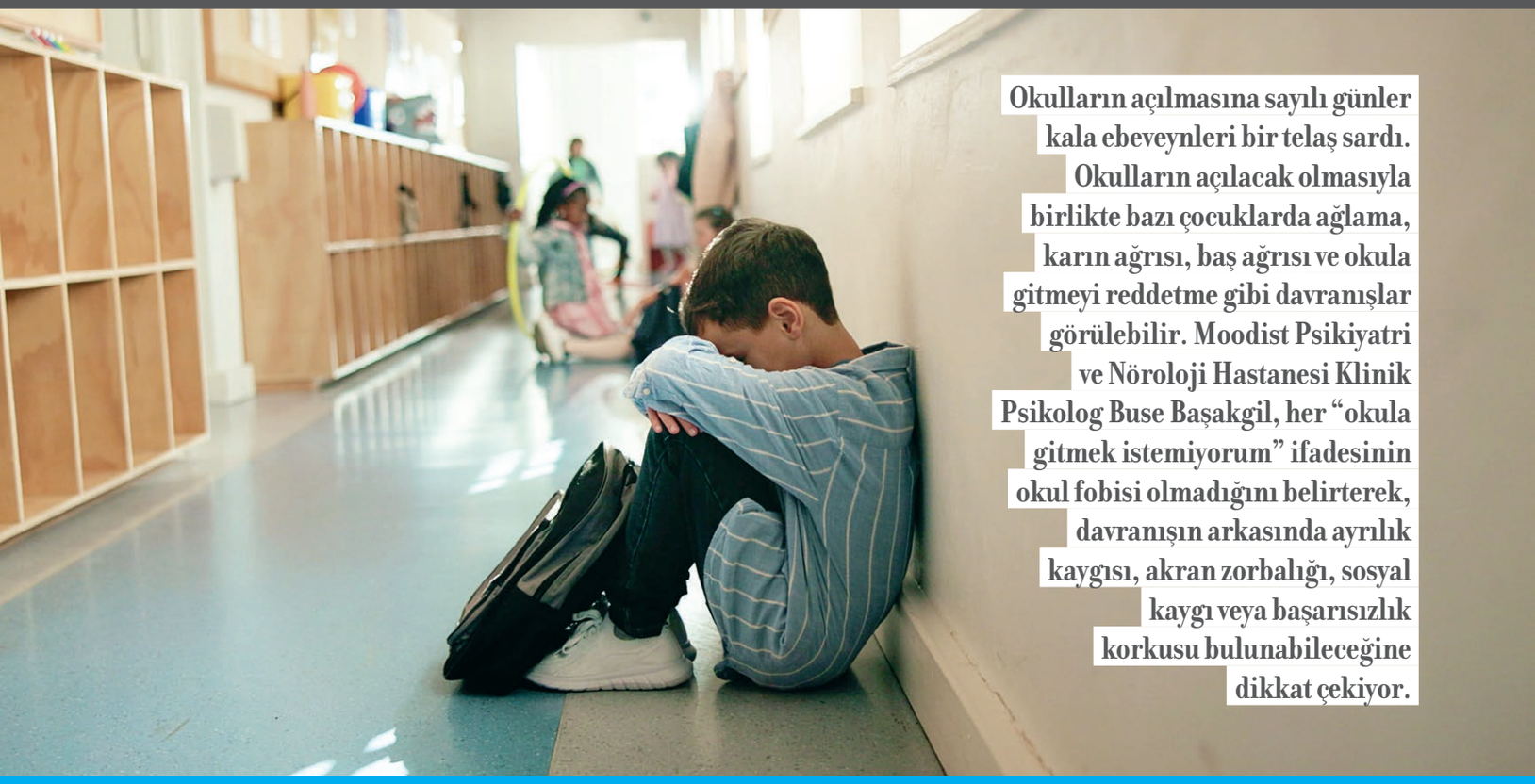

Okulların açılmasına sayılı günler kala ebeveynleri bir telaş sardı. Okulların açılacak olmasıyla birlikte bazı çocuklarda ağlama, karın ağrısı, baş ağrısı ve okula gitmeyi reddetme gibi davranışlar görülebilir. Moodist Psikiyatri ve Nöroloji Hastanesi Klinik Psikolog Buse Başakgil, her "okula gitmek istemiyorum" ifadesinin okul fobisi olmadığını belirterek, davranışın arkasında ayrılık kaygısı, akran zorbalığı, sosyal kaygı veya başarısızlık korkusu bulunabileceğine dikkat çekiyor.

"Okula Gitmek İstemiyorum" cümlesinin arkasında ne var?

Okula başlamak çocuk için yalnızca yeni bir eğitim döneminin başlangıcı değil; aileden ayrılmak, yeni arkadaşlıklar kurmak, kurallara uyum sağlamak ve akademik beklentilerle karşılaşmak anlamına geliyor. Bazı çocuklar bu değişime birkaç gün içinde uyum sağlarken, bazı çocukların daha uzun süre desteğe ihtiyacı olabiliyor. Özellikle okula gitme zamanı yaklaştığında yoğun kaygı, ağlama, ebeveynden ayrılmak istememe, karın ağrısı veya baş ağrısı gibi belirtiler ortaya çıkıyorsa, davranışın altında yatan nedenin araştırılması önem taşıyor.

Moodist Psikiyatri ve Nöroloji Hastanesi, Klinik Psikolog Buse Başakgil, günlük dilde sıklıkla kullanılan "okul fobisi" ifadesi yerine, çocuğun okula gitmesini engelleyen kaygının kaynağının anlaşılmasının daha önemli olduğunu belirtiyor.Okul reddi daha geniş bir kavram olarak çocuğun okula gitmekte veya okulda

Buse BAŞAKGİL

kalmakta güçlük yaşamasını ifade ediyor. Aynı davranış farklı çocuklarda farklı nedenlerden kaynaklanabiliyor. Bir çocuk annesinden ayrılmaktan korktuğu için okula gitmek istemeyebilirken, başka bir çocuk akranları tarafından dışlandığı için okulu reddedebilir. Bir başka çocuk ise derslerde başarısız olmaktan veya sınıfta hata yapmaktan korkabilir.

Okul reddinin altında;

- Ayrılık kaygısı,
- Sosyal kaygı,
- Akademik başarısızlık korkusu,
- Akran zorbalığı,
- Öğrenme güçlükleri,
- Öğretmenle yaşanan sorunlar,
- Yeni okul veya sınıfa uyum güçlüğü,
- Ergenlerde depresif belirtiler gibi farklı etkenler bulunabiliyor.

SEBEP İNAT DEĞİL, KAYGI OLABİLİR

Klinik Psikolog Buse Başakgil; "Okula gitmek istemeyen çocuklar zaman zaman "inatçı", "şımarık" veya "söz dinlemiyor" şeklinde değerlendirilebiliyor. Ancak yoğun kaygı yaşayan bir çocuk için okula gitmek gerçekten zorlayıcı olabiliyor. Bu nedenle çocuğu tehdit etmek veya cezalandırmak sorunu çözmeyebiliyor. Öte yandan

kaygı nedeniyle her seferinde okula gitmesine izin vermek de kaçınma davranışını güçlendirebiliyor. Bu noktada yaklaşımın "şefkatli ama kararlı" olması önem taşıyor.Ebeveyn, çocuğa "Okula gitmek seni şu anda gerçekten kaygılandırıyor olabilir. Bunun zor olduğunu anlıyorum. Ama birlikte bunun üstesinden gelebileceğimize inanıyorum" mesajını verebilir."

AKRAN ZORBALIĞI

Başakgil; "Çocuğun okulu reddetmesinin altında zorbalık veya dışlanma da bulunabiliyor. Çocuk okulda yaşadığı olumsuz bir deneyim nedeniyle okulu tehdit olarak algılayabiliyor. Bu nedenle "Okula gitmek istemiyorum" diyen çocuğa yalnızca "Korkacak bir şey yok" demek yerine, okulda kendisini güvende hissedip hissetmediğinin araştırılması gerekiyor. Özellikle çocuğun okul günlerinde belirgin fiziksel yakınmalar yaşaması, ancak tatil günlerinde bu belirtilerin azalması dikkatle değerlendirilmesi gereken bir durum olarak öne çıkıyor. Fiziksel belirtilerin psikolojik kaynaklı olduğu varsayılmadan önce tıbbi nedenlerin de değerlendirilmesi gerekiyor" diyor.

EBEVEYNLER NE YAPMALI?

Okula uyum sürecinde ebeveynlerin amacı çocuğun kaygısını tamamen ortadan kaldırmak değil, kaygıyla baş etme becerisini desteklemek olmalı.

» **Vedalaşmayı uzatmayın:** Kısa, sakin ve tutarlı bir vedalaşma rutini oluşturun.

» **Duyguyu küçümsemeyin:** "Bunda korkacak ne var?" veya "Artık büyüdün" gibi ifadeler yerine çocuğun yaşadığı duyguyu kabul edin.

» **Sabah rutinini düzenleyin:** Uyku, kahvaltı, hazırlanma ve evden çıkış saatlerinin öngörülebilir olması çocuğun kontrol duygusunu destekleyebilir.

» **Okulu ceza olarak kullanmayın:** Okulun tehdit veya cezalandırma aracı olarak kullanılması, çocukta okula yönelik olumsuz algıyı güçlendirebilir.

» **Nedeni sorun:** "Okula gitmek istemiyorum" diyen çocuğa "En zor gelen şey ne?" diye sormak, sorunun kaynağını anlamaya yardımcı olabilir.

NE ZAMAN UZMAN DESTEĞİ ALINMALI?

Çocuk sürekli ve yoğun biçimde okula gitmeyi reddediyorsa, okula gitme düşüncesiyle belirgin kaygı yaşıyorsa, tekrarlayan fiziksel yakınmalar gösteriyorsa, okul başarısında düşüş yaşanıyorsa, arkadaş ilişkileri bozuluyorsa veya zorbalık şüphesi bulunuyorsa profesyonel değerlendirme alınması önem taşıyor.

Uzun süreli devamsızlık, evden çıkmakta veya ebeveynden ayrılmakta genel olarak zorlanma, belirgin içe çekilme ve isteksizlik de değerlendirme gerektiren belirtiler arasında yer alıyor. Okul reddi yaşayan çocuklarda zamanla "Ben okula gidemiyorum" veya "Ben bunu yapamam" düşüncesi gelişebiliyor. Bu nedenle çocuğun yalnızca okula gitmesi değil, başarabildiği küçük adımların farkına varması da önem taşıyor.

"Bugün çok kaygılı olmana rağmen sınıfa girdin" veya "Zorlandığında öğretmeninden yardım isteyebildin" gibi geri bildirimler çocuğun kendi baş etme becerisini fark etmesine yardımcı olabilir.

"Çocuğun okulu reddetmesinin altında zorbalık veya dışlanma da bulunabiliyor. Çocuk okulda yaşadığı olumsuz bir deneyim nedeniyle okulu tehdit olarak algılayabiliyor.Bu nedenle "Okula gitmek istemiyorum" diyen çocuğa yalnızca "Korkacak bir şey yok" demek yerine, okulda kendisini güvende hissedip hissetmediğinin araştırılması gerekiyor.Özellikle çocuğun okul günlerinde belirgin fiziksel yakınmalar yaşaması, ancak tatil günlerinde bu belirtilerin azalması dikkatle değerlendirilmesi gereken bir durum olarak öne çıkıyor. Fiziksel belirtilerin psikolojik kaynaklı olduğu varsayılmadan önce tıbbi nedenlerin de değerlendirilmesi gerekiyor."

Eğitimin Ötesinde: Kamusal Bir Mekan Olarak Eğitim

DR. ATİKE ZEYNEP KILIÇ - Eşitlik için Dayanışma Yönetim Kurulu Başkanı
BETÜL SARI - Suna'nın Kızları, Araştırma Yöneticisi
DR. ŞEYMA DAĞISTAN TERZİ - ERG Eğitim Laboratuvarı Proje Uzmanı

Okulu, çocukların sadece eğitim hakkına eriştiği kamusal bir hizmet olarak görme eğilimindeyiz. Kent hakkı[1] bağlamında erişilen, dolayısıyla kentsel hizmetlerle ilişkili ve aynı zamanda çocukların ev dışında, akranlarıyla birlikte en çok zaman geçirdiği mekân[2] olması dolayısıyla, okulun ne kadar çocuk odaklı olduğunu pek dikkate almıyoruz.

Okul, pek çok çocuğun karşılaştığı ilk kamusal mekânlardan: Yakından tanımadığı birçok insanla paylaştığı, kendine ait düzeni ve kuralları olan, kendini kabul ettirmek ve topluluğa uyum sağlamak için çaba harcaması gereken; hak, özgürlük, görev ve sorumluluklara ilişkin farkındalığını geliştirebileceği ilk yerlerden biri.

Okul aynı zamanda çocukların bütünsel gelişimlerini desteklemek konusunda en anahtar mekân. Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 29. maddesinde[3] ifade edildiği haliyle, çocuğun "kişiliğinin, zihinsel ve bedensel yeteneklerinin" geliştirilmesi, eğitimin ilk amacı.

O hâlde okulu yalnızca "çocuğun eğitim aldığı yer" olarak görmenin ötesine geçmek gerekiyor. Tek taraflı bilgi aktarımına ve sınav başarısına indirgenmiş dar bir bakış yerine okulun, çocuğun kişiliğini oluşturmasına, sosyalleşmesine, toplumsal, kültürel, fiziksel ve duygusal gelişimine katkı sağladığını hatırlayan bütünsel bir bakış açısını benimsemek gerekiyor.

OKUL ÇOCUKLARA SUNULAN KAMUSAL HİZMETİN BÜYÜK BİR PARÇASI

Buna bağlı olarak okulu, kendi sınırları içinde ve kentten bağımsız işleyen bir yapı olarak değil, kent hakkının ve çocuklara sunulan kamusal hizmetlerin büyük bir parçası olduğu farkındalığıyla analiz etmek ve geliştirmeye çalışmak önemli. Okulun kent/mahalle/köy içinde nerede konumlandığı, çocukların oraya nasıl ulaşabildiği, çevresindeki koşulların ne olduğu, çocuğun okulla ve dolayısıyla öğrenme süreciyle kurduğu ilişkiyi etkiliyor. Okul, aynı zamanda çocuğu kentin sunduğu diğer olanaklara bağlayan bir buluşma yeri olma işlevi de taşıyor: Çocuğun yaşadığı mahallede tiyatro, spor alanı, kütüphane gibi olanaklar yoksa, bu hizmetlere okul üzerinden erişebilmesi, okulun sunduğu imkânlara bağlı kalıyor.

Okulun çevresinin nasıl düzenleneceğine dair kararlar çoğu zaman yalnızca eğitim planlamasının konusu sayılıyor. Oysa bir okulun çevresinde güvenli bir kaldırım olup olmadığı, yakınında bir yeşil alan bulunup bulunmadığı, toplu taşımaya ne kadar uzak olduğu ya da okulun sağlık, sanat, spor hizmetleri sunan başka kurumlarla işbirliği olanakları, okulun çocuk için anlamını değiştiriyor. Okulu kentin bir parçası olarak görmek, bu kararları da eğitim politikasının bir parçası olarak değerlendirmek anlamına geliyor.

Çocuğun eğitim de dahil olmak üzere kentte sunulan hizmetlere eşit ve güvenli biçimde erişebilmesi, başlı başına bir hak meselesi. Okul bunun sağlanabilmesi için en kritik mekân olma özelliğini hâlâ sürdürüyor.

ÇOCUK ODAKLI ŞEHİR PLATFORMU

Suna'nın Kızları'nın Araştırma Destek Topluluğu[4] bu bakış açısıyla 2024 yılında İstanbul için, 2026 yılında Hatay için Çocuk Odaklı Şehir haritalarını geliştirdi. Bu dijital platformlar, veri yetersizliği nedeniyle sınırlıklar taşısa da kapsadığı alanlarda çocuklara yönelik kamusal hizmetlerin mahalle ölçeğinde ihtiyaçlarla ne kadar örtüştüğünü ve il bazından nasıl yayıldığını gösteriyor. Haritalar geliştirilirken Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı (TESEV), veri derleme ve analiz süreçlerini yürüttü. İhtiyaç Haritası ise coğrafi veri tabanının ve teknolojik altyapının oluşturulmasını ve kartografik düzenlemeleri üstlendi. ERG, bu çalışmada eğitim kurumlarına dair verilerin sağlanmasını, kategorilerin oluşturulmasını ve savunuculuk faaliyetlerinin desteklenmesini üstlendi. Toplulukta yer alan diğer kurumlar da sürece görüşlerini sunarak katkı verdi.

Platformda en kapsamlı veri gruplarından birini okullara ilişkin veriler oluşturuyor. Kamu okullarına bir kilometrelik erişim alanında

bulunan mahalleler, derslik ve öğretmen başına düşen öğrenci sayılarıyla birlikte değerlendiriliyor. Böylece yalnızca okulların nerede bulunduğu değil, eğitim hizmetlerinin mahallelerdeki çocuk nüfusunun ihtiyaçlarıyla ne ölçüde örtüştüğüne ve hangi bölgelerin erişim ya da kapasite açısından daha dezavantajlı olabileceğine ilişkin ipuçları da görünür hâle geliyor.

Okul özelinde devam edersek, Çocuk Odaklı Şehir haritaları, ihtiyaçların niceliksel olarak tespitiyle ilgili önemli veriler sunuyor. Bununla birlikte, sunulan hizmetlerin niteliği ve çocuklar tarafından nasıl deneyimlendiği de hizmetlerin çocuk odaklılığını değerlendirmede önem taşıyor. Bir okulun, parkın ya da kütüphanenin varlığı kadar konumu, güvenliği, bakımı, erişilebilirliği ve çocukların hareket alanları da o hizmetin gerçek bir olanağa dönüşüp dönüşmediğini belirliyor. Bu nedenle yalnızca hizmetin mevcut olup olmadığına değil, farklı koşullardaki çocukların ona fiilen ulaşıp ulaşamadığına, güvenle kullanıp kullanamadığına ve nasıl deneyimlediğine de bakmak gerekiyor. Çocukların kent hakkına ilişkin görüşlerini görünür kılmak ve bu deneyimleri haritalara taşıyabilmek amacıyla, ilk olarak okul hizmetine odaklanan bir pilot anket geliştirdik. İstanbul ve Hatay'da 12-14 yaş grubundaki çocuklarla yürütmeye başladığımız anket çalışmasını "Bir kentsel hizmet mekânı olarak okul, çocuk odaklı mı?" sorusu etrafından şekillendirmeye çalıştık. Bağımsız hareketlilik, güvenlik, katılım ve aidiyet anahtar kavramlarımız oldu.

BAĞIMSIZ HAREKETLİLİK VE EĞİTİM HAKKI

Bağımsız hareketlilik, çocukların yaşam alanlarından ne kadar uzağa güvenle ve rahatlıkla gidebildikleriyle ilgili bir kavram. Çocukların yaş aldıkça yetişkinin kontrol alanından adım adım çıkmasını ve kendi özerkliğini geliştirmek için bağımsız hareket edebilmesini bekleriz. Okula başlamak bu süreçteki önemli dönüm noktalarındandır. Çocukların okul çağına geldiklerinde kendi başlarına okula gidip gelebilmesi, yaşadıkları çevrenin onlara ne kadar güvenli bir hareket alanı sunduğunun bir göstergesi. Bunu kamusal hizmetler bağlamında düşündüğümüzde, okulun erişilebilirliğinin de bir hizmet alanı olarak düzenlenmesini gerektiriyor.

Çocukların fiziksel olarak bir yetişkine bağımlı olmadan güvenli biçimde kendi başına okula ulaşabilmesi ve bu ulaşımı sağlayacak bir düzenin kurulabilmiş olması önemli. Bunun çocukların farklılıklarını içerecek biçimde yapılması ise vazgeçilmez bir koşul. Bağımsız hareketlilik çocukların cinsiyetine ve engel durumlarına göre değişiyor. Kaynak ve hizmetlere güvenli erişim kız ve oğlan çocuklara eşit biçimde tanımlanmış olsa bile bu hak ve olanaklardan fiilen yararlanabilme imkânları aynı olmayabiliyor (Bruce, 2012). Aynı yaştaki kız çocukların hareketliliği tam da güvenlik gerekçeleriyle yetişkinler tarafından kısıtlanıyor. Bazı durumlarda bu kısıtlama, çocuğun eğitimden kopmasına kadar gidebiliyor.

Farklı kentlerde "güvenli okul yolu" gibi uygulamaların ortaya

çıkması tesadüf değil. Çocuğun ev ile okul arasındaki yolu güvenle, yalnız başına kat edebilmesi, hem çocuğun bağımsızlığı hem de ailenin günlük yükü açısından belirleyici bir mesele. Bir çocuğun okula yürüyerek ya da bisikletle güvenle gidebilmesi ile her gün bir yetişkinin onu bırakıp almasına bağlı olması, aynı eğitim hakkının iki çok farklı biçimde deneyimlenmesi demek.[5]

Bununla birlikte bağımsız hareketlilik sadece güvenlikle ilişkili değil. Okul ve ev arasında çocukların karşılaştıkları olanaklar, yararlanabilecekleri kaynaklar (örneğin, oturup dinlenebileceği bir park ya da bilgisayara da ulaşabildiği bir kütüphane) özetle, komşu alanların neler olduğu da çocukların bağımsız hareketliliğini etkiliyor. Çocukların okuldan çıkıp eve giderken sağlıklı ve ucuz yiyeceklerini alıp parkta biraz vakit geçirdiği, oradan kütüphaneye gidip ödevlerini yaptıkları ve sonra evlerine dağıldıkları bir hayali yaşama geçirmek çok zor değil aslında.

OKULDA SADECE FİZİKİ GÜVENLİK YETER Mİ?

Okulların giderek daha fazla fiziki güvenliği tehdit eden yerlere dönüşmesi bu soruyu biraz anlamsız bırakıyor. Ancak okulların hâlini ve hayalini düşünürken, sadece fiziki güvenliğe odaklanmak asla yeterli değil. Yapılan çalışmalar çocukların "güvenli" diye tanımladıkları alanları "güzel, bakımlı, temiz, renkli ve eğlenceli, ferah" kavramlarıyla eşleştirdiklerini gösteriyor. Güvenlik algısının bir başka bileşeni de kurulan ilişkiler; çocuklar, çevrelerinde tanımadıkları kişiler olduğunda kendilerini daha az güvende hissettiklerini ifade ediyor (De Visscher ve Bouverne-De Bie, 2008; Severcan, 2018, s. 2181).

Yani çocuklar fiziksel güvenlik kadar duygusal güvenliğe de ihtiyaç duyuyor. Üstelik bu sadece küçük yaşa özgü bir ihtiyaç değil, çocukların -aslında yetişkinlerin de- bu ihtiyaçları yaş aldıkça azalmıyor. Daha çok bu ihtiyaç karşılanmadan yaşamayı öğreniyoruz.

O nedenle okullarda mekânların çocukların kendini daha güvende hissedecekleri biçimde tasarlanması, temiz ve bakımlı tutulması kadar, hem yetişkinlerle çocuklar hem de çocukların kendi arasında okul içi ilişkilerin ayrımcılıktan uzak, kapsayıcı ve destekleyici olmasını sağlamak, çocukların okula ait hissetmesi ve okulun işlevini yerine getirebilmesi açısından çok kritik.

Bu da bizi okulun işleyişine dair kararlara çocukların katılımı meselesine getiriyor.

ÇOCUKLAR OKULDA ALINAN KARARLARIN PARÇASI OLABİLİR Mİ?

Bu sorunun yanıtı öznelere ve koşullara göre çeşitleniyor gibi görünebilir ama aslında tek bir doğru yanıt var: Olmazsa olmaz! Bu, katılımı bir teknik ayrıntı olarak değil, çocukların kendi hayatlarına dair söz sahibi olmasının bir hak ve yetişkinler açısından bir sorumluluk olarak görmemizle ilgili (Lundy, 2007).

Çocuk katılımı, çocukların kendini ilgilendiren kararların bir parçası olması demekse okul bunun birincil mekânlarından. Çocukların okulun işleyişine, mekânına ya da kurallarına dair kararlara katılabilmesi için; okulun yöneticileri ve öğretmenleri tarafından şeffaf bilgilendirmeler yapılması, çocuğun görüşlerinin sorulması, dinlenilmesi ve okul içinde çocukların düşüncelerini iletebilecekleri açık kanallar olması gerekiyor. Böylece okul, çocuk açısından yalnızca hizmet alınan değil, içinde güvende olduğu ve öğrenme sürecinin desteklendiği bir yer hâline geliyor.

Okul, aynı zamanda katılım süreçlerinin geliştirilebildiği ve öğrenilebildiği yerler olma özelliği de taşıyor. Bu açıdan okul meclisleri, sınıf kurallarının birlikte oluşturulması, okulun gelişim süreçlerinden çocuklardan düzenli geribildirimler alınması gibi katılımcı okul uygulamaları çocukların sadece okulda değil, diğer yaşam alanlarındaki kararlara katılımını da destekler.

Okulda sesini duyurabilen ve sesi duyulan bir çocuğun, yaşamındaki ve kentteki diğer kararlara da katılabileceğini düşünmesi daha olası.

ÇOCUĞUN OKULA AİDİYETİ

Katılımla yakından ilişkili ama ondan farklı bir mesele de aidiyet. Katılım çocuğun sesini duyurabilmesiyle ilgiliyken, aidiyet o sesin bir yere, bir topluluğa, bir mekâna ait olma hissiyle ilgili. Çocuğun okulda sorumluluk alabilmesi, ortak ilgi alanları etrafında bir araya gelebilmesi, kendine "ait" hissettiği alanlar ve ilişkiler kurabilmesi, kendini güçlü hissettiği bir topluluğun parçası olabilmesi... Tüm bunlar, çocuğun okulla kurduğu bağın sağlamlığını gösteriyor.

Dolayısıyla karşılıklı bir bağ söz konusu: Okulda önemsendiğini düşünen bir çocuğun okulunu, dolayısıyla kendi eğitim sürecini sahiplenmesi mümkün oluyor.

Çocuğun okulda ders dışı etkinliklerle beslenmesi; kendisini yakın hissettiği arkadaşlarının, derdini anlatabileceği bir öğretmeninin, bir sorun yaşadığında danışabileceği bir rehberlik servisinin olması da bu aidiyetin bir parçası. Yani aslında dışarıda erişemediği bazı olanakların okulda çocuklara sunulması, okulu çocuklar için vazgeçilmez hâle getirebiliyor.

Okulu çocuk odaklı bir kamusal hizmet olarak değerlendirmek, yalnızca okulun varlığına ya da eğitim göstergelerine bakmayı değil, çocukların okula nasıl ulaştığını, okulda ve çevresinde ne kadar güvende hissettiğini, hangi olanaklardan yararlanabildiğini, kararlara ne ölçüde katılabildiğini ve kendini bu mekâna ne kadar ait hissettiğini birlikte düşünmeyi gerektiriyor. Geliştirdiğimiz anketle, haritaların ortaya koyduğu mekânsal tabloya, çocukların kendi deneyimleri ve görüşlerini ekleyerek çocukların seslerini duyabilmeyi ve katılımcı yöntemlerin önemini vurgulamayı amaçlıyoruz. Çünkü bir çevrenin ne ölçüde çocuk odaklı olduğunu anlamanın yolu, çocukların o çevrede neler yapabildiğini, nerelerde zorlandığını ve neyin değişmesini istediğini dinlemekten geçiyor. Biz anket aracılığıyla çocuklara bu konularda sorular sormaya ve onların deneyimlerini duymaya devam edeceğiz. Önümüzdeki dönemde çocukların bu konudaki görüşlerini ve seslerini bu mecralarda sizlerle paylaşabilmeyi umuyoruz.

Önce erken tanı sonra fırsat tanı

Bağışınız eğitime dönüşsün!

tohumotizm.org.tr/bagis

Kare Kodu Okutun!

TOHUM TÜRKİYE OTİZM ERKEN TANI VE EĞİTİM VAKFI

Okan Gürbüz
Forte Akademi Kurucusu

Çocuğun geleceğini köklerinden başlayarak inşa etmek

KÜLTÜR TEMELLİ EĞİTİM EKOSİSTEMİ

Eğitim, uzun yıllar boyunca ağırlıklı olarak akademik başarı, bilgi aktarımı ve ölçülebilir kazanımlar üzerinden değerlendirildi. Oysa bugün çocukların geleceğe hazırlanması için yalnızca ne bildikleri değil; kendilerini ne kadar tanıdıkları, yeteneklerini keşfedebildikleri, kültürleriyle kurdukları bağ, üretebilme becerileri ve yaşadıkları dünyaya nasıl bir değer katabildikleri de büyük önem taşıyor.

Kültür Temelli Eğitim Ekosistemi, bu ihtiyaçtan hareketle geliştirilmiş bütüncül bir eğitim modelidir.

Modelin temelinde kültür bulunuyor. Ancak kültür burada yalnızca geçmişten aktarılan bir miras olarak ele alınmıyor. Çocuğun kendisini tanıması, ait olduğu toplumu anlaması, farklılıkları keşfetmesi ve geleceğini daha güçlü biçimde kurabilmesi için yaşayan bir eğitim alanı olarak değerlendiriliyor. Bu yaklaşımda çocuk yalnızca öğrenen değil; keşfeden, deneyimleyen, üreten, paylaşan ve temsil eden aktif bir birey olarak görülüyor. Kültür Temelli Eğitim Ekosistemi; öğrenci, öğretmen, okul ve aileyi aynı eğitim anlayışı içerisinde buluştururken kültür, sanat, yetenek keşfi, sosyal etki, dijital öğrenme ve deneyimsel eğitimi tek bir yapı içerisinde bir araya getiriyor. Modelin arkasında, kültür ve sanat alanında 11 yıllık saha deneyimine sahip Forte Kültür Sanat Akademi bulunuyor. Farklı şehirlerde binlerce öğrenciyle gerçekleştirilen çalışmalar, okullarla kurulan iş birlikleri ve kültür-sanat temelli eğitim projelerinden elde edilen deneyim, bugün yeni bir eğitim modelinin temelini oluşturuyor. Bu deneyimin sonucunda ortaya çıkan yaklaşımın temel felsefesi ise oldukça yalın: "Bir çocuğa bırakılacak en değerli miras, kim olduğunu bulması ve bilmesidir." Bu anlayışla eğitim; tek bir dersin, tek bir etkinliğin ya da tek bir dönemin sınırlarından

çıkarılarak çocuğun bütün gelişim yolculuğunu kapsayan bir ekosisteme dönüştürülüyor.

Kültür Temelli Eğitim Ekosistemi nedir?

Kültür Temelli Eğitim Ekosistemi; çocukların kültürel, sanatsal, akademik, sosyal ve kişisel gelişimlerini bir bütün olarak desteklemek amacıyla tasarlanmış uzun soluklu bir eğitim

modelidir. Modelin temel yaklaşımı; Keşfet → Öğren → Deneyimle → Üret → Paylaş → Temsil Et adımları üzerinden ilerliyor.

Çocuğun önce kendisini ve çevresini keşfetmesi, ardından kültürünü tanıması, farklı alanlarda deneyim kazanması, ilgi ve yeteneklerini fark etmesi, ürettiklerini paylaşması ve zaman içerisinde kendi kimliğiyle dünyada yer alabilmesi hedefleniyor. Bu nedenle ekosistem, birbirinden bağımsız etkinliklerden oluşan bir program değil; birbirini tamamlayan deneyimlerden oluşan bir eğitim yolculuğu olarak tasarlanıyor.

1. Kültür Temelli Eğitim Ekosistemi'nin arkasındaki akademik kadro kimlerden oluşuyor?

Kültür Temelli Eğitim Ekosistemi, farklı disiplinlerin uzmanlığını ve 11 yıllık saha deneyimini bir araya getiren güçlü bir akademik ve kurumsal kadro tarafından yürütülüyor. Ekosistemin kurucusu Okan Gürbüz'ün liderliğinde; Sahne Sanatları Bölüm Başkanı Prof. Dr. Senem Cevher, Müzik Bölümü Başkanı Prof. Dr. Ayşe Başak İlhan Harmancı ve Eğitim Direktörü Uzman Eğitimci Derya Şirin başta olmak üzere, alanında uzman bölge koordinatörleri ve akademik danışma kurulu önderliğinde hayata geçirildi. Bu yapı; akademik bilgi, eğitim uzmanlığı, kültür-sanat deneyimi, saha organizasyonu ve kurumsal iletişimi aynı çatı altında buluşturuyor. Böylece modelin yalnızca akademik olarak güçlü olması değil, aynı zamanda farklı şehirlerdeki okullarda standartlarını koruyarak uygulanabilir ve sürdürülebilir bir yapıya sahip olması hedefleniyor.

2. Model okullarda nasıl çalışıyor?

Kültür Temelli Eğitim Ekosistemi, okula eklenen tekil bir etkinlik veya dönemsel bir sosyal sorumluluk projesi olarak çalışmıyor. Model, okulun mevcut yapısını destekleyen ve öğrencinin yıl boyunca farklı deneyim alanlarıyla buluşmasını sağlayan bütünsel bir eğitim sistemi olarak uygulanıyor. Öğrenciler yaş gruplarına uygun olarak kültür, sanat, yetenek keşfi, proje geliştirme, sosyal etki ve üretim çalışmalarına katılırken; öğretmenler ve veliler de ekosistemin farklı bileşenlerine dahil ediliyor. Bu yapı sayesinde okul yalnızca derslerin gerçekleştiği bir mekan olmaktan çıkıyor. Okul; keşfin, üretimin, deneyimin ve paylaşımın gerçekleştiği yaşayan bir eğitim alanına dönüşüyor.

3. Bu yıl hangi şehirlerde faaliyet yürütülecek?

Kültür Temelli Eğitim Ekosistemi, 2026–2027 eğitim döneminde İstanbul, İzmir, Ankara, Antalya, Ordu, Uşak ve Burdur' da bulunan eğitim kurumlarıyla birlikte uygulanacak. Modelin farklı şehirlerde uygulanması, her okula aynı içeriğin standart biçimde aktarılması anlamına gelmiyor. Her bölgenin kültürel yapısı, okulun ihtiyaçları ve öğrencilerin özellikleri dikkate alınarak yerel değerlerle model arasında güçlü bir bağ kurulması hedefleniyor.

4. Model hangi yaş grupları için uygulanabiliyor?

Kültür Temelli Eğitim Ekosistemi, 7 yaş ve üzeri tüm öğrenciler için uygulanabilir. Erken yaşlarda keşif, merak, ifade ve kültürel farkındalık öne çıkarken; yaş ilerledikçe yetenek keşfi, üretim, proje geliştirme, sosyal etki, takım çalışması ve temsil gibi alanlar daha fazla önem kazanıyor. Buradaki temel amaç çocukları erken yaşta belirli bir alana yönlendirmek değil. Önce farklı alanları deneyimlemelerini, ardından kendi ilgi ve yeteneklerini keşfetmelerini sağlamak.

5. Ekosistem içerisinde yıllık olarak nasıl bir eğitim planlaması bulunuyor?

Ekosistem, yaklaşık 11 aylık bir gelişim ve deneyim döngüsü üzerine kuruluyor. Her ay, çocuğun gelişim yolculuğunun farklı bir aşamasına odaklanılıyor: Böylece öğrenciler yıl boyunca birbirinden kopuk etkinliklere katılmak yerine, birbirini tamamlayan bir gelişim hikâyesinin içerisinde ilerliyor.

6. Ekosistem içerisinde öğrenciler hangi proje eğitimlerine katılacak?

Öğrenciler ekosistem içerisinde farklı gelişim alanlarına dokunan proje ve deneyim programlarında yer alacak. Anadolu Rüyası, çocukları Anadolu'nun kültürel mirasıyla dans, müzik ve sahne sanatları üzerinden buluşturacak. Bizim Sesimiz, müzik ve ifade alanında çocukların kendi seslerini keşfetmelerine ve üretmelerine olanak sağlayacak. Gelecek Sahnede, çocukların ilgi ve yetenek alanlarını keşfetmelerini, sahne deneyimi kazanmalarını ve kendilerini ifade etmelerini destekleyecek. Her Çocuk Yeteneklidir, çocukların farklı yetenek ve ilgi alanlarını keşfetmelerine ve güçlü yönlerini görünür hale getirmelerine odaklanacak. Okul Ötesi, öğrenme deneyimini okulun fiziksel sınırlarının dışına taşıyarak dijital ve deneyimsel öğrenme alanlarını destekleyecek. Bu projelerin her biri farklı bir gelişim alanına dokunsa da tamamı aynı hedef doğrultusunda çalışacak: Çocuğun kendisini keşfetmesi ve kendi geleceğini inşa edebilmesi.

7. Kültür Temelli Eğitim Ekosistemi kimlere nasıl dokunuyor?

Ekosistem, yalnızca öğrenciyi değil, çocuğun gelişiminde rol alan tüm paydaşları kapsıyor. Öğrenciler için kendilerini, ilgi ve yeteneklerini keşfedebilecekleri; kültür, sanat, üretim ve sosyal etki alanlarında deneyim kazanabilecekleri bir gelişim yolculuğu sunuyor.

Öğretmen Akademisi: Yılda 2 kez yapılacak olan öğretmen akademisi buluşmaları ile öğretmenlerin mesleki gelişimlerini destekliyor ve çocukların gelişim yolculuğunda daha etkin bir rehber olmalarını sağlıyor.

Veli Akademisi: Öğretmen akademisi gibi yılda 2 kez yapılacak olan veli akademisi ile velilerin çocuklarını daha yakından tanımalarını, ilgi ve yeteneklerini fark etmelerini ve gelişimlerini daha doğru desteklemelerini sağlayacak bir rehberlik alanı oluşturuyor.

Okullar için Okulun eğitim kültürünü zenginleştiriyor; öğrenci, öğretmen ve veli arasında ortak bir eğitim dili oluşturarak kültür, sanat ve proje üretimini okul yaşamının doğal bir parçası haline getiriyor.

Kısacası ekosistem, çocuğun etrafındaki bütün eğitim dünyasını birlikte güçlendirmeyi hedefliyor.

SON SÖZ

11 Yıllık Deneyimden Yeni Bir Eğitim Modeline

Kültür Temelli Eğitim Ekosistemi'nin arkasında 11 yıllık bir saha deneyimi bulunuyor.

"Geçmişte yaptıklarımızı biriktirerek bugün yeni bir model inşa ediyoruz. Çünkü artık yalnızca çocuklara bir şey öğretmek değil, onların kendi hikâyelerini yazabilecekleri bir eğitim ortamı oluşturmak istiyoruz."

EĞİTİMDE YAPAY ZEKÂ
Küresel Eğilimler ve Türkiye için Politika Önerileri

YÖNETİCİ ÖZETİ

Yapay zekâ, yalnızca yeni bir teknoloji değil; eğitimden gündelik yaşama uzanan tüm süreçlerin yeniden şekillenmesine yön veren çağın en önemli dönüşüm dinamiklerinden biridir. Etkili ve sorumlu biçimde kullanıldığında yapay zekâ; hastalıkların erken teşhis edilmesine yardımcı olur, araştırma süreçlerini hızlandırır, öğretmenin iş yükünü hafifletir, öğrenciye kendi öğrenme hızında ilerleme olanağı tanır ve birçok alanda yenilikçi çözümler geliştirir. Ancak aynı teknolojinin gölgede kalan bir yüzü daha vardır: Dijital ortamlarda ilgi alanlarımız, tercihlerimiz ve çevrim içi davranışlarımız izlenebilmekte ve yönlendirilebilmekte; buna bağlı olarak kararlarımız ve algılarımız farkına varılmadan şekillenebilmektedir.

;Bu tablodan en doğrudan etkilenen kesim, eğitim çağındaki çocuklar ve gençlerdir. Türkiye'de yapay zekâ kullanan her on kişiden dördü 16-24 yaş aralığındadır ve gençler bu araçlara yalnızca ödev için değil, üzgün ya da kaygılı hissettiklerinde de başvurmaktadır. Bu yönüyle yapay zekâ, teknik bir mesele olmaktan çıkıp çok boyutlu bir tartışma alanı haline gelmektedir.

TEDMEM, eğitimin ve çocuğun yüksek yararını merkeze alan köklü bir sorumluluk anlayışıyla hareket etmektedir. Bu rapor da aynı sorumluluğun ürünüdür. Yapay zekânın eğitime etkilerini bir dijitalleşme güzellemesine indirgemeden; toplumsal, etik ve yönetsel boyutlarıyla bir bütün olarak ele almakta ve Türkiye için uygulanabilir bir politika çerçevesi önermektedir. Amacımız, Türkiye'nin bu dönüşümü kenardan seyreden değil; ona yön veren ve ahlaki sınırlarını çizen ülkelerden biri olmasıdır.

RAPORUN DAYANDIĞI TEMEL İLKELER

Aşağıdaki ilkeler, raporun hazırlanmasında benimsenen yaklaşımın temelini oluşturmakta ve rapordaki tüm değerlendirme ve öneriler bu ilkeler doğrultusunda şekillenmektedir.

1. Yapay zekâ, tek başına eğitimin niteliğini artırmaz. Eğitimde iyileşme; nitelikli öğretim, öğretmen yeterlikleri ve kurumsal kapasiteyle mümkündür. Yapay zekâ, bu unsurları desteklediği ölçüde değer üretir.

2. Pedagojik gereklilik, teknolojik olanaklardan önce gelir. Eğitimde yapay zekânın değeri teknik kapasitesinden değil, öğrenme ve öğretme süreçlerine sağladığı katkıdan doğar. Teknoloji, mevcut olduğu için değil, gerçek bir pedagojik ihtiyaca yanıt verdiği için kullanılmalıdır.

3. Çocuğun yüksek yararı, hiçbir teknolojik vaatle takas edilemez. Yapay zekâya ilişkin her karar çocuğun gelişimini, güvenliğini, mahremiyetini ve esenliğini gözetmelidir. Bu sorumluluk, teknoloji şirketlerinin kullanım koşullarına bırakılamaz.

4. Öğretmen, eğitimde yapay zekâ dönüşümünün temel aktörüdür. Hiçbir sistem öğretmenin pedagojik muhakemesinin, mesleki deneyiminin ve öğrenciyle kurduğu ilişkinin yerini alamaz. Yapay zekâ, öğretmenin kararlarını ikame etmemeli, mesleki kapasitesini güçlendiren bir araç olmalıdır.

5. Yapay zekâ çağında en değerli beceriler, insana özgü olanlardır. Eleştirel düşünme, yaratıcılık, iletişim, iş birliği ve etik muhakeme, yapay zekânın yerini tutamayacağı ve değeri artan yeterliklerdir. Eğitimin önceliği, teknolojiyi kullanan değil; onu anlayan, sorgulayan ve yönlendirebilen bireyler yetiştirmektir.

6. Yapay zekâ ehliyeti, temel bir yeterlik alanı olarak tanınmalıdır. Yapay zekâ ehliyeti, yapay zekânın okuryazarlığının belirli bir düzeyde kazanıldığını ve gerçek yaşamda güvenli, etik ve öz denetimli biçimde kullanılabildiğini gösteren bir performans standardıdır. Temel eğitimden başlayarak hayat boyu geliştirilmelidir.

7. Eğitimde eşitlik, erişimin ötesinde fırsat eşitliği demektir. Donanım ve internet erişimi önemlidir ama yeterli değildir. Öğretmen yeterlikleri, dijital içerik, teknik destek ve öğrenme fırsatlarındaki farklar giderilmedikçe teknoloji, kapatmayı vadettiği uçurumu büyütür.

8. Yapay zekâ, teknik olduğu kadar etik ve toplumsal bir meseledir. Algoritmalar, hangi bilginin önemli ve hangi ölçütün başarı sayılacağına dair tercihleri de taşır. Bu nedenle yapay zekâ sistemleri, teknik başarılarının yanı sıra adalet, kapsayıcılık ve etik etkileri bakımından da değerlendirilmelidir.

9. Etik ilkeler denetimle değil, sahiplenmeyle yerleşir. Etik ilkeler ancak okulun günlük kararlarına yerleştiğinde koruyucu olur. Kâğıt üzerinde kalan bir etik çerçeve, uyum göstergesinden öteye geçmez.

10. Yapay zekâ, insan odaklı tasarlanmalıdır. Yapay zekâ, öğrencilerin ve öğretmenlerin karar verme, öğrenme ve üretme kapasitesini desteklemelidir. Farklı ihtiyaçlara yönelik çözümler, öğrencinin ve öğretmenin gerçek ihtiyacından yola çıkmalıdır.

11. Eğitimde yalnızca güvenilir yapay zekâ sistemleri kullanılmalıdır. Bir yapay zekâ sistemi ancak şeffaf, açıklanabilir, hesap verebilir ve insan denetimine açık olduğunda eğitimde güvenle kullanılabilir. Güvenilirlik, yapay zekânın etik ve sürdürülebilir kullanımının ön koşuludur.

12. Yapay zekâ politikalarının başarısı, uygulamayla ölçülür. Eğitimde yapay zekâ politikaları ancak okulun günlük işleyişine ve öğrencinin öğrenme deneyimine yansıdığında başarılı sayılır. Bu nedenle politikalar uygulanabilir, izlenebilir ve geliştirilebilir olmalıdır.

13. Dönüşüm, ortak sorumluluk gerektirir. Eğitimde yapay zekâ; öğretmenlerin, öğrencilerin, ailelerin, okul yöneticilerinin, araştırmacıların, teknoloji geliştiricilerinin ve kamu kurumlarının birlikte sorumluluk üstlenmesini gerektiren çok paydaşlı bir alandır.

14. Türkiye, bu dönüşümü kenardan seyreden değil; ona yön veren ve ahlaki sınırlarını çizen ülkelerden biri olmalıdır. Politikalarını uluslararası eğilimlerle eş zamanlı geliştiren Türkiye'nin hedefi, teknolojiyi ithal eden bir kullanıcı olmak değil; kendi bağlamına uygun çözümler üreten, bu alanda insan kaynağını yetiştiren ve küresel tartışmaya katkı sunan bir ülke olmalıdır.

DÜNYADA NE OLUYOR?

Ülke Deneyimleri Rapor kapsamında on bir ülkenin ulusal ve eğitime özgü yapay zekâ politikaları incelenmiştir:

» ABD, Çin, Güney Kore, Hindistan, Birleşik Krallık, Kanada, Singapur, Japonya, Fransa, Almanya ve Birleşik Arap Emirlikleri.

Ülkeler ekonomik gelişmişlik, eğitim sistemi ve yönetişim modeli bakımından farklılaşsa da ortak eğilimler görülmektedir. Stratejik yönelim açısından ABD ve BAE hız ve ölçek odaklı bir entegrasyonu tercih ederken; Çin, Güney Kore ve Japonya pilot uygulamalarla kademeli ilerlemekte; Fransa, Almanya, Kanada ve Birleşik Krallık ise yaygın kullanımdan önce etik çerçeveyi ve öğretmen/öğrenci okuryazarlığını öncelemektedir.

Ülke deneyimlerinden birkaç ortak ders çıkmaktadır:

» Başarıyı belirleyen, öğretmendir. Ülkelerin neredeyse tamamı yapay zekânın eğitimdeki başarısını öğretmen yeterliğine bağlamakta ve büyük ölçekli öğretmen eğitimine yatırım yapmaktadır. Bu eğitimi kimin yürüteceği konusunda iki model öne çıkmaktadır: Çin, Fransa ve Singapur'da süreç kamu kurumlarınca yürütülürken, ABD'de Ulusal Yapay Zekâ Eğitimi Akademisi teknoloji şirketleriyle (Microsoft, OpenAI, Anthropic) doğrudan iş birliği yapmaktadır.

» Öğretim programında iki temel yaklaşım vardır. Kimi ülkeler yapay zekâyı bağımsız bir ders olarak sunmakta (Çin, Güney Kore, Hindistan, BAE), kimi ülkeler ise mevcut derslere disiplinlerarası

TABLO 2.3

Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ve YZ ile İlişkisi[35]

Amaç 4: Nitelikli Eğitim			
Herkes için kapsayıcı, adil ve nitelikli eğitimi sağlamak ve hayat boyu öğrenme fırsatlarını teşvik etmek			
Hedef No	**Hedef**	**İlgili Gösterge**	**YZ ile Çözümler**
4.1	2030'a kadar, tüm kız ve erkek çocukların, ilgili ve etkili öğrenme çıktılarıyla sonuçlanan, ücretsiz, adil ve nitelikli ilköğretim ile ortaöğretimi tamamlamalarını sağlamak.	4.1.1: Eğitim düzeyine, cinsiyete ve sosyoekonomik duruma göre minimum (okuma-matematik) öğrenme yeterliliklerine ulaşan öğrencilerin oranı	Öğrenme analitikleri, kişiselleştirilmiş öğrenme, erken uyarı sistemleri, öğrenme kaybının izlenmesi, dil çeviri ve destek teknolojileri, erişim engellerini azaltan dijital teknolojiler
4.3	2030'a kadar, herkes için uygun maliyetli ve nitelikli teknik ve mesleki eğitim ile yükseköğretime eşit erişimi sağlamak.	4.3.1: Eğitim türü, cinsiyet ve yaşa göre yükseköğretime katılım oranı	YZ destekli kariyer rehberliği sistemleri, kişiselleştirilmiş öğrenme, çevrim içi ve esnek öğrenme modelleri, beceri analitiği ve yetkinlik eşleştirme, mikro yeterlilik ve sertifika programları, erişilebilir dijital öğrenme platformları, yaşam boyu öğrenme destek sistemleri
4.4	2030'a kadar, istihdam, insana yakışır işler ve girişimcilik için gerekli olan teknik ve mesleki becerilere sahip gençlerin ve yetişkinlerin sayısını önemli ölçüde artırmak.	4.4.1: Bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) becerilerine sahip genç ve yetişkinlerin oranı	Dijital beceri eğitimleri, YZ okuryazarlığı, otomasyonla uyumlu meslek eğitimleri, mikro yeterlilik ve sertifika programları, yaşam boyu öğrenme destek sistemleri
4.5	2030'a kadar, eğitimde toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini ortadan kaldırmak ve dezavantajlı grupların her kademedeki eğitime eşit erişimini sağlamak.	4.5.1: Eğitim (eşitsizlik) göstergeleri (kadın/erkek, kırsal/kentsel gibi) üzerinden eğitimde fırsat eşitliği ölçümleri	YZ tabanlı otomatik çeviri ve konuşma tanıma sistemleri, fiziksel, dilsel ve coğrafi erişim engellerini azaltan dijital teknolojiler, uyarlanabilir öğrenme platformları, kapsayıcı dijital öğrenme ortamları, erken uyarı sistemleri, uzaktan ve esnek öğrenme modelleri

biçimde (Fransa) entegre etmektedir. Singapur, Almanya ve Birleşik Krallık iki yöntemi birlikte uygulamaktadır. Ortak eğilim, yapay zekâ okuryazarlığını öğrencinin gelişimine paralel derinleştiren sarmal programlardır.

» Yönetişim modelleri farklılaşır. Çin, Fransa ve BAE merkezî bakanlıkların yönlendirdiği bir yapı izlerken; Kanada, Almanya ve kısmen ABD'de kararlar eyalet, bölge veya kurum düzeyine bırakılır. BAE bu alanda en çok dikkat çeken ülkedir. 2017'de dünyanın ilk Yapay Zekâ Bakanlığı'nı, 2019'da ilk yapay zekâ araştırma üniversitesini kurmuş, 2025-2026'dan itibaren de tüm devlet okullarında yapay zekâyı zorunlu ders haline getirmiştir.

» Hızlı ve merkezî dönüşüm risk taşır. Güney Kore, 2025'ten itibaren matematik, İngilizce ve bilişim derslerinde uygulanmak üzere yapay zekâ destekli dijital ders kitapları hazırlamıştır. Ancak okulların yalnızca %32'si bu materyalleri benimsemiş, zorunlu uygulama planı sendikalar ve muhalefet tarafından hazırlıksız ve dayatmacı bulunarak eleştirilmiş ve ders kitapları "resmî" statüden "tamamlayıcı materyal"e indirilmiştir. Bu süreçte 736 milyon dolarlık kamu yatırımı riske girmiştir. Yaşanan bu deneyim, dijital reformların yalnızca teknolojiye değil; liderliğe, altyapıya, öğretmen eğitimine ve toplumsal uzlaşıya da bağlı olduğunu göstermektedir.

» Çocuk kullanımı yaşa göre düzenlenir. Küçük yaşlarda bağımsız kullanım sınırlanırken üst kademelerde öğretmen gözetiminde kullanıma geçilmektedir. Çin'de ilkokulda bağımsız üretken yapay zekâ kullanımı yasaktır. Fransa 8. sınıftan, BAE 13 yaşından itibaren izin verir. Öğretmen kullanımında ise farklı yönetişim modeline sahip ülkeler bile, yapay zekânın notlandırma gibi nihai kararlarda kullanılmaması, yalnızca öğretmenin yargısını desteklemesi konusunda ortaklaşmaktadır.

» Eşitlik, somut mekanizma ister. Eşitlik çoğu ülkenin söyleminde yer alsa da ölçülebilir uygulamalar sınırlıdır. Çin, dezavantajlı kırsal okulları güçlü kentsel okullarla eşleştirerek bu hedefi somut bir mekanizmaya dönüştürmüştür.

ŞEKİL 3.1

UNESCO Öğretmenler İçin YZ Yeterlik Çerçevesi

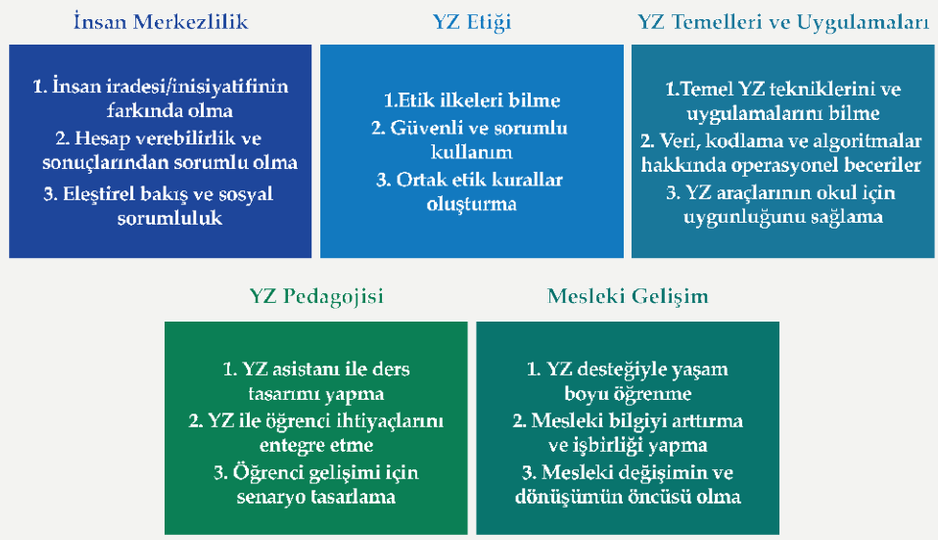

» Yükseköğretim, araştırma ekosisteminin merkezindedir. Ülkeler, disiplinlerarası yapay zekâ programlarını, lisansüstü kapasiteyi ve araştırma altyapısını öne çıkarmaktadır. Japonya ve Fransa yükseköğretime ayrı bir politika çerçevesi geliştirmiştir. Almanya 2022 sonunda 50 yapay zekâ programı (20 lisans, 30 yüksek lisans) sunar hâle gelmiştir ancak araştırmalar bu programlarda öğrenci memnuniyetinin düşük olduğunu göstermiştir.

Türkiye için Temel Tespitler ve Öneriler

TEDMEM; politika belgeleri, uluslararası eğilimler ve ülke deneyimleri ışığında Türkiye'nin mevcut durumunu değerlendirmiş; ulaştığı her tespiti, buna karşılık gelen politika önerisiyle birlikte aşağıda sunmuştur.

1. Politikadan uygulamaya geçiş

Tespit: Türkiye, Eğitimde Yapay Zekâ Politika Belgesi'ni pek çok ülkeyle eş zamanlı yayımlamış ve kurumsal altyapısını hızla kurmuştur. Bu atılan adımlar, hakkı teslim edilmesi gereken bir başlangıçtır. Ancak bir politikanın başarısı, yazıldığı metinle değil uygulamadaki etkisiyle ortaya çıkar ve bugün süreci izleyecek ölçüt ve göstergeler henüz tanımlanmamıştır.

Öneri: Politika belgesi, okulların doğrudan kullanabileceği uygulama rehberleriyle sahaya taşınmalı; süreç ölçülebilir göstergelerle düzenli izlenip kanıta dayalı olarak iyileştirilmelidir.

2. Karar sorumluluğu insanda kalmalı

Tespit: Eğitim sistemlerinde kararlar giderek daha fazla veri altyapıları ve algoritmik sistemlerle birlikte alınmaktadır. Temmuz 2025'te tanıtılan Bakanlık Yönetim Sistemi (MEBBYS) bu dönüşümün somut bir örneğidir. Bu sistemlerin yaygınlaşması, sorumluluğun kimde olduğu sorusunu gündeme getirmektedir.

Öneri: Yapay zekâ destekli sistemler eğitimde karar veren değil, karar vermeyi destekleyen araçlar olarak kullanılmalıdır. Son karar ve buna ilişkin hukuki, etik ve mesleki sorumluluk her zaman insanda kalmalıdır.

3. Yaşa uygun ulusal çerçeve

Tespit: Yapay zekâ araçları çoğunlukla yetişkinler için tasarlanmakta; çocukların gelişimsel özellikleri ve korunma ihtiyaçları yeterince gözetilmemektedir. Özellikle erken çocukluk ve ilkokul dönemindeki öğrenciler, yapay zekânın ürettiği içerikleri eleştirel biçimde değerlendirme ve kişisel

verilerinin kullanımı konusunda bilinçli karar verme becerilerini henüz kazanmamıştır. Türkiye'de ise yapay zekâ araçlarının hangi yaşta ve nasıl kullanılacağını belirleyen bağlayıcı bir ulusal çerçeve bulunmamaktadır; bu boşluk, kararı fiilen teknoloji şirketlerinin kullanım koşullarına bırakmaktadır.
Öneri: Hangi yapay zekâ aracının, hangi yaşta ve hangi düzeyde öğretmen rehberliğiyle kullanılacağı, tanımlı ve bağlayıcı bir ulusal çerçeveyle belirlenmelidir.

4. Dijital uçurumu büyütmemek

Tespit: Yapay zekâ araçlarına erişim öğrenciler ve okullar arasında farklılaştığında, bu teknolojiler eşitsizlikleri azaltmak yerine derinleştirebilir. Türkiye'de dijital altyapı yatırımları stratejik öncelik olarak tanımlanmış olmakla birlikte, bu yatırımların okullar arasında eşzamanlı biçimde tamamlanması pratikte güç görünmektedir.
Bu durum yapay zekâ destekli uygulamaların önce altyapısı hazır okullarda yaygınlaşmasına neden olabilir. Bu da teknolojinin dijital uçurumu büyütmesi riskini doğurmaktadır.
Öneri: Dijital altyapı eşitsizlikleri giderilmeli; yapay zekâ destekli uygulamaların yalnızca altyapısı hazır okullarda yaygınlaşarak uçurumu büyütmesi önlenmelidir. Özel yetenekli ve özel eğitim gereksinimi olan öğrenciler için teknoloji değil, ihtiyaç eksene alınmalıdır.

5. Öğretmenin mesleki gelişimi

Tespit: Öğretmenler için hazırlanan materyaller çoğunlukla yapay zekâ araçlarının tanıtımına odaklanmakta, sınıf içi uygulama örnekleri sınırlı kalmaktadır. Öğretmenin kişisel yapay zekâ kullanımı, pedagojik kullanıma kendiliğinden dönüşmemektedir.
Öneri: Öğretmen materyalleri uygulamalı, branşa özgü ve kullanımı kolay kaynaklara dönüştürülmelidir. Öğretmenlerin yapay zekâya yönelik mesleki gelişimi dört boyutta güçlendirilmelidir:

» İçerik olarak, ÖBA'daki yapay zekâ eğitimleri artırılmalı ve araç tanıtımının ötesine geçip pedagojik kullanıma odaklanmalıdır.

» Yöntem olarak, programlar çevrim içi içerikle sınırlı kalmamalı; öğretmenlerin yapay zekâ araçlarını doğrudan deneyimlediği uygulamalı öğrenme fırsatları sunmalı ve kariyer evrelerine göre farklılaşmalıdır.

» Çerçeve olarak, öğretmenlerin bilgi, beceri ve etik sorumluluklarını bütüncül tanımlayan bir yapay zekâ mesleki gelişim çerçevesi benimsenmelidir.

Süreklilik için ise mesleki gelişim topluluklarına ve sürekli eğitim fırsatlarına erişim desteklenmelidir.

Okul yöneticileri de yapay zekâ odaklı liderlik programlarıyla desteklenmelidir.

6. Bilişsel devir ve insani boşluk

Tespit: Gençler yapay zekâyı yalnızca akademik amaçlarla değil, duygusal destek için de kullanmaktadır. Bu dönüşüm beraberinde iki büyük riski getirmektedir:

» Bilişsel devir; düşünme, analiz etme ve üretme süreçlerinin sistematik biçimde yapay zekâya devredilmesini ifade eder. Bu durum, çabayla gelişen öğrenme kapasitesinin kendisini zayıflatma riski taşımaktadır.

» Duygu ve inanç devri; gençlerin duygusal ihtiyaçlarını yapay zekâ ile karşılamaya yönelmesi, az sayıda teknoloji şirketinin milyonlarca gencin düşünme biçimi ve duygusal eğilimleri üzerinde orantısız bir etki gücü edinmesi anlamına gelmektedir.
Öneri: Tüm öğrencilere ilkokuldan liseye uzanan sarmal bir programla yapay zekâ okuryazarlığı kazandırılmalı; öğrenciler ortaöğretim sonunda yapay zekâyı güvenli ve etik kullanabildiğini gösteren bir yapay zekâ ehliyeti ile mezun olmalıdır. Bu süreç, sistem düzeyinde koruyucu düzenlemelerle desteklenmelidir. Ancak bu düzenlemelerin etkili olması, gençlerin yapay zekâya yönelmesinin ardındaki insani boşluğun kapatılmasına bağlıdır. Okul psikolojik danışmanlığına erişimin sınırlı olduğu bir ortamda gençlerin en hızlı ulaştığı muhatap çoğu zaman yapay zekâ olmaktadır; bu nedenle onlara makine yerine insanı erişilebilir kılmadan ve sosyal destek sunmadan getirilecek sınırlamaların etkili olması beklenmemelidir.

7. Öğretim yöntemleri ve ölçme-değerlendirmenin gözden geçirilmesi

Tespit: Yapay zekânın yaygınlaşmasıyla sonuç odaklı ve ödev merkezli olarak sürdürülen geleneksel öğretim yaklaşımları artık sürdürülebilirliğini yitirmiştir. Öğrenciler ödevlerini giderek yapay zekâ ile hazırlarken öğretmenin bu kullanımı güvenilir biçimde tespit etmesi güçleşmekte; bu durum en çok yazma ve eleştirel düşünmeyi hedefleyen dersleri etkilemektedir.
Öneri: Öğretim yöntemleri süreç odaklı, öğrenci merkezli ve aktif öğrenmeyi esas alacak biçimde yeniden düzenlenmeli; değerlendirme yalnızca ortaya çıkan ürüne göre değil, öğrencinin katılımı, iş birliği, eleştirel düşünmesi ve üretim süreci dikkate alınarak yapılmalıdır. Bu doğrultuda ev ödevleri azaltılıp araştırma, proje ve performans görevlerine ağırlık verilmeli, yazma etkinlikleri sınıfta gerçekleştirilmelidir. Ayrıca sözlü anlatım, münazara ve argümantasyon etkinliklerinin öğretim ve değerlendirmedeki payı artırılmalıdır. Son olarak okul, bireysel öğrenmeyi iş birliği ve ortak bilgi üretimiyle bütünleştiren bir sosyal öğrenme ekosistemi olarak yeniden konumlandırılmalıdır.

8. Matematik altyapısı: Lineer cebir

Tespit: Yapay zekânın çalışma mantığını anlamak, kodlamadan önce onun dayandığı matematiksel temelleri gerektirir; bunların başında, yapay zekânın verileri işlemesini sağlayan lineer cebir gelir. Ancak lineer cebirin temel kavramları (vektör, matris ve determinant) 2018 güncellemesiyle ortaöğretim matematik programından çıkarılmış ve TYMM programında da eksikliği giderilmemiştir. Bu boşluk, özellikle yapay zekâ ve STEM alanlarına yönelecek öğrencilerin yeterli altyapı olmadan üniversiteye başlamasına yol açabilir. Lisans sürelerinin kısaltılmasının tartışıldığı bir dönemde "üniversitede telafi edilir" varsayımı da zayıflamaktadır.
Öneri: Ortaöğretim matematik programında lineer cebirin temel kavramlarına (vektör, matris, determinant) yeniden yer verilmeli; özellikle Fen Liseleri ve özel program uygulayan okullar için bu konular

önceliklendirilmelidir. Matematik konuları yapay zekâ uygulamalarıyla ilişkilendirilerek öğretilmeli, "Yapay Zekâ ve Matematik" gibi disiplinlerarası seçmeli derslerle desteklenmelidir. Programlar tasarlanırken ortaöğretim ile yükseköğretim birbirini tamamlayan bir bütün olarak düşünülmelidir.

9 Yükseköğretimde ekosistem yaklaşımı

Tespit: Üniversite öğrencilerinin yapay zekâ kullanımı iki yılda ikiye katlanarak %30'dan %68'e çıkmış; kurumsal politikalar öğrencilerin fiilî pratiğinin gerisinde kalmıştır. Yükseköğretimde dönüşüm dağınık biçimde ilerlerken YÖK ağırlıklı olarak yeni program açılmasına odaklanmaktadır. Oysa bu dönüşüm; eğitimden araştırmaya, yönetişimden toplumsal etkiye kadar üniversitenin tüm işlevlerini kesen bir süreçtir.

Öneri: Yükseköğretim kurumlarının öncelikli sorumluluğu, bu dönüşümü ekosistem yaklaşımıyla bütüncül, koordineli ve sürdürülebilir biçimde yönetmek olmalıdır. Dağınık uygulamalar bir araya getirilmeli; başarı, kullanım sayılarıyla değil öğrenme çıktıları ve araştırma niteliğiyle ölçülmelidir.

10 Lisansüstü ve akademik insan kaynağı

Tespit: Türkiye, bilişim ve yapay zekâ alanında ön lisans mezun sayısında dünyada üçüncü sıradadır; ancak yüksek lisans ve doktorada ilk 15 ülke arasında yer almamaktadır. Oysa dünyada ileri yapay zekâ uzmanlığı giderek lisansüstü düzeye kaymaktadır. Dahası, 33 üniversitede hızla yaygınlaştırılan yapay zekâ lisans programında (Yapay Zekâ Mühendisliği, Yapay Zekâ ve Veri Mühendisliği, Yapay Zekâ ve Makine Öğrenmesi) görev yapan 221 öğretim elemanının yalnızca 26'sı profesördür; buna göre program başına ortalama bir profesör dahi düşmemektedir. Yapay zekâ programlarının sayısı hızla artarken bu programları taşıyacak akademik kadronun aynı hızla gelişmemesi, dönüşümün yalnızca program açma düzeyinde kalması riskini doğurmaktadır.

ŞEKİL 3.2

UNESCO Öğrenciler İçin YZ Yeterlik Çerçevesi

İnsan Merkezlilik

1.İnsan üretimi olduğunu ve insan yaşamını etkilediğini kavrama
2. Sonuçlarından sorumluluk duyma
3.Empati ve merakla YZ'nin geleceği şekillendirme

YZ Etiği

1.Adaletsizlik ve önyargı sorunlarının farkında
2.Güvenli, etik ve adil olarak kullanabilme
3.Tüm paydaşları kapsayacak şekilde etik YZ tasarlayabilme

Sistem Tasarımı

1. Problem tespiti ve uygun YZ sistemi inşa etme sürecini bilme
2. Etik çerçevede basit YZ sistemleri planlama, tasarlama ve geliştirme
3. Toplumsal etki ve geri bildirimleri değerlendirerek YZ çözümleri geliştirebilme

Teknikler ve Uygulamalar

1.YZ'nin veri ve algoritma kullanma tekniğini anlama
2.YZ'yi eleştirel yaklaşımla kullanma
3. Etik bilinç ve toplumsal etkisi farkındalığıyla YZ araçları geliştirebilme

Öneri: Ön lisans ve lisans düzeyindeki hızlı büyümenin uzun vadeli rekabet gücüne dönüşebilmesi için lisansüstü düzeyde benzer bir atılımla desteklenmelidir: ilgili alanlarda yüksek lisans ve doktora programları, araştırma altyapısı ve lisansüstü burs olanakları güçlendirilmelidir. Akademik insan kaynağı ise dört düzeyde desteklenmelidir:

» Bilişim alanındaki akademisyenler için yapay zekâ programlarının açılması kadro planlamasıyla ele alınmalı, doktora sonrası istihdam ve yurt dışındaki Türk araştırmacıların dönüşü teşvik edilmelidir.

» Yapay zekâ ile ilişkili disiplinlerde (tarımdan sağlığa) akademisyenlerin etkileşimi, disiplinlerarası projeler ve çift danışmanlıkla desteklenmelidir.

» Tüm akademisyenlere temel yapay zekâ okuryazarlığı kazandıran öğretme-öğrenme merkezleri yaygınlaştırılmalıdır.

» Lisansüstü öğrenciler için ise yurt dışı burslarında yapay zekâya öncelik verilmeye devam edilmeli, mezunların dönüş ve akademiye katılım oranları izlenmelidir.

SON SÖZ

Yapay zekâ, eğitim yoluyla bir ülkenin kalkınmasını, ekonomik bağımsızlığını ve rekabet gücünü doğrudan etkiler. Türkiye bu dönüşüme geç kalmamıştır. Politika belgesinden kurumsal altyapıya kadar atılan adımlar güçlü bir başlangıç iradesini ortaya koymaktadır. Ancak, bu raporun da gösterdiği gibi, asıl sınav başlangıçta değil uygulamadadır. İlkelerin okulun günlük işleyişine taşınması, altyapı yatırımlarının zamanında tamamlanması, dijital uçurumun büyümeden kapatılması ve yükseköğretimdeki nitelikli insan kaynağı açığının giderilmesi uygulamanın güçlendirilebilmesi için gereken başlıca adımlardır.

Bütün bu çabanın merkezinde ise değişmeyen tek bir öncelik durmaktadır. O da insandır. Yapay zekânın taklit edebileceği ama yerini asla dolduramayacağı; düşünen, soran, üreten ve değer yaratan insan. Bu dönüşümün kalbinde de okul yer alır. Çünkü yapay zekâyı bir toplumun geleceğine en doğru ve en adil biçimde yerleştirmenin yolu, en başta çocukları ve öğretmenleri merkeze alan bir eğitim anlayışından geçmektedir.

Bu nedenle Türkiye için hedef, yapay zekâyı yalnızca kullanan bir ülke olmak değil; onu kendi değerleri ve önceliklerivle biçimlendiren, sınırlarını sorumlulukla çizen ve bu dönüşüme yön veren bir ülke olmaktır. Bu raporun sunduğu tespitler ve öneriler, o yolda atılabilecek somut adımlara katkı sunmak amacıyla hazırlanmıştır.

Siz Ne Yapabilirsiniz?

Lösemili Çocukların sizler gibi sağlıklı yaşayıp, koşup oynarken, okula giderken aniden hasta olduklarını lütfen unutmayın. Onları yalnız bırakmamak ve her şekilde desteklemenin görevimiz olduğunu unutmamalıyız.

Okulunuzda LÖSEV Marşı, resim, şiir, dans, koro ve bando etkinliği düzenleyebilir ulusal ve uluslararası alanda yarışmalara katılabilirsiniz.

Okulunuza, sınıfınıza LÖSEV Kumbarası isteyerek kardeşlerimizin parasız tedavisine harçlıklarınız ile destek verebilirsiniz.

LÖSEV'in ürettiği mandalina kurusundan çubuk krakerlere kadar tüm doğal gıdaları satın alarak hem sağlıklı beslenebilir hem de onların parasız tedavilerine katkıda bulunabilirsiniz.

LÖSEV'in DOĞA SAVAŞÇILARI takımına katılarak doğada yaşayan hayvanları, çiçekleri, ağaçları, havayı ve suyumuzu koruyabilirsiniz.

KANSER AVCISI olabilir, kanser yapan etkenlerle savaşarak çevrenizi aydınlatabilir, binlerce çocuğun hayatını siz kurtarabilirsiniz.

Okul dışında anne ve babanızı harekete geçirerek LÖSEV GÖNÜLLÜSÜ yapabilir LÖSEV tanıtım ve sosyal sorumluluk faaliyetlerine katılabilirsiniz.

SOSYAL MEDYADA

LÖSEV'i (**@losev1998**) ve **Dr. Üstün EZER**'i (**@ustunezer**) takip ederek destek verebilir, **0 549 761 10 10** Whatsapp hattından projelerinizi paylaşabilirsiniz.

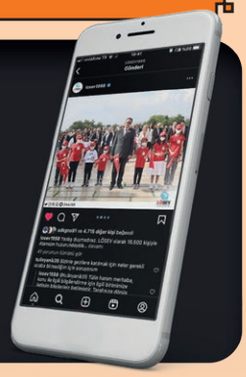

LÖSEMİLİ ÇOCUKLAR KÖYÜ, LÖSEV ÇİFTLİĞİ, LSV Okulları, LÖSEV mutfak ve el işi atölyelerimizi ziyaret edebilir, Anıtkabir ve Ankara gezi programımıza dahil olabilirsiniz.

Okulunuz, oturduğunuz siteniz veya mahallenizde (LÖSEV'den önceden yazılı izin alarak) tanıtım etkinlikleri düzenleyebilirsiniz.

Lösemili Çocuklar ve bütün kanser hastalarımız için hazırladığımız KOLİ KOLİ Mutluluk çalışmalarımıza katılabilir, ellerinizle yollayabilirsiniz.

LÖSEV'in iyileşmiş Lösemili Çocuklar için açmış olduğu LSV Okulları ile KARDEŞ OKUL olabilir, ortak etkinlikler düzenleyebilirsiniz. LÖSEV'in düzenlediği sevgi, iyilik, umut için mücadele temalı yarışmalarına etkinliklerine katılabilirsiniz.

"LÖSEV'e Gönüllü Üye Olalım"
Kampanyamıza Katılabilirsiniz. Okulunuzda, iş yerinizde ve çevrenizdeki tüm kişilere LÖSEV'i anlatarak onların da LÖSEV Gönüllüsü olmasını sağlayabilirsiniz. Ayrıca FAYDA - İNCİ - KURUM ELÇİSİ - AKTİF İLETİŞİM projelerimize de katılabilirsiniz.

LSV DOĞAL GIDA VE İYİ ŞEYLER DÜKKANI

Lösemili Çocuklarımızın annelerinin el emeği ve sevgisi ile üretilen, tarım ilaçsız, hormonsuz gıdalar ve el ürünü bebekler, çantalar, kupalar, seramik rozetler, öğretmenler günü sertifikaları ve hediyelik eşyalar satılmaktadır. Elde edilen tüm gelir hastalarımızın ücretsiz tedavilerine aktarılmaktadır.

İnternet siparişleriniz için www.lsvdukkan.com

emkoLED

Profesyonel Görüntüleme Teknolojilerinde Yeni Standart

Eğitimin Uzmanından, Okullar İçin En Doğru Led Çözümü: EmkoLED

EmkoLED, EmkoTech'in deneyimiyle geliştirilen, iç ve dış mekânlara özel profesyonel LED ekran çözümleridir. Yüksek parlaklık ve net görüntü kalitesiyle etkili dijital iletişim sunar; Emko'nun 50 yıla yakın tecrübesi ve satış sonrası desteğiyle güvenilir bir çözüm olarak konumlanır. Eğitim kurumlarında ise sınıf içi ekranlar, kapı girişi ve karşılama alanları, STEM laboratuvarları, konferans ve çok amaçlı salonlar ile koridorlar, takip panoları ve bina dış cephesindeki açık hava ekranları gibi birçok alanda etkin bir şekilde kullanılır.

Emko
50 yıllık eğitim deneyimi ve uzmanlığı

Yerli Üretim
Yerli üretim avantajı ve güçlü Ar-Ge altyapısı

Teknik Servis
Güçlü teknik servis ağı ve hızlı kurulum

Yedek Parça
Seriye özel uyumlu yedek parça stoğu

Enerji Verimliliği
Uzun süreli, sürdürülebilir kullanım

emko | tech güvencesiyle.
AKILLI TAHTALAR & İNOVATİF ÇÖZÜMLER

Kataloğumuza ulaşmak için QR kodu okutun.

ee.com.tr +90 212 886 86 85
/emkoegitimcozumleri
Türkiye: İstanbul (Fabrika) I Ankara I İzmir I Diyarbakır
Yurt Dışı: Siegen, Almanya I Tallinn, Estonya

emko eğitim çözümleri